PALGAINFO

TRENDID

TÖÖTURUL JA TASUSTAMISES

„Palgainfo trendid“ on kaks korda aastas ilmuv Eesti mahukaima tööturu- ja palgauuringu kokkuvõte

I OSA | Uuringu tulemuste kokkuvõte | TALV 2018/2019

MUUTUSED
TÖÖTASUDES JA PÕHIPALKADES

LISATASUD

MUUD TULUD

RAHULOLU TÖÖTASUGA

PALGAINFO
Targalt langetatud otsused

EESTI SUURIMA TÖÖTURU JA PALGAUURINGU TULEMUSED SÜGISTALVEL 2018–2019

Hea lugeja!

Mul on hea meel tuua Teieni **Eesti suurima tööturu- ja palgauuringu tulemuste** põhjaliku kokkuvõtte esimene osa.

Küsitleme tööandjaid ja töötajaid kaks korda aastas – kevadel ja sügisel. Uuringu tulemusi tutvustav väljaanne **„Palgainfo trendid"** ilmub kahes osas 22. ja 29. jaanuaril 2019.

Väljaannet saab tellida Palgainfo Agentuuri veebilehelt. Töötasude uuringus osalejatele on mahukas väljaanne tasuta.

Tänan kõiki uuringus osalenuid ja uuringu korraldamist toetanud partnereid!

Tööandjate ja töötajate küsitlust aitas korraldada Eesti suurim tööportaal CVKeskus.ee. Abiks oli ka tööandja turundus- ja värbamisagentuur Brandem.

Osalejaid aitasid sooduspakkumistega kaasata MyFitness, Toila SPA, Viking Line ja Ühinenud Ajakirjad, auhinnad olid välja pannud Loodusajakiri, Ühinenud Ajakirjad, Viking Line ja Prisma Peremarket.

Järgmise uuringu jaoks kogume andmeid mais 2019. Loodan, et leiate võimaluse osaleda! Töötasude kõrval on tähelepanu all töötajate rahulolu, motiveeritus ning seotus organisatsiooniga. Uuringusse registreerumine on juba avatud.

Kadri Seeder
Palgainfo Agentuur

Väljaandja: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja, www.palgainfo.ee, palgauuring@palgainfo.ee, 5688 5066
Toimetaja: Heli Lehtsaar-Karma, OÜ Sõnaseadja
Kaanekujundus: Mats Leis, OÜ Spring Design

SISUKORD

PALGASTATISTIKA 4
Ülevaade Eesti palgastatistikast 4
Töötasud ja tööjõukulud teistes riikides 15
TÖÖTURU- JA PALGAUURING – 2 X 2 UURING 18
Töötasude andmebaas 18
Uuringus osalejad 20
TÖÖTASUDE MUUTUSED 24
Töötajate töötasud oktoobris 2018 24
Brutotöötasud ametirühmades 29
Brutotöötasud maakondades 30
Töötajate netotöötasu ootused 32
Palgasurveindeks 34
Töötajate hinnangud töötasude muutustele 37
Põhipalkade muutused organisatsioonides 42
Põhipalkade muutuste põhjused 47
Töötasude prognoosid ametirühmades 48
LISATASUD 53
Muutuvpalga osatähtsus 57
Muutuvpalk ametirühmades 57
Kvartali, poolaasta, aasta vm preemiad 60
MUUD TULUD 61
RAHULOLU TÖÖTASUGA 62
Töötasude võrdlus ja õiglus 62
Toimetulek töötasuga 63
Rahulolu töötasuga 66
Rahulolu lisatasude teenimisvõimalusega 69
KOKKUVÕTE 71
TÖÖTASUDE ANALÜÜSID 73
TÖÖTAJATE TAGASISIDE KÜSITLUS 74
REGISTREERUGE JÄRGMISESSE UURINGUSSE 75

Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

PALGASTATISTIKA

Ülevaade Eesti palgastatistikast

2018. aasta III kvartalis oli keskmine brutokuupalk 1291 eurot

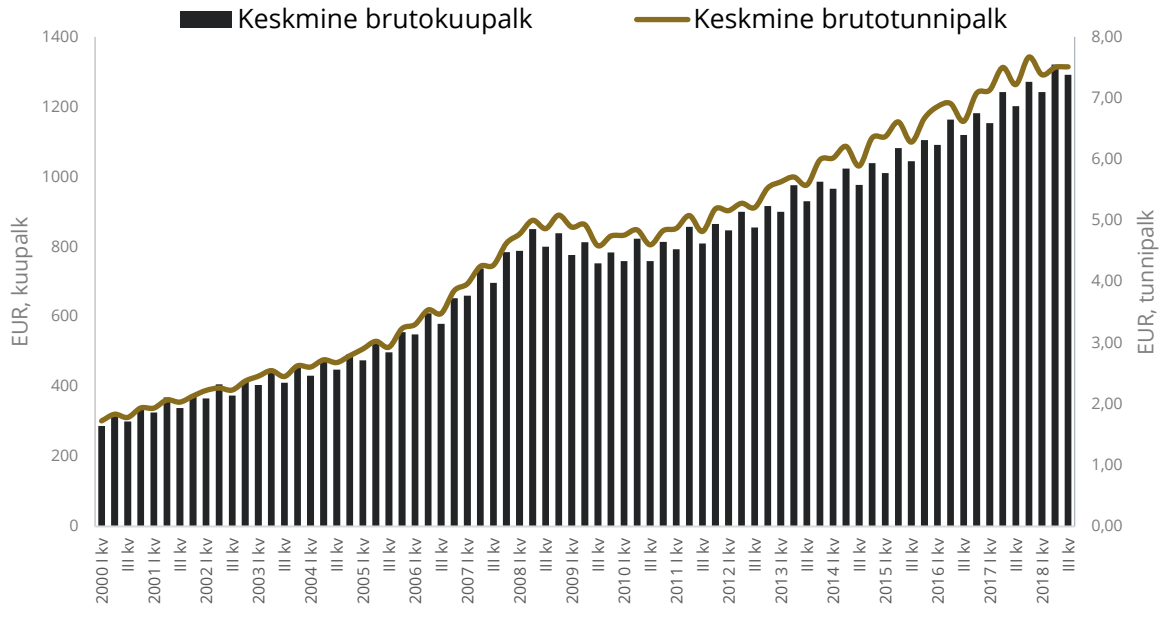
Statistikaameti andmetel oli keskmine brutokuupalk 2018. aasta III kvartalis **1291 eurot**, mis on 90 euro võrra suurem 2017. aasta III kvartali keskmisest brutokuupalgast.

Keskmine brutokuupalk sisaldab põhipalka, regulaarseid ja ebaregulaarseid lisatasusid ning preemiaid. Samuti sisaldab see tasu mittetöötatud aja eest, nagu näiteks puhkusetasud, toetused erinevate sündmuste puhul, tasu koolitusel oldud aja eest jms.

Keskmine brutotunnipalk oli 2018. aasta III kvartalis 7,51 eurot ja suurenes eelneva aasta sama perioodiga võrreldes 4%. 2018. aasta II kvartalis brutotunnipalk eelneva aasta sama perioodiga võrreldes ei muutunud ja I kvartalite võrdluses oli kasv 3,5%.

Keskmises brutotunnipalgas ei sisaldu tasu mittetöötatud aja eest. Brutotunnipalka mõjutab kuu töötundide arv, kuna kuupalgaliste töötasu jagatakse töötundide arvuga vastaval perioodil ja tööpäevade arv on kuude lõikes erinev.

Keskmine brutokuupalk ja tunnipalk, eurot

Allikas: statistikaamet

Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

Reaalpalk kasvab brutokuupalgast aeglasemalt

Keskmine brutokuupalk kasvas III kvartalite võrdluses aastaga **7,5%**. 2018. aasta I kvartalis kasvas brutokuupalk eelneva aasta sama perioodiga võrreldes 7,7% ja II kvartalis 6,4%.

Reaalpalga kasv oli 2018. aasta III kvartalis tagasihoidlikum – 3,8%. Reaalpalgas on arvesse võetud hindade muutuse mõju. Kui 2014. ja 2015. aastal kasvas reaalpalk kiiremini kui keskmine brutokuupalk, siis alates 2016. aasta teisest poolest on reaalpalk kasvanud aeglasemalt kui brutokuupalk, mis tähendab, et töötajate ostujõud ei kasva samas tempos palkadega.

Alates 2018. aastast ei avalda statistikaamet **keskmist netokuupalka**. Kui arvestada maksimaalselt lubatud maksuvaba tulu määraga, siis oli keskmine netokuupalk 2018. aasta III kvartalis 1086 eurot ja kasv eelmise aasta sama perioodiga võrreldes 12,1%. Kuna aga suur osa töötajatest ei kasuta maksuvaba tulu lubatud piirmäära ulatuses ehk maksavad tulumaksu rohkem kui peaksid, on tegelik keskmine netokuupalk mõnevõrra madalam ning kasv väiksem.

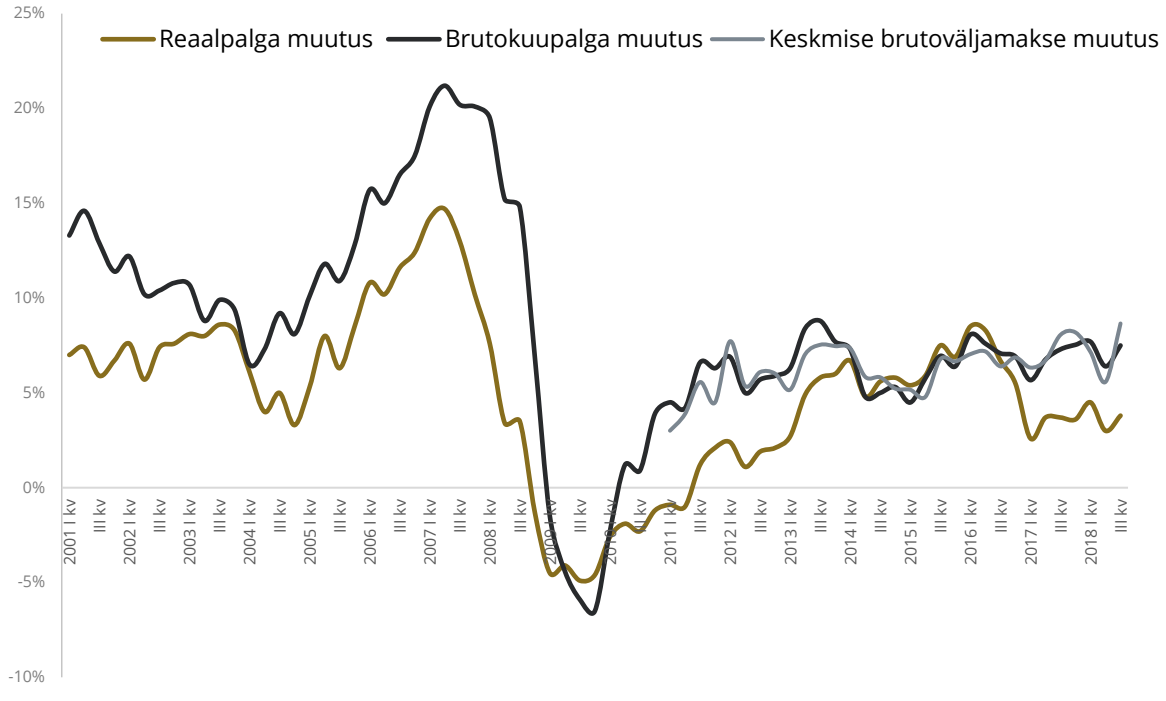
Maksu- ja tolliameti väljamaksete statistika kohaselt oli töötajatele tehtud **keskmine brutoväljamakse** 2018. aasta III kvartalis **1132 eurot** ja mediaanväljamakse 1000 eurot (bruto) kuus. 2017. aasta III kvartalis oli keskmine väljamakse 1042 eurot ja mediaanväljamakse 909 eurot (bruto), seega kasvas **keskmine väljamakse 10%** ja mediaanväljamakse 8,7%. Mediaanväljamakse tähistab piiri, millest pooled töötasude väljamaksed olid väiksemad ja pooled suuremad.

Brutoväljamakse sisaldab kõiki töötajale või ametnikule makstud rahalisi tasusid, sh töötasu, lisatasud, juurdemaksed, puhkusetasud, stipendiumid, toetused ja pensionid, mida makstakse seoses töö- või teenistussuhtega.

Erinevused statistikaameti ning maksu- ja tolliameti andmetes tulenevad erinevast andmekogumise metoodikast. Samas on trend, mida andmed näitavad, sarnane.

Keskmise brutokuupalga ja reaalpalga muutus

Eelmise aasta sama kvartal = 100

Allikad: statistikaamet, maksu- ja tolliamet

Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

Statistikaamet kogub andmeid valimi alusel rohkem kui 10 000 organisatsioonilt, maksu- ja tolliameti väljamaksete statistika koostatakse kõigi TSD vormi (tulu- ja sotsiaalmaksu, kohustusliku kogumispensioni makse ja töötuskindlustusmakse deklaratsioon) esitanute andmete põhjal.

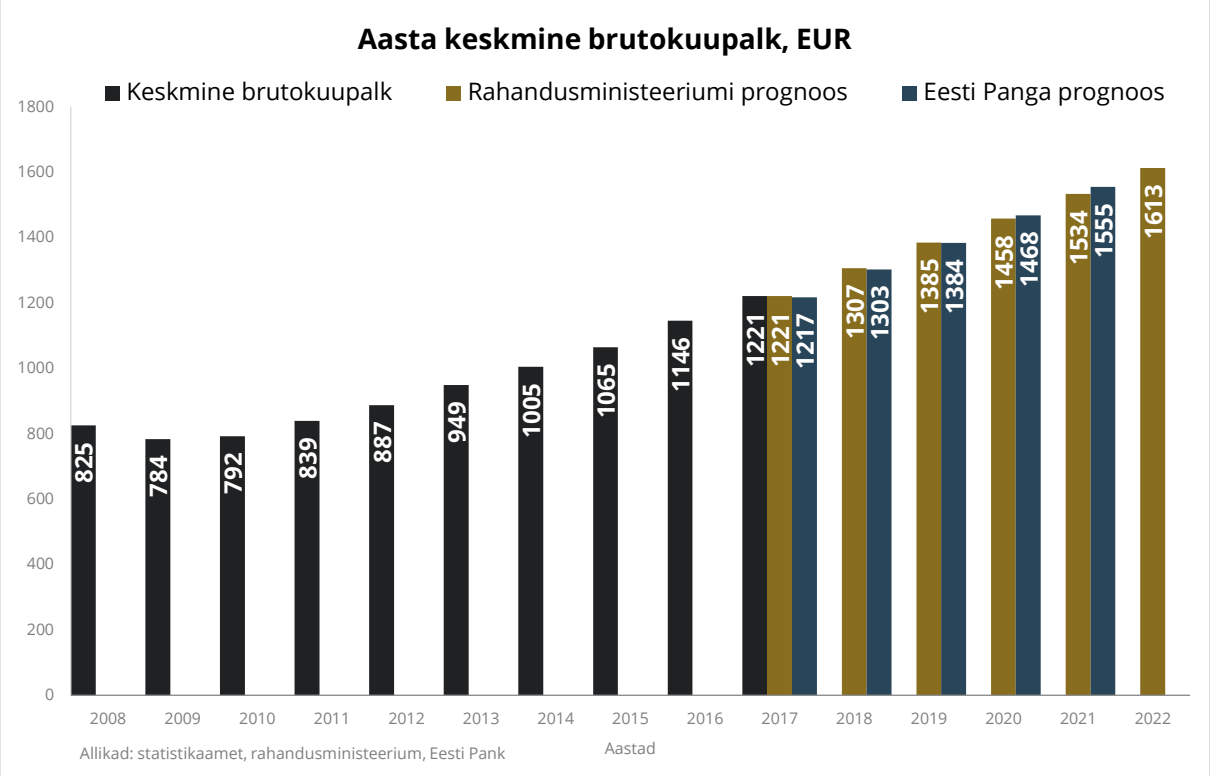
Statistikaameti andmed on tekkepõhised ehk aluseks on töötajale arvestatud töötasu. Maksu- ja tolliameti andmed on kassapõhised ehk aluseks on töötajale tehtud väljamakse.

Statistikaamet arvutab osaajaga töötajate töötasu ümber täistööajale, maksu- ja tolliameti väljamaksete statistika sisaldab nii täis- kui ka osaajaga töötajatele tehtud väljamakseid.

Järgmiste aastate palgakasv jääb prognooside järgi 5–6% ringi

Rahandusministeeriumi 2018. aasta suvine majandusprognoos ennustab **2019. aasta keskmiseks brutopalgaks 1385 eurot** ja järgmise aasta keskmiseks palgaks 1458 eurot. Palgakasvu prognoos 2019. aastaks on seega 6% ja järgmiseks aastaks 5,2%. Reaalpalga kasvuks prognoositakse sel aastal 3,1% ja 2020. aastal 2,8%. Seega prognoosib rahandusministeerium mõningast palgakasvu pidurdumist.

Eesti Panga detsembris 2018 avaldatud prognoos on sarnane – 2019. aasta keskmiseks brutokuupalgaks ennustatakse 1384 eurot ja järgmise aasta keskmiseks palgaks 1468 eurot.

Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

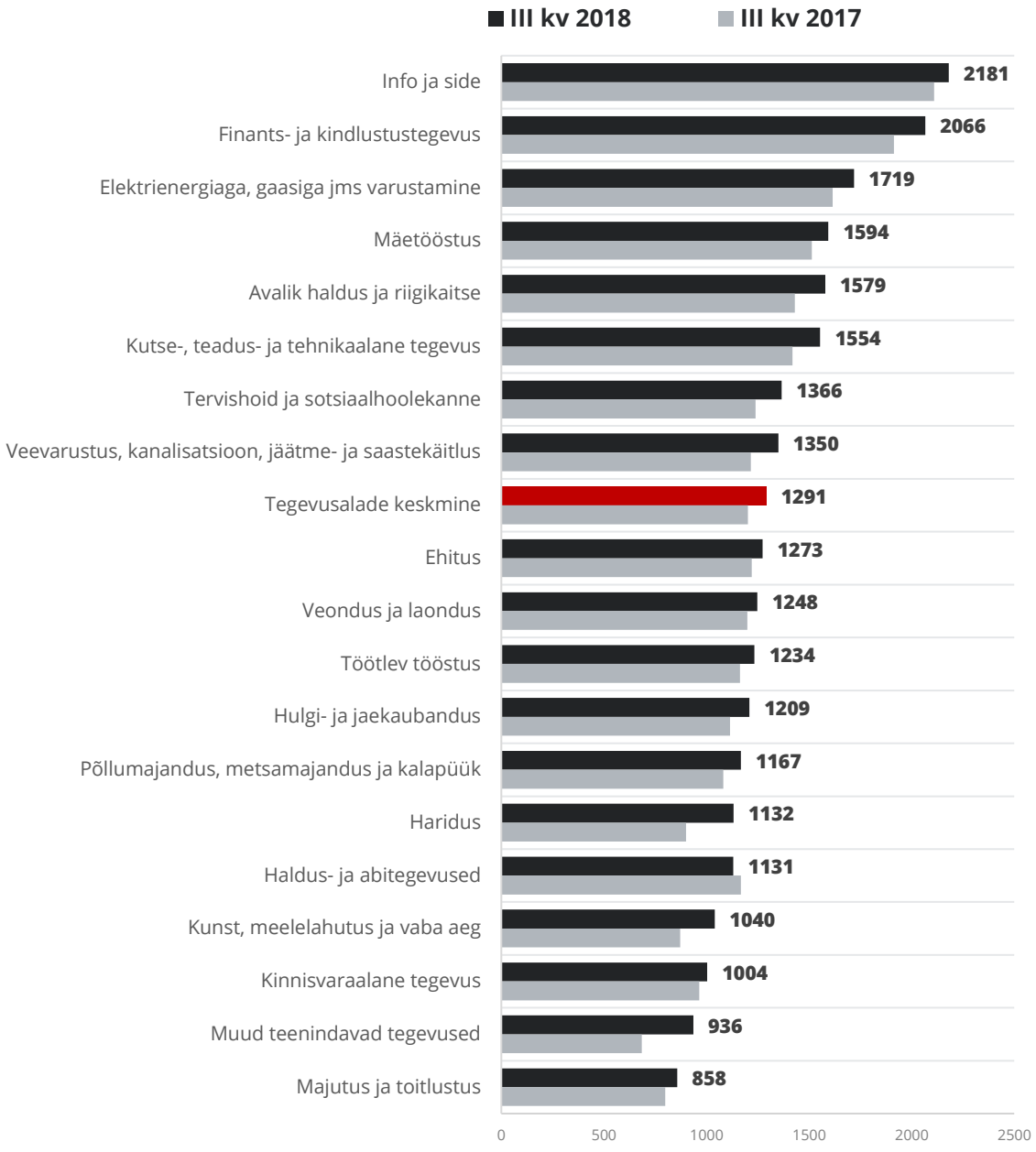
Brutokuupalk kasvas kõigil tegevusaladel

Tegevusalade lõikes oli 2018. aasta III kvartalis kõige kõrgem brutokuupalk info ja side tegevusalal, järgnesid finants- ja kindlustustegevus ning elektrienergia, gaasi, auru ja konditsioneeritud õhuga varustamise tegevusalad. Madalamad olid töötasud majutuse ja toitlustuse ning muude teenindavate tegevuste alal.

Võrreldes 2017. aasta III kvartaliga kasvas keskmine brutokuupalk kõigil tegevusaladel, v.a haldus- ja abitegevused. Kõige suurem kasv oli muude teenindavate tegevuste valdkonnas, mida mõjutas alampalga kasv, aga ka statistikaameti palgastatistika metoodika muudatus, mis vaatleb alates 2018. aastast ka alla 50 töötajaga MTÜd ja sihtasutused.

Samuti oli suurem töötasude kasv hariduse tegevusalal, mida mõjutas mingil määral maksuvaba tulu arvestamise muudatustest tingitud puhkusetasude jaotamine II ja III kvartali vahel.

Keskmine brutokuupalk põhitegevusala järgi, kvartali statistika

Allikas: statistikaamet

Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

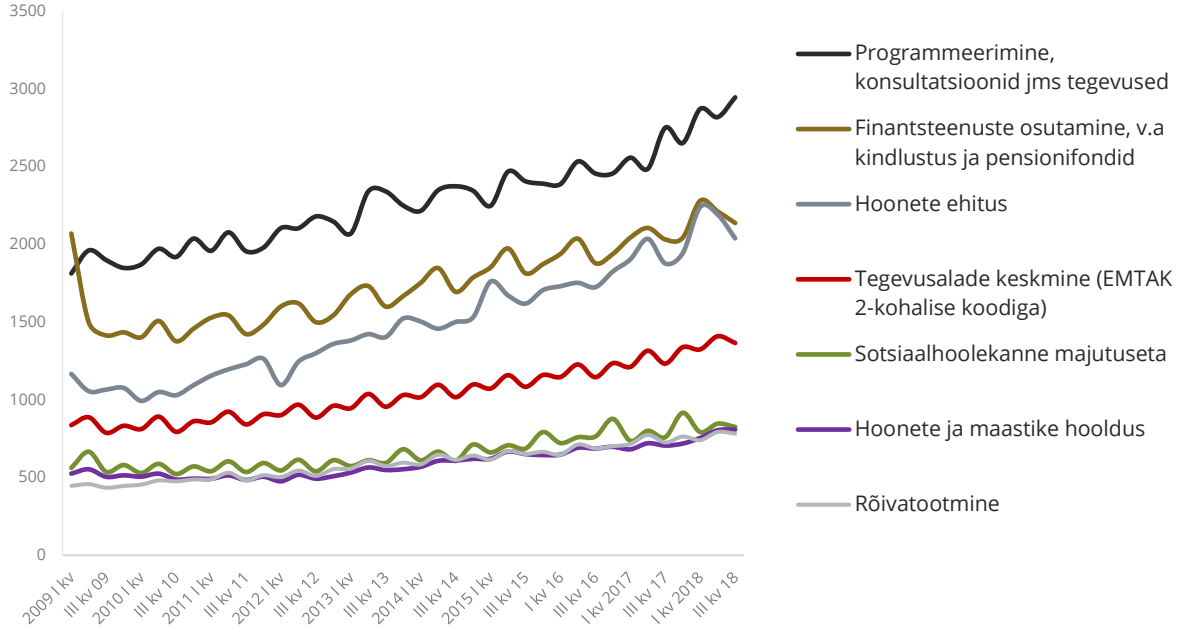
Tegevusalade brutokuupalgad erinevad rohkem kui kolm korda

Detailsem tegevusalade palgastatistika näitab, et kõige kõrgem keskmine brutokuupalk oli 2018. aasta III kvartalis programmeerimise tegevusalal, küündides pea 3000 euroni (2945 eurot), järgnesid finantsteenuste osutamine (2137 eurot) ja infoalane tegevus (2059 eurot). Ka hoonete ehitamise tegevusalal on keskmine brutokuupalk kerkinud üle 2000 euro – III kvartalis oli see 2038 eurot.

Kõige madalam keskmine brutokuupalk oli 2018. aasta III kvartalis rõivatööstuses (782 eurot) ning hoonete ja maastike hoolduses (808 eurot). Seega erinevad tegevusalade madalaim ja kõrgeim brutokuupalk rohkem kui kolm korda. Graafikule on valitud näideteks kolm kõrgema ja kolm madalama töötasuga tegevusala.

Majandustegevusalade klassifikaatori kahekohalise koodiga palgastatistika sisaldab riigi- ja kohalike omavalitsuste töötajate ning ametnike ning üle 50 töötajaga ettevõtete töötasude andmeid. Seega keskmiselt madalamate töötasudega väiksemate ettevõtete töötasude andmeid see statistika ei sisalda.

Keskmine brutotöötasu tegevusaladel

Allikas: statistikaamet

Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

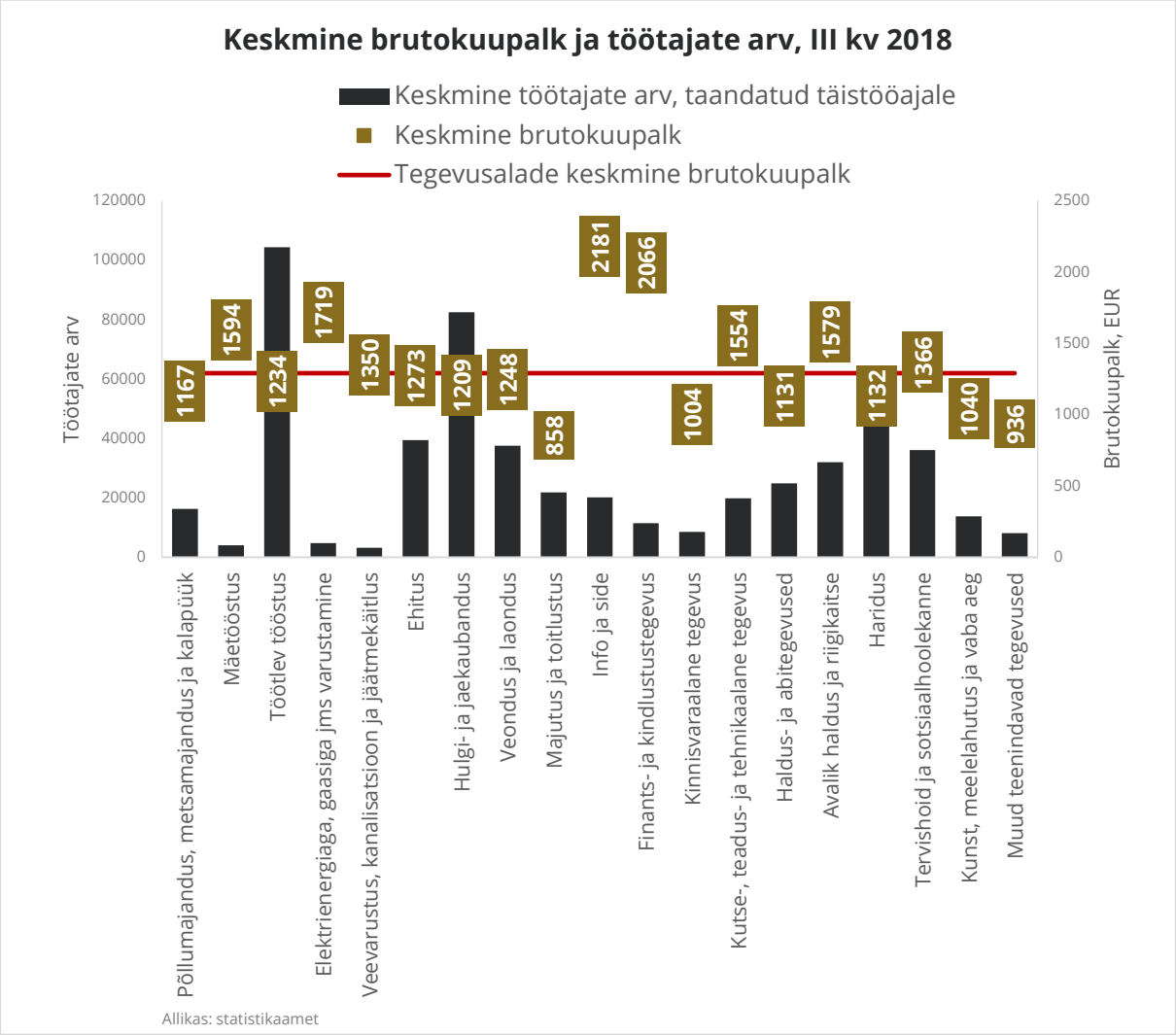
Suurema töötajate arvuga tegevusalad mõjutavad keskmist palka rohkem

Tegevusalade lõikes mõjutavad keskmist brutokuupalka rohkem tööstus ja kaubandus, kus on kõige suurem töötajate arv.

Töötleva tööstuse keskmist brutokuupalka mõjutavad omakorda suurema töötajate arvuga tööstusharud nagu puidutöötlemine ning puit- ja korktoodete tootmine, metalltoodete tootmine ning toiduainete tootmine (maksu- ja tolliameti töötajate registri andmed).

Tööstusharude võrdluses on kõrgem keskmine brutokuupalk joogitootmises, masinate ja seadmete tootmises ning mittemetalsetest mineraalidest toodete tootmises, sh ehitus-materjalide tootmises. Keskmine brutokuupalk on madalam rõiva- ja tekstiilitööstuses.

Kaubanduse palgataset mõjutab rohkem jaekaubandus, kus aga keskmine brutokuupalk on märksa madalam kui hulgikaubanduses ning mootorsõidukite müügis.

Allikas: statistikaamet

III kvartali töötasusid mõjutasid puhkusetasud

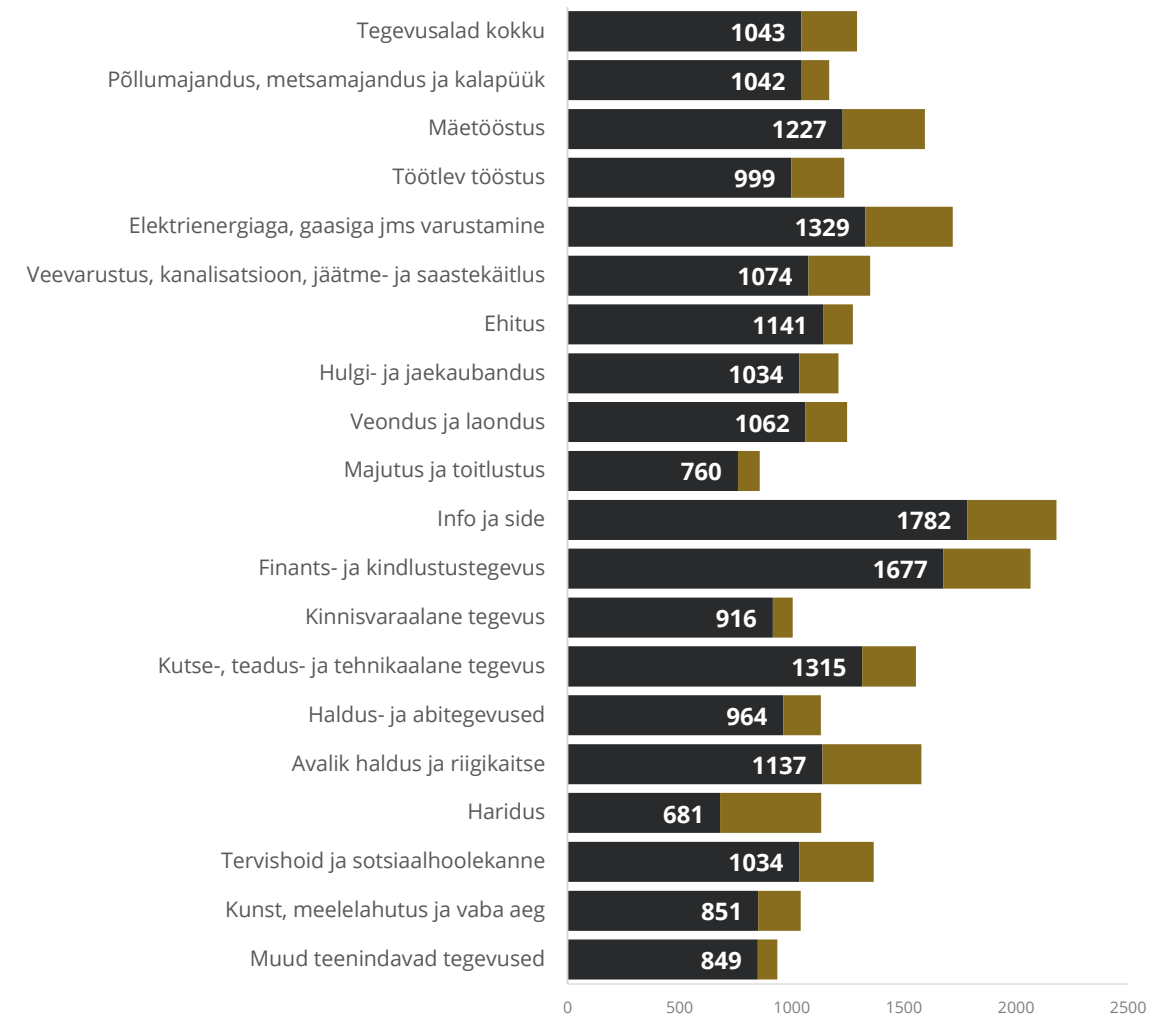
Alates 2018. aastast avaldab statistikaamet varasemast detailsemalt töötasu koostisosad. **Keskmine põhipalk** koos regulaarsete lisatasudega oli 2018. aasta III kvartalis **1043 eurot** ning see moodustas **81% kogu töötasust**.

III kvartali töötasusid mõjutasid puhkusetasud ehk tasu mittetöötatud aja eest, mis moodustas keskmiselt 14% töötasust.

Tasu ületunnitöö eest moodustas keskmiselt 1%, ebaregulaarsed preemiad 3% ja teised tasu komponendid alla 1% töötasust.

Tegevusalade lõikes oli kõige väiksem põhipalga osatähtsus 2018. aasta III kvartali töötasus hariduse valdkonnas, kus puhkusetasud moodustasid 37% töötasust. Puhkusetasude osatähtsus oli veel suurem avaliku halduse ja riigikaitse ning tervishoiu ja sotsiaalhoolekande tegevusaladel.

Kogu töötasu ja põhipalk, III kv 2018

Allikas: statistikaamet

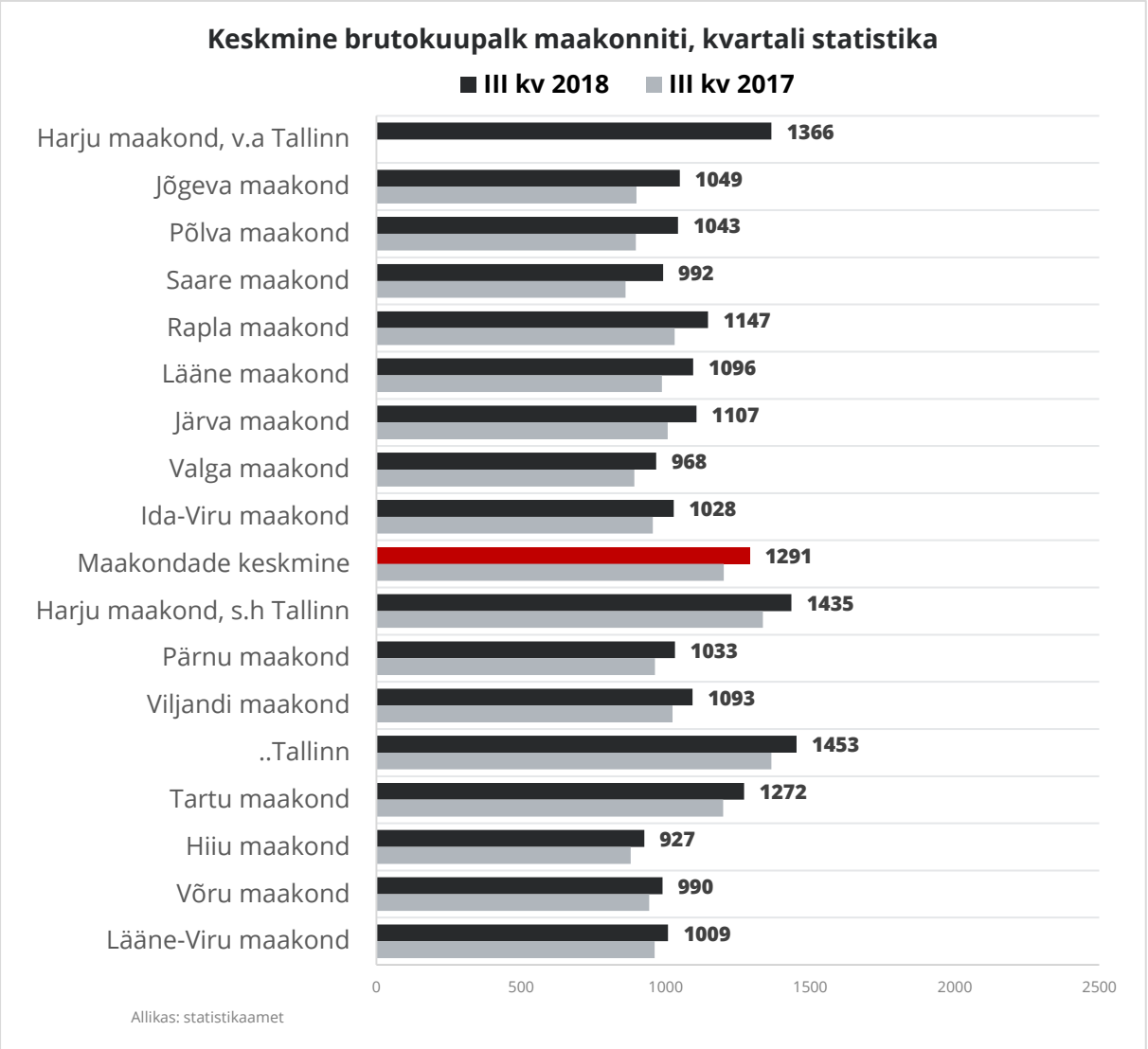
Keskmine brutokuupalk kasvas III kvartalis kiiremini Jõgeva- ja Põlvamaal

Maakondade võrdluses oli kõige suurem brutokuutöötasu jätkuvalt Tallinnas ja Harjumaal, järgnes Tartu maakond. Kuna nendes maakondades on kõige rohkem töötajaid, mõjutavad need maakonnad ka Eesti keskmist brutokuupalka. Seepärast on teistes maakondades keskmine brutokuupalk Eesti keskmisest madalam.

Maakondade võrdluses olid madalamad töötasud saartel ja Lõuna-Eestis.

2018. aasta III kvartalis oli eelmise aasta sama perioodiga võrreldes suurem keskmise brutokuupalga kasv suhteliselt madalama palgatasemega Saare, Põlva ja Jõgeva maakondades, mida on ilmselt mõjutanud ka alampalga kasv. Saare ja Põlva maakondades oli ka I ja II kvartalis keskmise brutokuupalga kasv üle 10%.

Maakondade keskmist palka mõjutab sealne ettevõtluse struktuur. Kuna suur osa ettevõtetest on koondunud Tallinnasse ja Harjumaale ning teistes piirkondades on palgamaksjaid suhteliselt vähe, võib ühe-kahe suurema organisatsiooni palgatase oluliselt mõjutada ka maakonna keskmist.

Allikas: statistikaamet

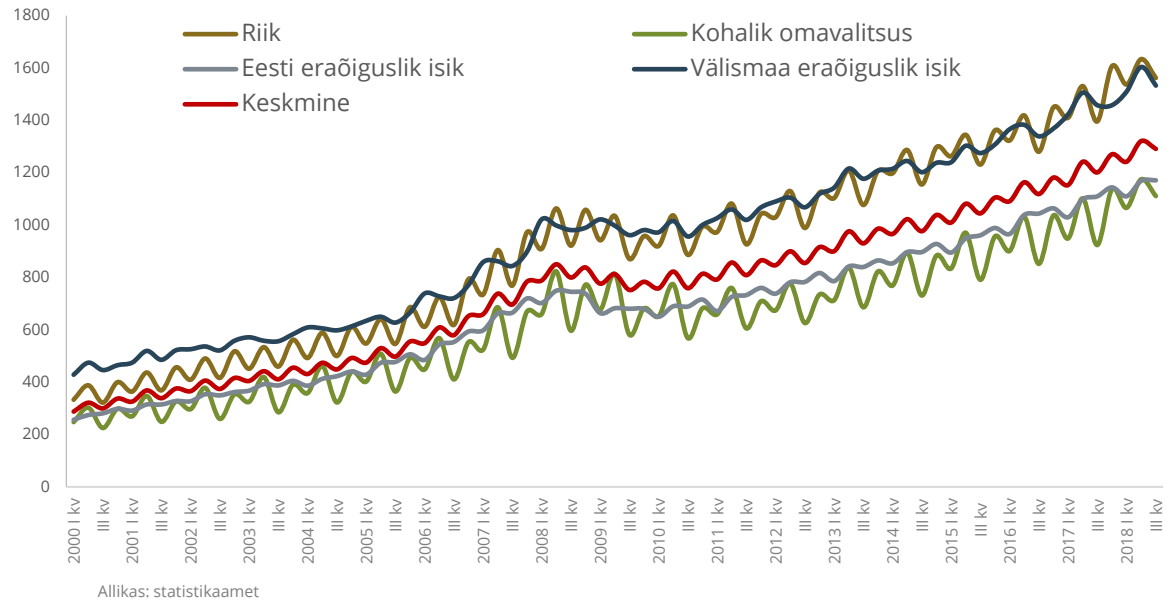
Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

Kohalike omavalitsuste ametnike töötasud on üle keskmise

Kõrgemad brutokuupalgad on riigiasutustes ja riigile kuuluvates organisatsioonides, samuti välismaiste omanikega organisatsioonides, madalamad kohalike omavalitsuste ja Eesti eraomanikega organisatsioonides. Välismaised omanikud on ülekaalus mitmel kõrgepalgalisel tegevusalal, nt finantsvaldkond, IKT jt.

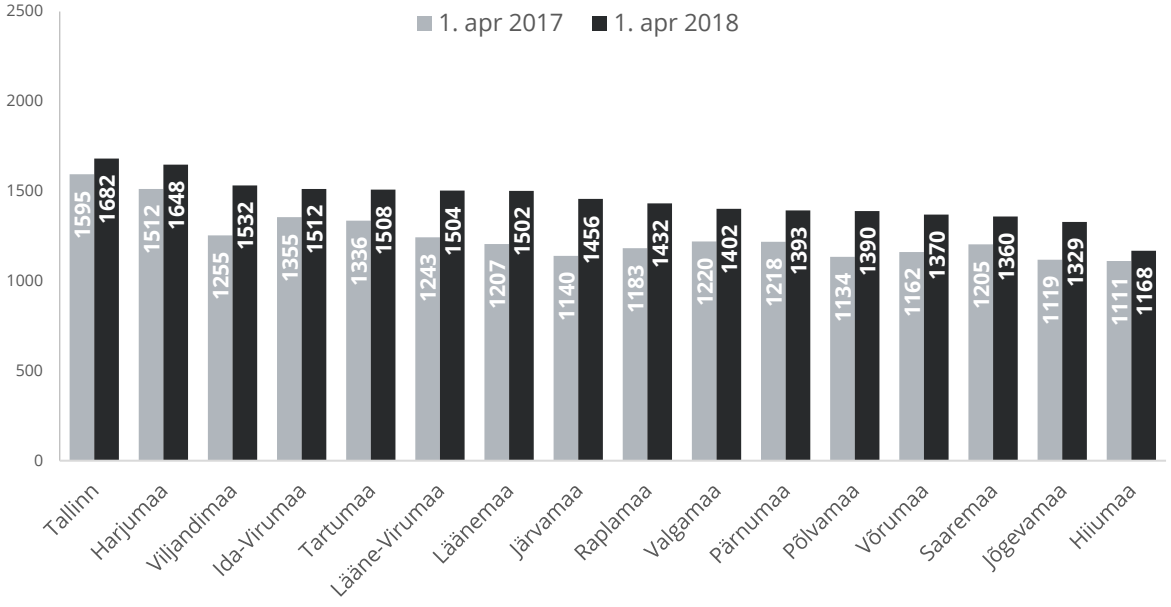
Kohalike omavalitsuste palgatasemete hindamisel peab arvestama, et seda mõjutavad oluliselt õpetajate töötasud. Kohalike omavalitsuste ametnike keskmine töötasu ulatub üle Eesti keskmise brutokuupalga. Võrreldes 2017. aastaga on kohalike omavalitsuste ametnike põhipalgad mitmetes maakondades üsna palju kasvanud ja seda on mõjutanud ilmselt haldusreform.

Keskmine brutokuupalk asutuse/ettevõtte omaniku liigi järgi

Allikas: statistikaamet

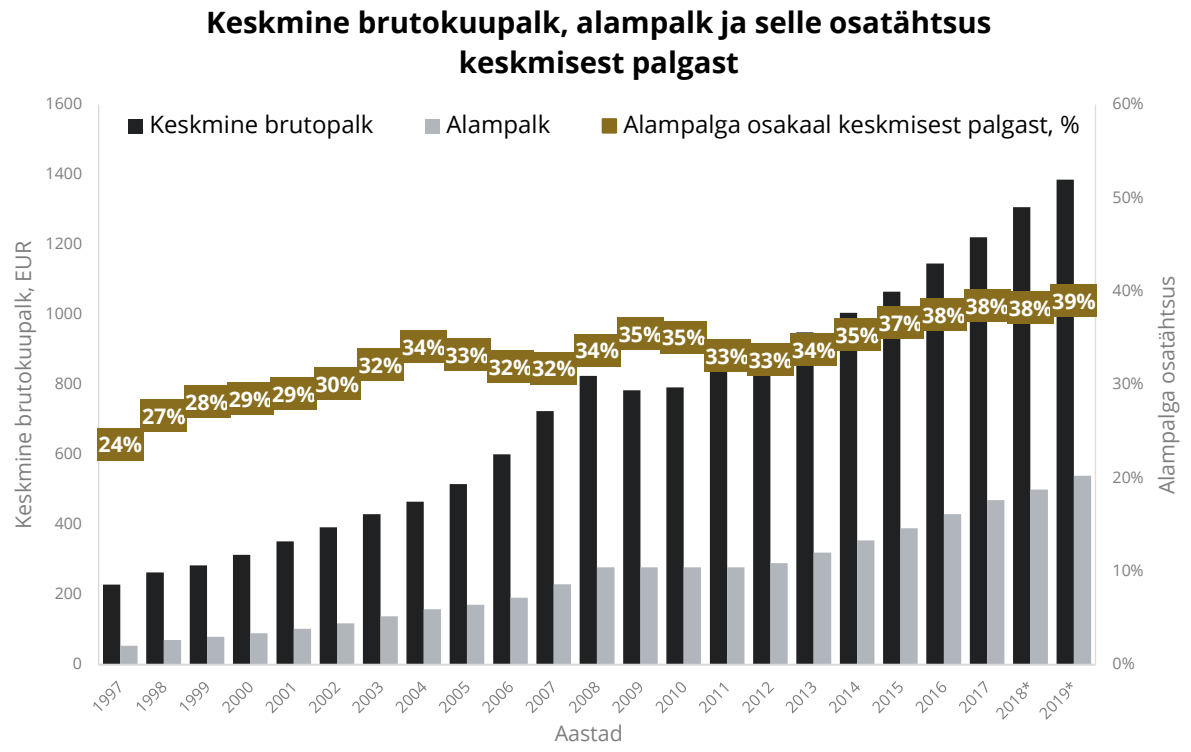
Kohalike omavalitsuste ametnike keskmine põhipalk maakondades

Allikas: rahandusministeerium, kohalike omavalitsuste avalikustatud palgaandmed

Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

Keskmise brutokuupalga kasvu mõjutavad mitmed tegurid

Allikad: statistikaamet, Riigi Teataja,
*Rahandusministeeriumi keskmise brutokuupalga prognoos

2018. aasta alguses mõjutas brutokuupalga kasvu **alampalga tõus 470 eurolt 500 eurole**. Alampalga tõus mõjutab palkasid ka 2019. aastal, mil see on täistööajaga töötamisel 540 eurot kuus. Alampalk mõjutab töötasusid eelkõige madalama palgaga tegevusaladel ja piirkondades ning lihtsamatel töödel.

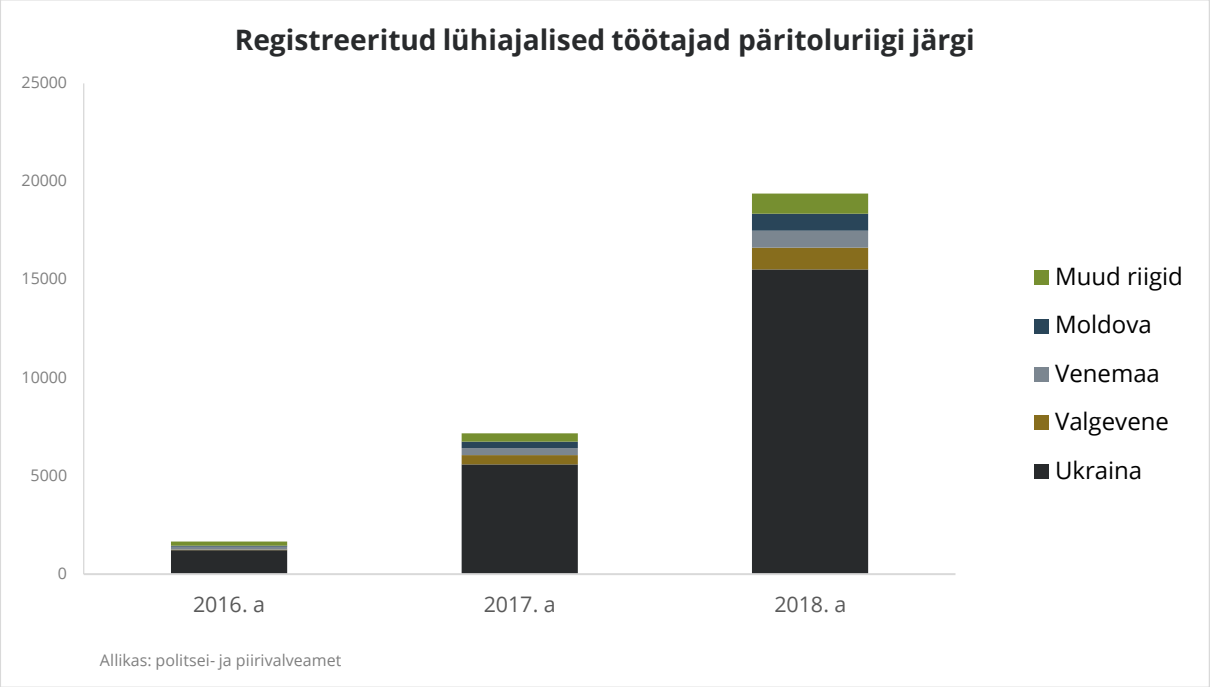
Keskmist kuupalka mõjutavad ka sektorites ja ametialadel sõlmitud palga **alammäära kokkulepped**, nt transpordi-, haridus- ja meditsiinitöötajate, päästjate ja politseinike kokku lepitud palgatõusud. Kuna nende valdkondade töötajaid on palju, siis on ka nende töötasu muutuse mõju keskmisele brutokuupalgale suhteliselt suur.

2018. aastal mõjutasid keskmist netokuupalka mingil määral **maksuvaba tulu arvestamise** muudatused, mis jätsid osadele töötajatele rohkem raha kätte ja elavdasid ka tarbimist. Samas kasutasid paljud töötajad maksuvaba tulu lubatud määrast vähem, mistõttu on suurel hulgal töötajatel oodata 2019. aasta alguses tulumaksutagastust. 2019. aasta kevadel toimuvad riigikogu valimised, mille tulemused võivad kaasa tuua ka uued muudatused maksuvaba tulu arvestamises, mis omakorda mõjutab töötasusid.

Ehitussektori mahtude kasv on mõjutanud tööturgu mitmeti – suur tööjõuvajadus on kergitanud palkasid, toonud turule kolmandatest riikidest, peamiselt Ukrainast, hulga töölisi, samas meelitanud töötajaid ära ka teistest Eesti majanduse sektoritest, nt tööstusest ja transpordist.

Välistööjõudu on tulnud tööle ka teistesse sektoritesse. Järgmistel aastatel mõjutab tööturgu ja keskmist palka see, kui palju, kui paindlikult ja millise hinnaga Eesti ettevõtted välistööjõudu kasutada saavad.

Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

Allikas: politsei- ja piirivalveamet

Palgainfo Agentuuri küsitluse tulemused näitavad, et aasta alguses korrigeerisid üsna paljud organisatsioonid kõigi töötajate põhipalkasid ning see on mõjutanud ka keskmist palka. Regulaarsed kõigi töötajate palkade korrigeerimised mõjutavad keskmist palka ka 2019. aastal.

Kuna keskmine brutokuupalk sisaldab erinevaid **lisatasusid**, siis mõjutab keskmise palga muutumist lisatasude kõikumine, näiteks tööde mahu muutumine ning sellest tulenevad seadusega ettenähtud lisatasude (nt ületunnitöö), tulemustasude või tükitöötasude suurenemised ja vähenemised. Samuti mõjutavad keskmist palka ebaregulaarsed preemiad ja lisatasud, nt aastalõpu preemiad jms. Kui majanduse väljavaated on soodsad ja ettevõtete majandustulemused head, suurendab see ka lisatasude osatähtsust töötasus. Tulemustasude maksmine aitab muuta tasustamise paindlikumaks ja ettevõtete majandustulemustele vastavaks. Palgainfo Agentuuri uuringu tulemused näitavad, et mitmed organisatsioonid on viimasel ajal muutnud lisatasude maksmise süsteemi, mille tulemusena on töötasud suurenenud.

Keskmise palga ja väljamaksete taset mõjutab lisaks reaalsele palgakasvule **ka tööde struktuurimuutus** – kui tippspetsialistide hulk tööturul kasvab ja lihttööliste hulk väheneb, siis kergitab see keskmist palka. Viimastel aastatel on tippspetsialistide osatähtsus tööturul kasvanud ja lihtsamate tööde tegijate osatähtsus vähenenud.

Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

Töötasud ja tööjõukulud teistes riikides

Balti riikidest oli kiireim palgakasv jätkuvalt Leedus

Balti riikide võrdluses on kõige kõrgem keskmine brutokuupalk jätkuvalt Eestis. **Lätis** oli 2018. aasta III kvartalis keskmine brutokuupalk **1006 eurot** ja **Leedus 936 eurot**, kasv eelmise aasta sama perioodiga võrreldes vastavalt 8,8% ja 10%, Eestis oli brutokuupalga kasv 7,5%. Kui 2017. aastal oli Läti ja Leedu brutokuupalkade kasv üsna sarnasel tasemel, siis 2018. aastal on Leedu keskmine brutokuupalk 2017. aastaga võrreldes kasvanud kiiremas tempos.

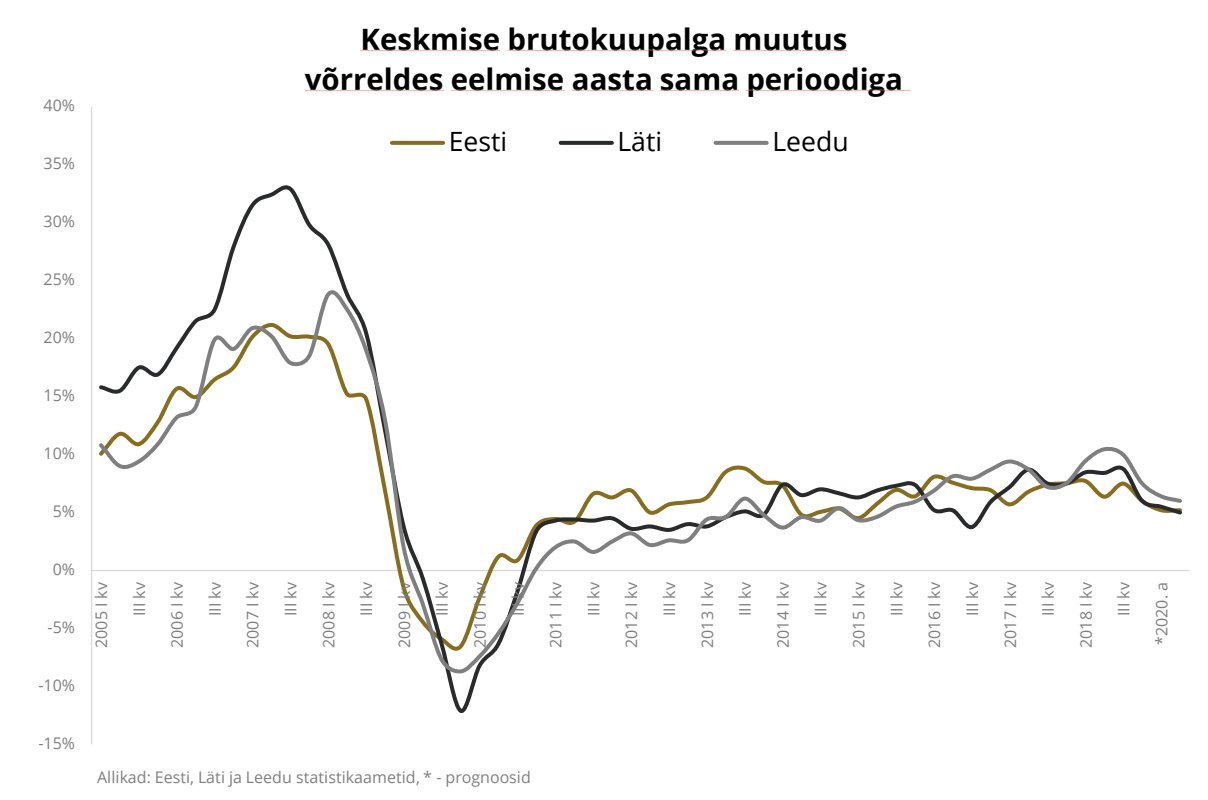
Netokuupalk oli 2018. aasta III kvartalis Lätis 744 eurot ja Leedus 728 eurot.

Reaalpalk, milles on arvesse võetud hindade muutus, kasvas 2018. aasta III kvartalis Lätis 6,4% ja Leedus 6,6%, Eestis 3,8%. Seega kasvab ka Lätis ja Leedus reaalpalk veidi aeglasemalt kui keskmine brutokuupalk, mis näitab hindade kallinemist ning seda, et töötajate ostujõud ei kasva samas tempos palkadega.

Läti statistikaameti hinnangul mõjutas 2018. aastal keskmise palga muutust alampalga tõus 380 eurolt 430 eurole (13,2%) ning astmelisele tulumaksusüsteemile üleminek, mis tõi kaasa muutused maksuvaba tulu suuruses.

Leedus mõjutas keskmise palga kasvu samuti alampalga tõus 380 eurolt 400 eurole, aga ka palgatõus tervishoius ja riigisektoris.

Balti riikide rahandusministeeriumid prognoosivad 2019. aastaks keskmise palga kasvu Eestis ja Lätis 6% ning Leedus 7,5%. Järgmisteks aastateks prognoositakse 5–6% palgakasvu.

Allikad: Eesti, Läti ja Leedu statistikaametid, * - prognoosid

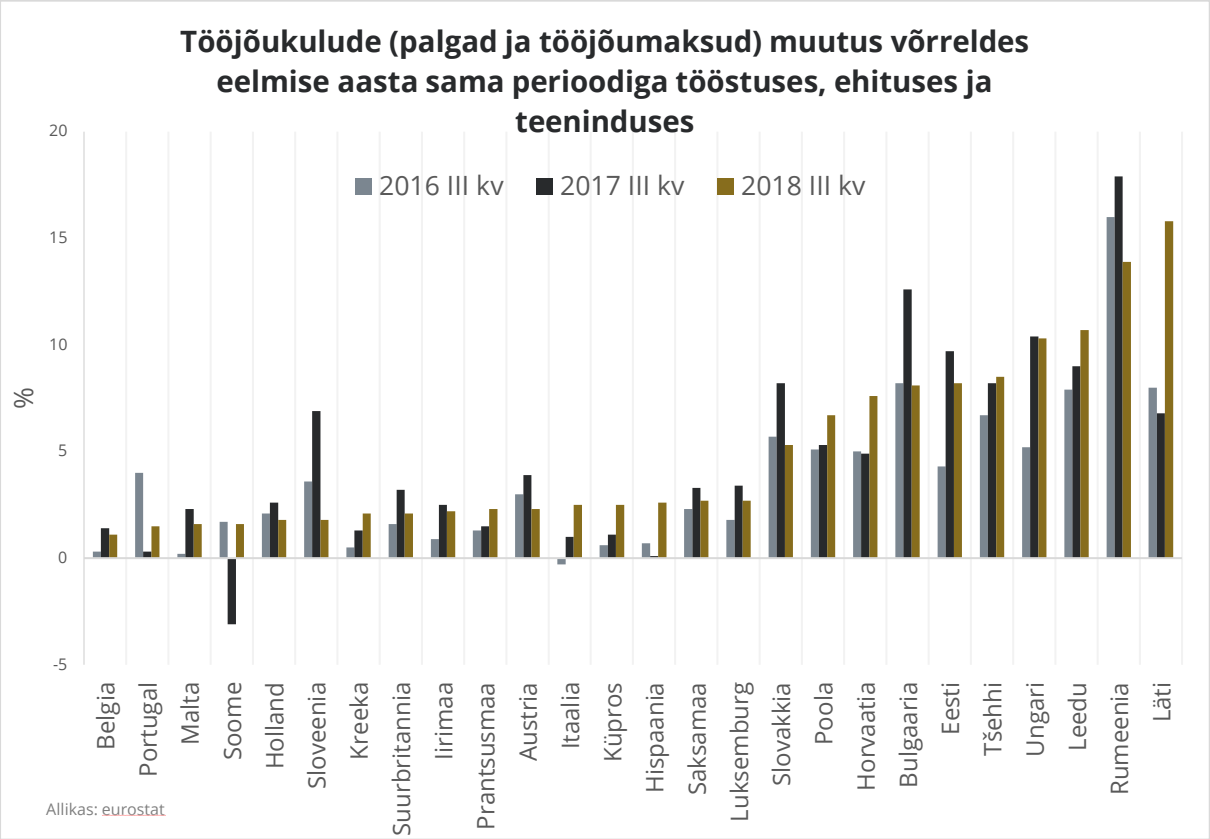
Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

Euroopa riikide võrdluses kasvavad Eestis tööjõukulud kiiresti

Euroopa riikide võrdluses kasvavad Eesti tööjõukulud suhteliselt kiiresti. Kõige kiirema tööjõukulude kasvuga on viimastel aastatel olnud Rumeenia ja Ungari, samuti Läti ja Leedu. Ka Bulgaarias ja Tšehhis kasvavad tööjõukulud suhteliselt kiiresti.

Uute Euroopa riikidega võrreldes on Eesti töötajate töötasud ja sissetulekud ühed kõrgemad, vanade liikmesriikide palgatasemetest jäävad aga Eesti töötasud veel oluliselt maha.

Samas on Eesti palgatasemed muutunud atraktiivseks Ukraina ja Venemaa töötajatele.

Keskmine brutokuupalk ja brutotunnipalk Eestis, kvartalid

	Keskmine brutokuupalk				Keskmine brutotunnipalk			
	I kv	II kv	III kv	IV kv	I kv	II kv	III kv	IV kv
2009	776	813	752	783	4,89	4,93	4,59	4,75
2010	758	822	759	814	4,76	4,85	4,60	4,83
2011	792	857	809	865	4,87	5,08	4,82	5,19
2012	847	900	855	916	5,16	5,28	5,21	5,53
2013	900	976	930	986	5,63	5,71	5,58	5.99
2014	966	1023	977	1039	6,02	6,21	5,89	6,35
2015	1010	1082	1045	1105	6,37	6,61	6,28	6,67
2016	1091	1163	1119	1182	6,86	6,91	6,62	7,08
2017	1153	1242	1201	1271	7,13	7,50	7,22	7,13
2018	1242	1321	1291		7,38	7,50	7,51	

Allikas: statistikaamet

Keskmise brutopalga prognoos Eestis

Rahandusministeerium	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Keskmine brutokuupalk	1221	1307	1385	1458	1534	1613
Brutokuupalga muutus	6,5%	7,0%	6,0%	5,2%	5,2%	5,2%
Reaalpalga muutus	3,0%	3,6%	3,1%	2,8%	3,1%	3,2%
Eesti Pank	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Keskmine brutokuupalk	1217	1303	1384	1468		
Brutokuupalga muutus	6,9%	7,1%	6,2%	6,0%		

Allikad: rahandusministeeriumi 2018. a suvine majandusprognoos ja Eesti Panga majandusprognoos „Rahapoliitika ja majandus 4/2018“

Vaadake ka Palgainfo Agentuuri koostatud ülevaadet

Tööturu ja palgastatistika

Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

TÖÖTURU- JA PALGAUURING – 2 X 2 UURING

Uuringu korraldus

Palgainfo Agentuur tegutseb 2013. aasta kevadest iseseisva ja sõltumatu uuringu-agentuurina, pakkudes töö ja tasustamise infot nii tööandjatele kui ka töötajatele.

Uuringuid korraldatakse kaks korda aastas – aprilli ja oktoobri töötasude kohta. Andmeid kogutakse kahest allikast – organisatsioonidelt ja töötajatelt. Lisaks töötasude suurusele ja toimunud muutustele uuritakse ka muutuste põhjuseid ning töötasu komponente.

Uuringus on esindatud üle 400 ametinimetuse. Tööde süstematiseerimiseks kasutab Palgainfo Agentuur sarnaselt statistikaametitega ametite klassifikaatorit (ISCO). 2018. aastal muutis statistikaamet ametite klassifikaatori nelja-kohalisest kaheksakohaliseks ja seega täpsemaks. Agentuuri uuringutes oli varem täiendatud klassifikaatorit kuuekohaliste koodide ja ametinimetustega, mis saadeti ka statistikaametile ettepanekuga klassifikaatorit täiendada. 2018. aasta sügisel võrdles ja ühtlustas agentuur ametite koodid, samuti ametirühmadesse kuulumise.

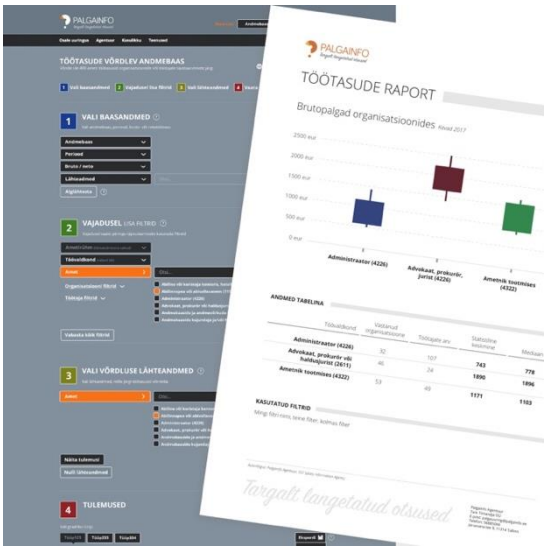
2 korda aastas

2x2 UURING

2 allikat:
organisatsioonid
töötajad

Töötasude andmebaas

Agentuur avaldab värsked töötasude andmed oma kodulehel töötasude andmebaasis kahe nädala jooksul pärast andmete kogumise lõppemist. Põhiandmebaasi kasutajakonto on kõigile töötasude uuringus osalejatele tasuta. Profiandmebaasi kasutajakonto on uuringus osalejatele soodushinnaga.

Töötasude põhiandmebaasis saab vaadata organisatsioonidelt ja töötajatelt kogutud töötasusid kümne ametirühma kohta, kasutades filtreid, nagu näiteks organisatsiooni töötajate arv või tegevusala.

Profiandmebaasis saab vaadata ja võrrelda üle 400 ameti (ISCO nelja- või kuuekohaline kood) töötasude andmeid. Päringuid saab teha erinevate filtrite abil, korraga saab kasutada mitut filtrit. Töötasude andmed kuvatakse graafiku ja tabelina. Andmeid saab eksportida tabeli, pildi ja PDF-formaati.

Samuti koostab agentuur töötasude analüüse vastavalt tellimustele.

Vaadake lähemalt:

Töötasude analüüsid

Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

Töötasude uuringus kasutatud mõisted

Regulaarsed rahalised tasud

Põhipalk – lepingus fikseeritud ja töötajale garanteeritud brutokuupalk või brutotunnipalk.

Muutuvpalk – igakuiselt makstavad lisatasud.

- **Seadusega ettenähtud lisatasu** (nt öö too, ületunnitöö, riiklikel pühadel töötamine).
- **Töö tulemusega seotud tasud**
  - Tulemustasu, mis arvestatakse organisatsiooni või üksuse kasumi, käibe vm majandustulemuste, töötaja müügitulemuse (tehingute sõlmimise), kokkulepitud eesmärgi täitmise vms pealt.
  - Tükitöötasu, mis arvestatakse nõuetekohaselt tehtud töökoguse või -ühikute pealt ehk tükkide pealt.
  - Kvaliteeditasu, mis makstakse välja tööülesannete nõuetekohasel täitmisel, praagi ja vigade puudumisel, töödistsipliinist kinnipidamisel.
- **Muud regulaarsed lisatasud** – siia kuuluvad näiteks:
  - Lisatasu kvalifikatsioonitaseme või lisaoskuste eest – näiteks keeleoskus vms.
  - Staažitasu – lisatasu, mis lisandub töötasule alates teatud staažist organisatsioonis.
  - Puuduva töötaja asendamise tasu.

Ebaregulaarsed preemiad ja lisatasud

Pikemaajaliste eesmärkide täitmise ja tulemuste saavutamise eest makstavad lisatasud võivad olla määratud suhtena põhipalgast, fikseeritud summana või juhtkonna otsusega määratud summana.

- **Tulemustasu** – kvartali, poolaasta, aasta või mõne muu pikema perioodi tulemuse eest makstav tasu.
- **Projektipreemiad** – projekti lõppedes makstavad lisatasud eesmärkide saavutamisel või projekti kasumi jt näitajate pealt arvestatavad lisatasud.
- **Toetused ja lojaalsuspreemiad** – töötamisega otseselt mitteseotud rahalised preemiad, lisatasud ja toetused, mida võib lugeda ka soodustuste paketi osaks.

  Siia kuuluvad näiteks:
  - Preemiad riiklike tähtpäevade või muude tähtsündmuste puhul, nt jõulupreemia.
  - Toetused isiklike sündmuste puhul, nt lapse sünni, koolimineku vms puhul.
  - Puhkusetoetus.

Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

Uuringus osalejad

Palgainfo Agentuur kogub tööturu- ja palga-uuringu andmeid selleks, et pakkuda töötajate tööturukäitumise (lojaalsus), töösse suhtumise (rahulolu, motivatsioon, sidusus) ja töötasude võrdlusandmeid. Analüüsi tulemusi ei laiendata kogu Eestile. Andmete esinduslikkust hinnatakse eelkõige ametite ja/või ametirühmade kaupa. Järgnevalt teeme lühikese ülevaate vastajate taustaandmetest.

Kokku osales oktoobris 2018 korraldatud veebiküsitluses **505 organisatsiooni esindajat**. Organisatsioonide veebiküsitlusega kogutakse tööandjate hinnanguid tööturu ja põhipalkade muutustele.

Töötajate uuringus osales novembris 2018 kokku 10 946 inimest, neist 89% ehk 9778 oli oktoobris tööga hõivatud, 11% ei töötanud. Töötajate küsitlusega kogutakse töötasude andmeid, samuti uuritakse töötajate hinnanguid oma töötasule ja tööturukäitumist.

Töötasude andmeid kogutakse organisatsioonidelt novembris. Andmeid ei pea esitama kõikide töötajate kohta, vaid ainult nende osas, mille turuvõrdlus huvi pakub. Kokku esitasid organisatsioonid töötasude andmeid **31 967 töötaja kohta**.

Kokku koguti töötasude andmeid 39 719 töötaja kohta.

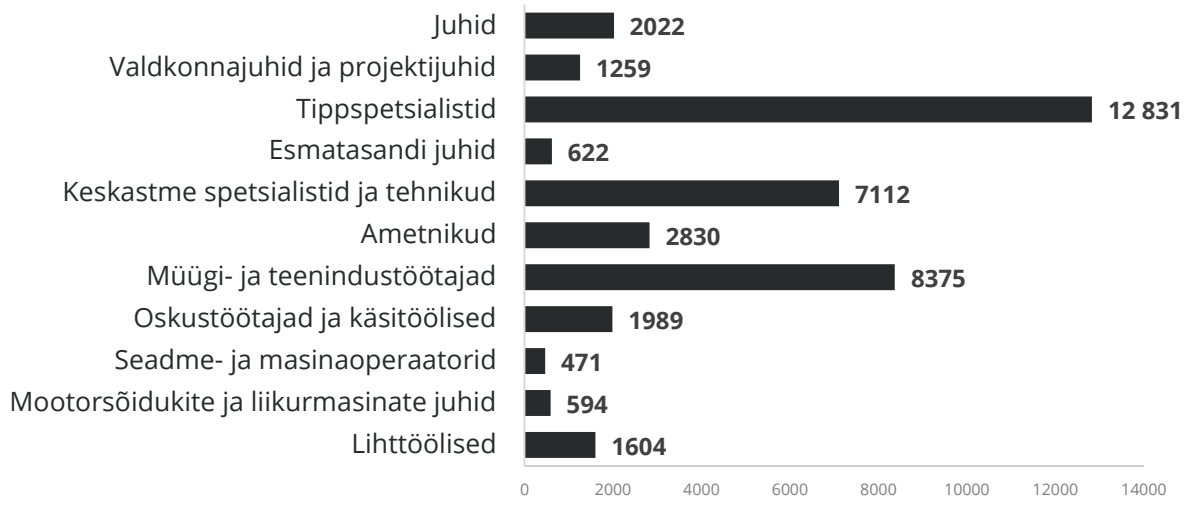
Kuna riigiasutuste jaoks on töötasu andmete esitamine agentuuri uuringusse lihtsustatud ja see toimub rahandusministeeriumi vahendusel ühtse personali- ja palgaarvestuse andmekogu kaudu, laekub rohkem andmeid riigivalitsemise ja -kaitse ning ka hariduse tegevusalalt. Erasektorist esitati rohkem töötasude andmeid töötleva tööstuse ja kaubanduse tegevusalalt.

Organisatsioonide tööturu- ja töötasude uuringus osalejate seas on ülekaalus suuremad tööandjad ja need, kes teadlikumalt palkasid ja tööjõukulusid kujundavad. Kaks kolmandikku (66%) töötajatest, kelle andmed organisatsioonide uuringusse esitati, töötas 250 ja rohkema töötajaga organisatsioonis. Töötajate uuringus osalenutest töötas 250 ja rohkema töötajaga organisatsioonis 26% ja vähem kui 10 töötajaga organisatsioonis 11% vastajatest.

See mõjutab ka töötasude tasemeid. Töötajate ja organisatsioonide uuringutega kogutud andmeid võrreldes on suuremad erinevused juhtide ja tippspetsialistide töötasudes.

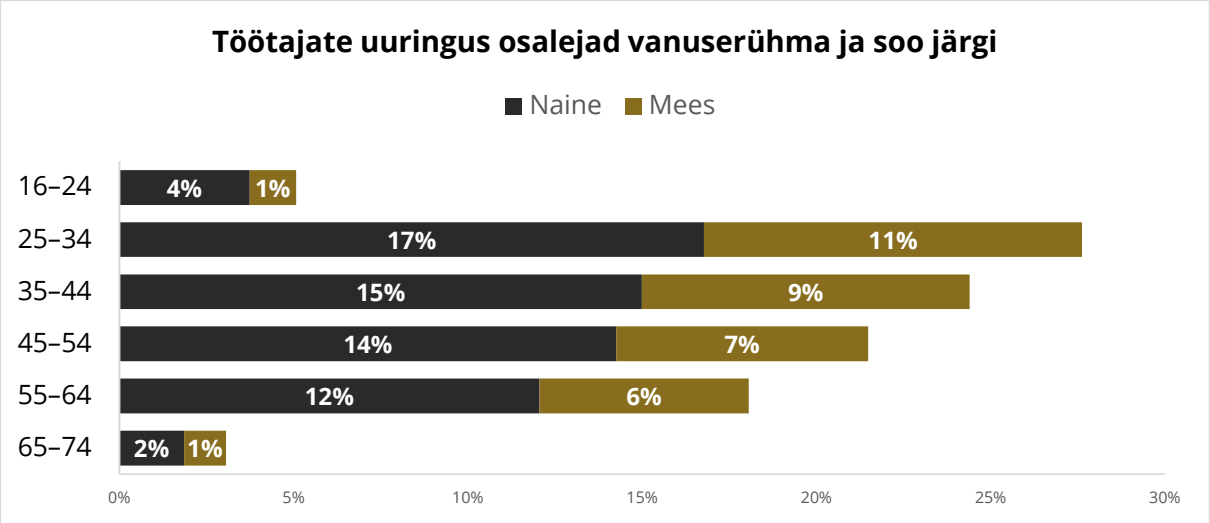
Ametirühmade lõikes on rohkem andmeid tippspetsialistide, keskastme spetsialistide ning müügi- ja teenindustöötajate kohta. Ametirühmade esindatus uuringus on väga sarnane varasemate uuringute omale.

Töötasude uuringus esindatud töötajate arv ametirühmade lõikes

Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

Töötajate ja tööotsijate uuringus osalejad

Töötajate ja tööotsijate uuring tehakse veebis ja see mõjutab mingil määral ka seda, kes uuringus osalevad. Uuringusse on keerulisem kaasata töötajaid, kes ei kasuta oma töös igapäevaselt arvutit. See mõjutab suurema meeste osatähtsusega ametirühmade, nagu oskustöötajad ja käsitöölised ning seadme- ja masinaoperaatorid, esindatust uuringus.

Vastajate seas on rohkem naisi (64%), kes on aktiivsemad veebiküsitlustele vastajad. Naised on ülekaalus tippspetsialistide seas, seda peamiselt haridus- ja meditsiinitöötajate suhteliselt suure osakaalu tõttu.

Vanuseline jaotus

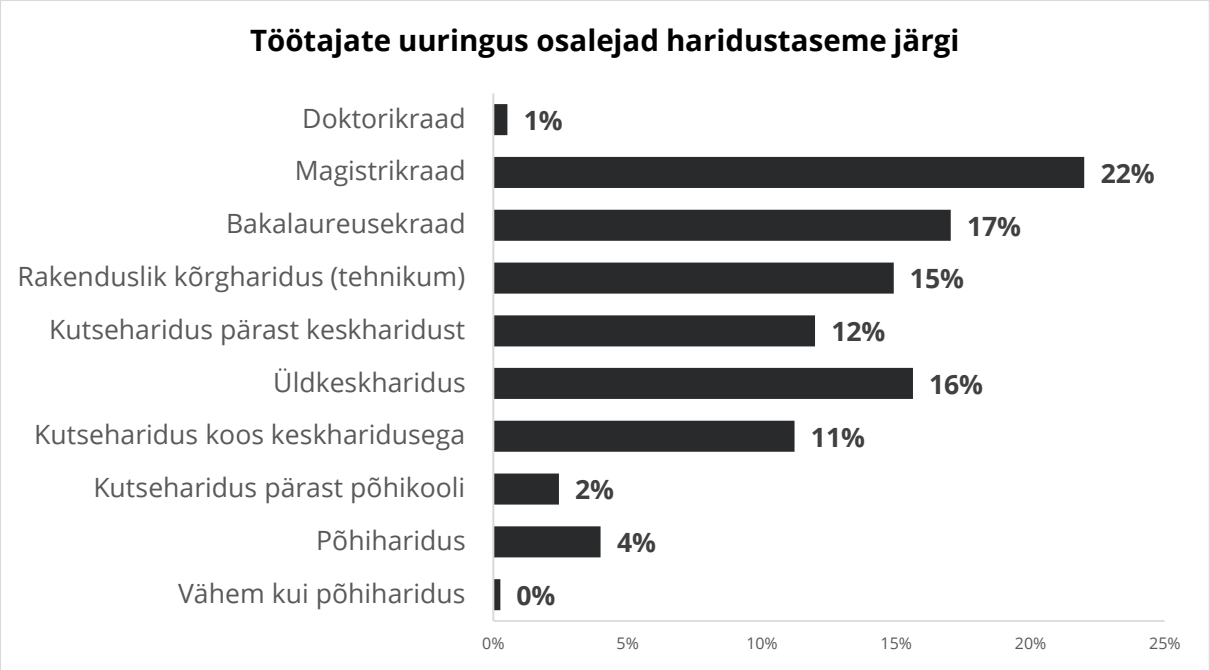
Vanuserühmade lõikes on uuringus osalenud töötajate ja tööotsijate seas rohkem 25–34-aastaseid (28%), kes on tööturul aktiivsemad ja kasutavad rohkem arvuteid ning nutiseadmeid võrreldes vanemate inimesega. Kuna küsitlus on suunatud eelkõige töötavatele inimestele, on vastajate seas rahvastikustatistika andmetega võrreldes mõnevõrra vähem 16–24-aastaseid noori (5%), kellest suurem osa veel õpivad. 55–64-aastaste ja vanemate (18%) uuringus osalemist võib mõjutada vähesem arvuti kasutamine. Vastajate vanuseline ja sooline jaotus on väga sarnane möödunud aastate uuringutele vastanute jaotusele.

Ankeedile vastamise keel

Ankeedile sai vastata eesti või vene keeles. 87% uuringus osalejatest täitis ankeedi eesti keeles ja 13% vene keeles. Mõnevõrra võib venekeelsete vastajate osatähtsus olla alahinnatud, kuna vastajate poolt pärast ankeedi täitmist jäetud kontaktandmete põhjal võib arvata, et osa vene keelt emakeelena kõnelevatest vastajatest täitis ankeedi eesti keeles.

Statistikaameti avaldatav tööturustatistika näitab, et mitte-eestlaste jagunemine ametirühmade lõikes on veidi teistsugune kui eestlastel – mitte-eestlastest töötab eestlastega võrreldes suurem osa oskustööliste, seadme- ja masinaoperaatorite ning lihttööliste ametirühmades, väiksem osa juhtide ja tippspetsialistide ametirühmades. Sama näitavad ka töötajate küsitluse tulemused – vene keeles ankeedile vastajate seas oli lihttööliste, mootorsõidukijuhtide, seadme- ja masinaoperaatorite, oskustööliste ning müügi- ja teenindustöötajate osatähtsus suurem kui eesti keeles ankeedile vastajate seas. Juhtide ja tippspetsialistide osatähtsus oli seevastu suurem eesti keeles vastajate seas.

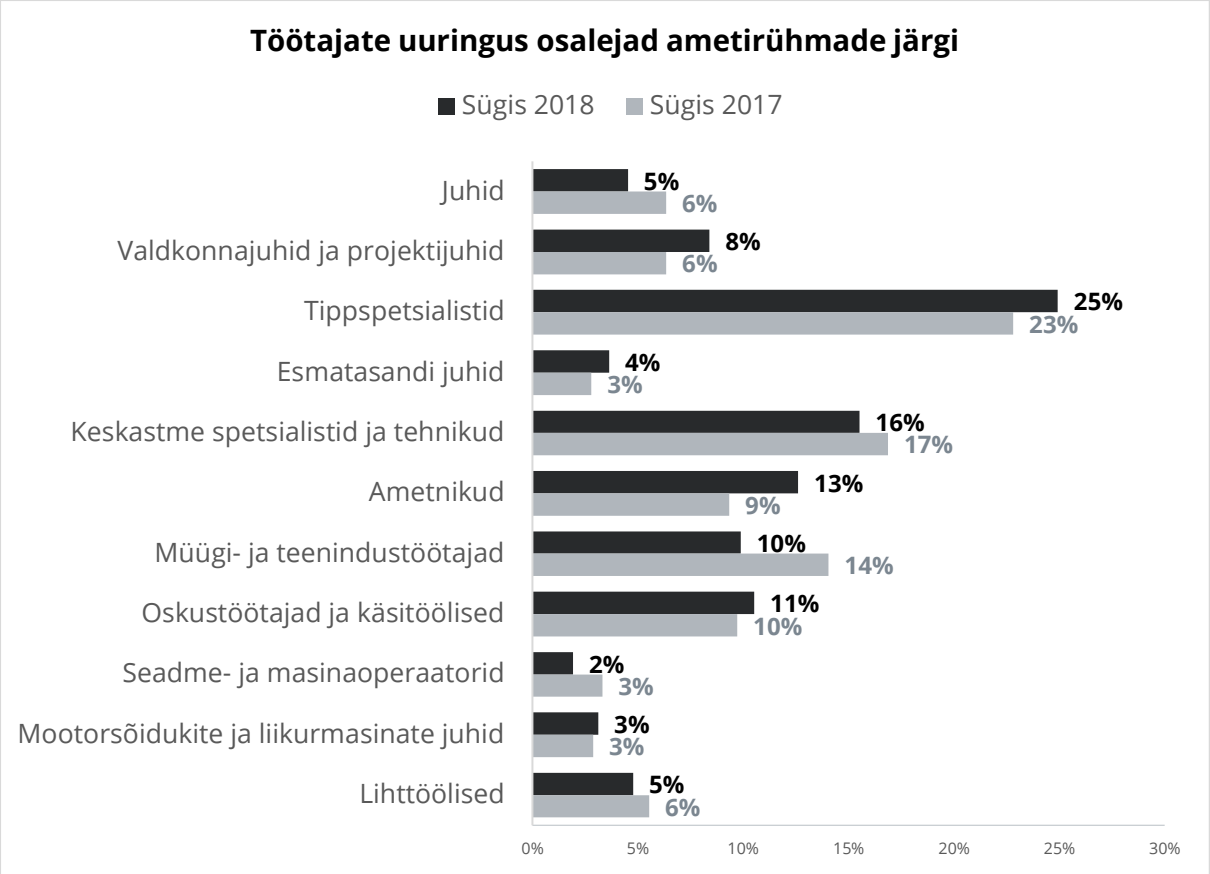
Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

Vastajate haridustase

Kuna küsitlus oli suunatud eelkõige töötavatele inimestele, oli vastajate seas haridustasemete lõikes rohkem kõrg- ja kutseharidusega osalejaid ja vähem põhiharidusega osalejaid, kellest paljud jätkavad veel oma haridusteed. Üle viiendikul (22%) uuringus osalejatest oli magistrikraad, 17%-l bakalaureusekraad, 15% omas rakenduslikku kõrgharidust ja 12% oli omandanud kutsehariduse pärast keskkooli või gümnaasiumi lõpetamist.

Üldkeskharidus oli 16% vastajatel, kutsehariduse koos keskharidusega oli omandanud 11%, kutsehariduse pärast põhikooli lõppu oli saanud 2% osalejatest. 4%-l oli põhiharidus. Doktorikraad oli 1% vastajatel, põhihariduseta vastajaid oli alla ühe protsendi (0,3%). Haridustasemete jaotus peegeldub ka vastajate osatähtsuses ametirühmade lõikes, kus rohkem vastajaid oli kõrgharidust eeldavatel ametikohtadel töötavate inimeste seas. Vastajate jaotus haridustasemete lõikes on väga sarnane varasemate uuringute vastajate omale.

Organisatsiooni tüüp

Üle poole töötajate uuringus osalejatest (66%) töötas eraettevõtetes, 11% oli riigiasutustes ja 6% kohalikes omavalitsustes või nende hallatavates asutustes.

Organisatsiooni töötajate arv

Organisatsiooni töötajate arvu järgi töötas 28% vastajatest 10–49 töötajaga, 27% 50–249 töötajaga ning 28% 250 ja rohkema töötajaga organisatsioonides. Vähem kui 10 töötajaga organisatsioonis töötas 13% vastajatest ning 4% vastajatest ei osanud öelda oma organisatsiooni töötajate arvu.

Organisatsiooni tegevusala

Organisatsiooni tegevusala järgi oli rohkem vastajaid tööstusest (17%), kaubandusest (15%) ja haridusest (11%). Enamik (82%) vastajatest olid tähtajatu töölepinguga palgatöötajad, tähtajalise lepinguga töötas 5% vastajatest ning ettevõtlusega tegeles 5% vastajatest, ülejäänud töötasid renditöö, vabatahtliku töö jm vormis.

Töökoha asukoht

Enamik (95%) töötajate uuringus osalejatest elas ja töötas Eestis. 3% töötas nii Eestis kui ka välismaal ja 2% välismaal, peamiselt Soomes. Töökoha asukoha ja elukoha järgi olid pooled vastajatest Tallinnast ja Harjumaalt, rohkem oli vastajaid veel Tartu- ja Pärnumaalt, samuti Ida-Virumaalt.

Kaks kolmandikku töötajate uuringus osalejatest on osalenud ka varasemates Palgainfo Agentuuri uuringutes. Seega on ka vastajate taustaandmed uuringust uuringusse sarnased ning andmed võrreldavad. Siiski peab andmete tõlgendamisel vastajate struktuuri arvestama. Põhjalikuma pildi annavad töötajate gruppide lõikes koostatud eriväljavõtted.

Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

TÖÖTASUDE MUUTUSED

Töötajate töötasud oktoobris 2018

Töötajate brutotöötasu (mediaan) kasvas aastaga 180 euro võrra

Järgnevalt anname ülevaate Palgainfo Agentuuri töötajate küsitluses osalenute neto- ja brutotöötasudest. Töötasud sisaldavad uuringu kuul saadud põhipalka ja tööga seotud regulaarseid lisatasusid. Osalise tööajaga töötajate töötasu on ümber arvutatud täistööajale võttes arvesse 2018. aasta oktoobrikuu normtööaega.

Vastajad said valida, kas nad märgivad oma töötasu lepingujärgse brutotasuna või netotasuna, mille nad kätte said. 56% vastajatest soovis töötasu märkida brutosummana, 39% netosummana ning 5% ei osanud töötasu suurust öelda brutos ega netos. Kuna üsna paljud töötajad ei teadnud, kui suur on nende maksuvaba tulu, on bruto- ja netotöötasude ümberarvutamisel arvestatud maksimaalselt lubatud maksuvaba tulu määraga. Seetõttu võivad tegelikud netotöötasud olla mõnevõrra väiksemad ning tegelikud brutotöötasud mõnevõrra suuremad.

Graafikutel esitatud kvartiilid ja protsentiilid jaotavad suuruse järgi järjestatud numbrite jada protsentuaalselt võrdseteks osadeks. Esimese ja kolmanda kvartiili (Q1 ja Q3) vahele jäävad poolte vastajate töötasud ehk 25% töötasudest jääb allapoole ja 25% ülespoole. Mediaan jagab numbrite jada pooleks ehk sellest ülespoole jäävad poolte vastajate töötasud ja allapoole samuti poolte vastajate töötasud. 10. protsentiil (P10) näitab piiri, millest 10% töötasudest on madalamad, 90. protsentiil (P90) näitab piiri, millest 10% töötasudest on suuremad.

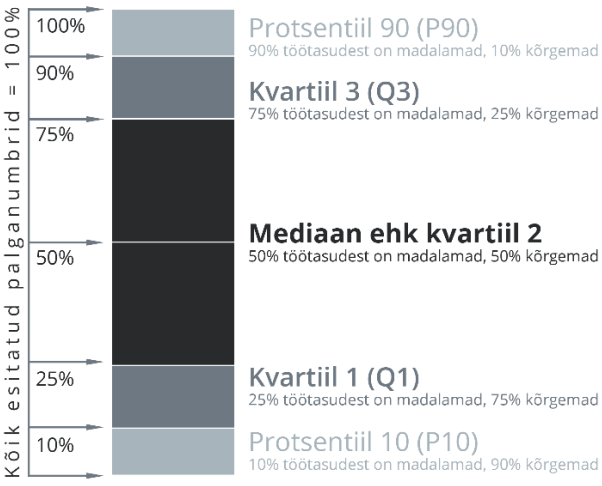
Töötajate uuringus osalenute keskmine netotöötasu ehk tasu, mis töötajad kätte said, oli 2018. aasta oktoobri töö eest 1193 eurot, keskmine brutotöötasu oli 1458 eurot.

Mediaantöötasu (neto) ehk piir, millest pooled töötajad teenisid vähem ja pooled rohkem, oli 1091 eurot, mediaan brutotöötasu oli 1300 eurot.

Aasta tagasi oktoobris oli töötajate keskmine netotöötasu 1013 eurot (1267 bruto), mediaan 900 eurot (1120 bruto). Keskmise netotöötasu kasv oli 180 eurot ehk 17,8% ning mediaan-netotöötasu kasv 191 eurot ehk 21,3%.

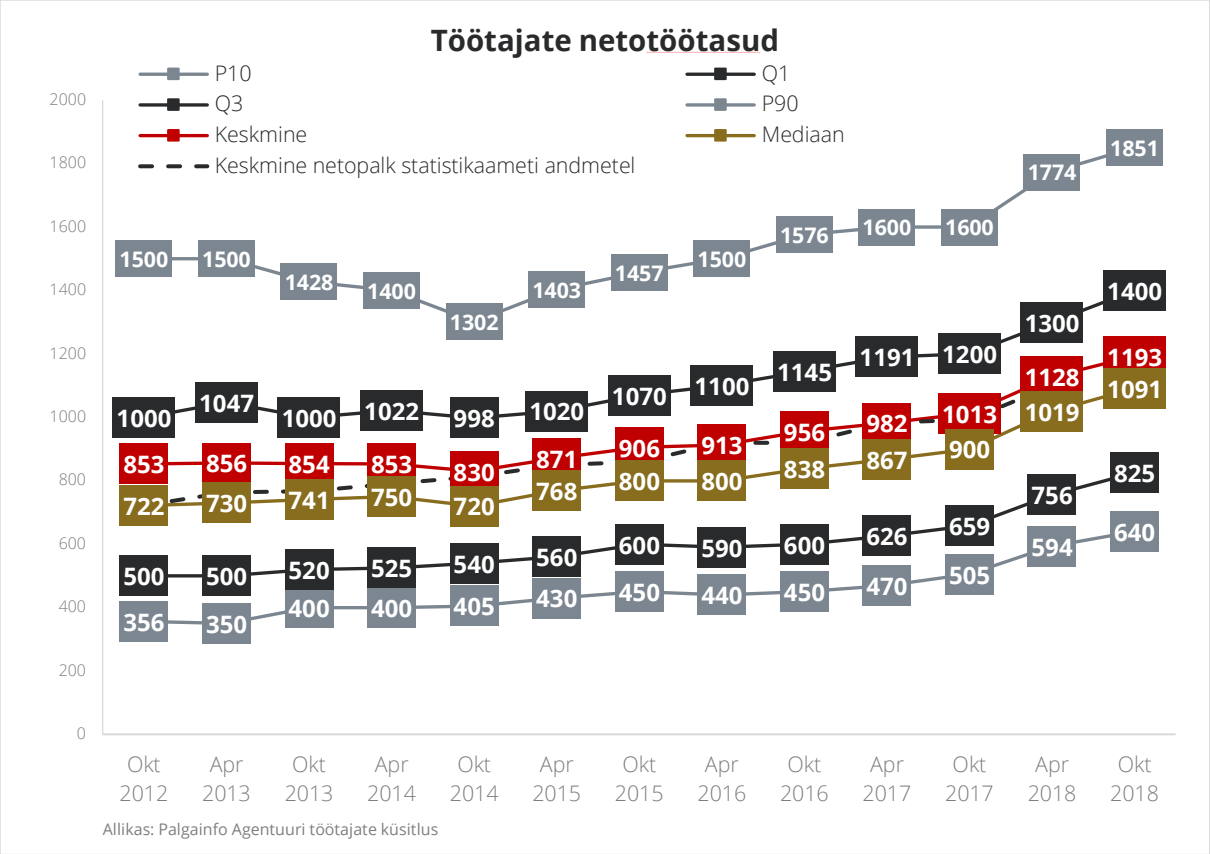
Keskmise brutotöötasu kasv oli 15,1% ja mediaanbrutotöötasu kasv 16%. Osaliselt on suhteliselt suure töötasu kasvu taga maksimaalse lubatud maksuvaba tuluga arvestamine bruto- ja netotöötasude ümberarvutamisel, see mõjutab rohkem netotöötasude 10. protsentiili ja 1. kvartiili muutusi.

Brutotöötasude puhul on veidi rohkem kasvanud 90. protsentiil ehk piir, millest 10% töötasudest on veel kõrgemad.

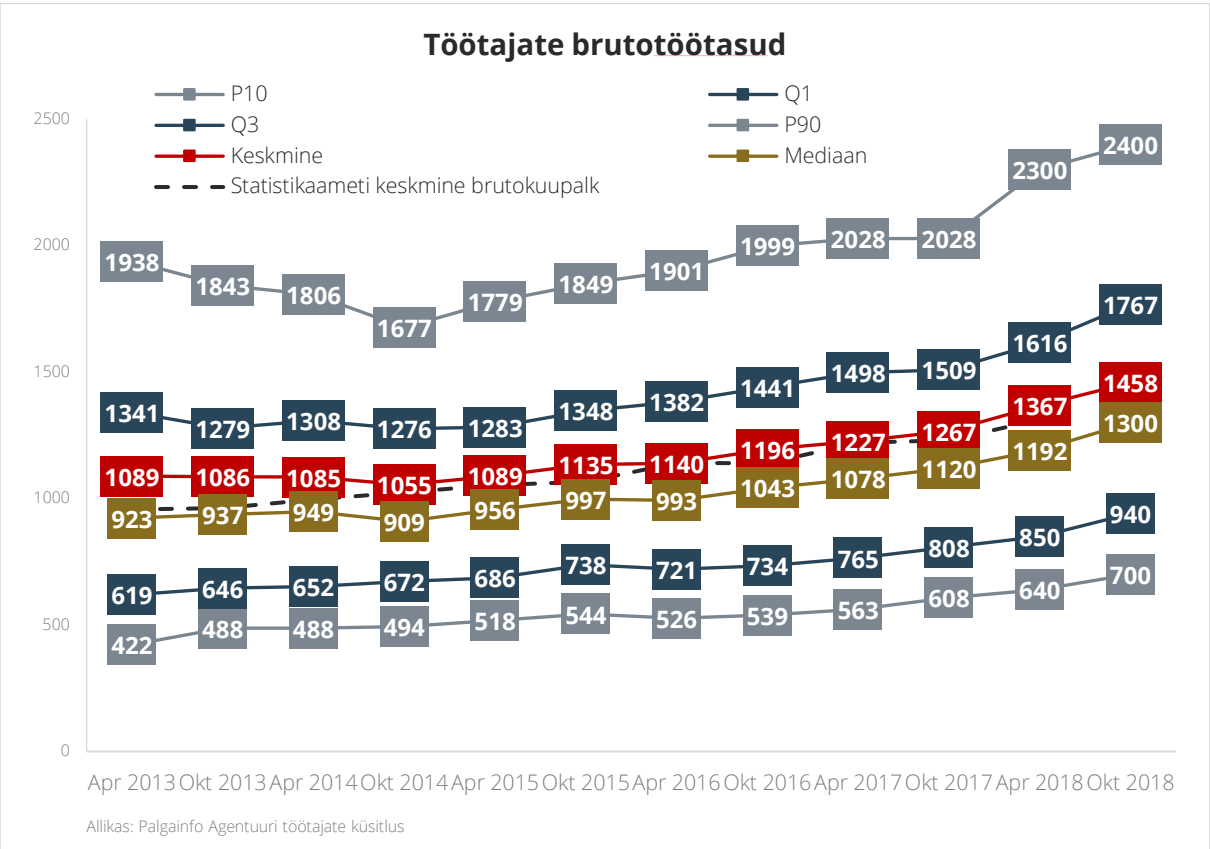

$$\text{Statistiline keskmine} = \frac{\text{Töötasude summa}}{\text{Vastajate arv}}$$

Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

Allikas: Palgainfo Agentuuri töötajate küsitlus

Allikas: Palgainfo Agentuuri töötajate küsitlus

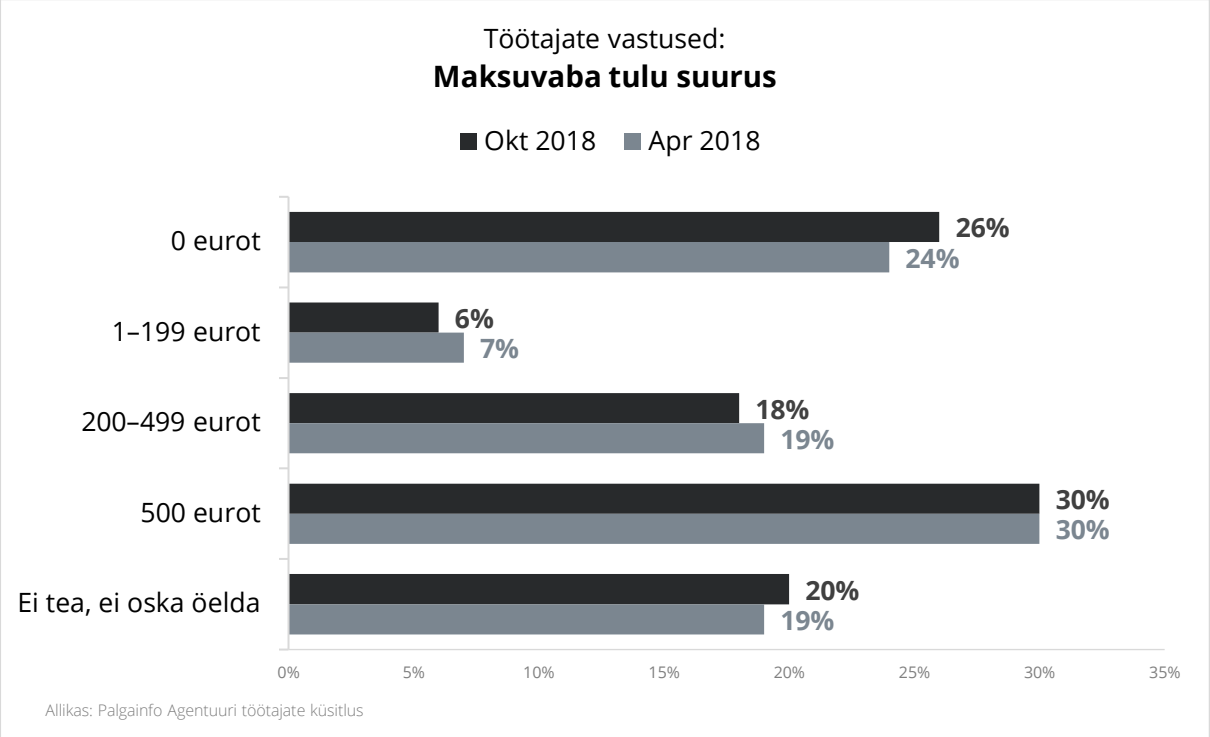
Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

Töötajad on maksuvaba tulu kasutamisel ettevaatlikud

2018. aasta algusest jõustunud muudatused maksuvaba tulu arvestamises on paljudele töötajatele rohkem raha kätte jätnud, samas kasutab üsna suur osa töötajatest maksuvaba tulu lubatud määrast vähem.

Maksu- ja tolliameti (MTA) andmetel ei olnud 2018. aasta kaheksa kuuga oma maksuvaba tulu täiel määral ära kasutanud 47% tulu saanud inimestest. Sama palju inimesi oli oma maksuvaba tulu maksimaalselt ära kasutanud. Kokku oli oma maksuvaba tulu osaliselt kasutamata jätnud 458 000 inimest kokku 89,1 miljoni euro eest (maksu- ja tolliameti pressiteade, 9.10.2018).

2018. aasta sügisel Palgainfo Agentuuri töötajate küsitluses osalenutest ligi kolmandik (30%) märkis, et nende maksuvaba tulu oli 500 eurot. Viiendikul (26%) uuringus osalenutest oli maksuvaba tulu null ja 24% vastajate maksuvaba tulu jäi 1–499 euro vahele. 20% ei osanud öelda, kui suur nende maksuvaba tulu oktoobris oli. Töötajate märgitud keskmine maksuvaba tulu oli 268 eurot, valemi järgi lubatud keskmine maksuvaba tulu aga 339 eurot.

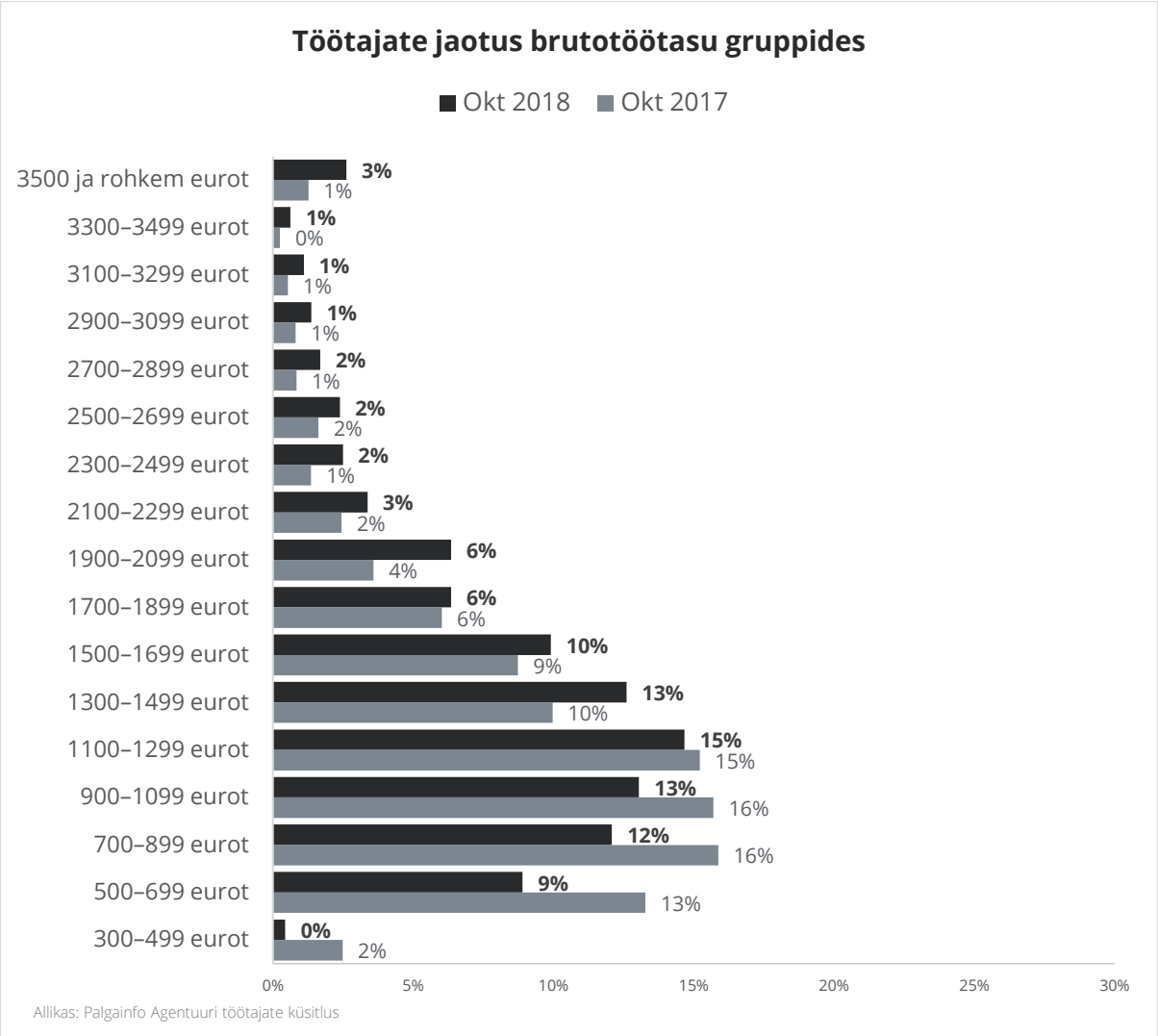
Allikas: Palgainfo Agentuuri töötajate küsitlus

Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

60% uuringus osalejatest teenis alla keskmise palga

Kui jagada palgasaajad töötasude suuruse järgi 200-eurose intervalliga gruppidesse, näeme, et ligi pooled (49%) uuringus osalenud palgasaajad teenisid alla 1300 euro (bruto). Alla 2018. aasta oktoobrikuu keskmise –1458 euro (bruto) – teenis 60% vastajatest. 2017. aasta sügisel korraldatud uuringu tulemused olid sarnased – alla keskmise teenis 61% uuringus osalejatest. Kuna statistiline keskmine saadakse palkade summa jagamisel vastajate arvuga, mõjutavad üksikud kõrgepalgalised statistilise keskmise liikumist ülespoole.

Töötajate osatähtsus üle 1300 euro (bruto) teenivates gruppides on mõnevõrra kasvanud ja alla 1300 euro teenivates gruppides vähenenud.

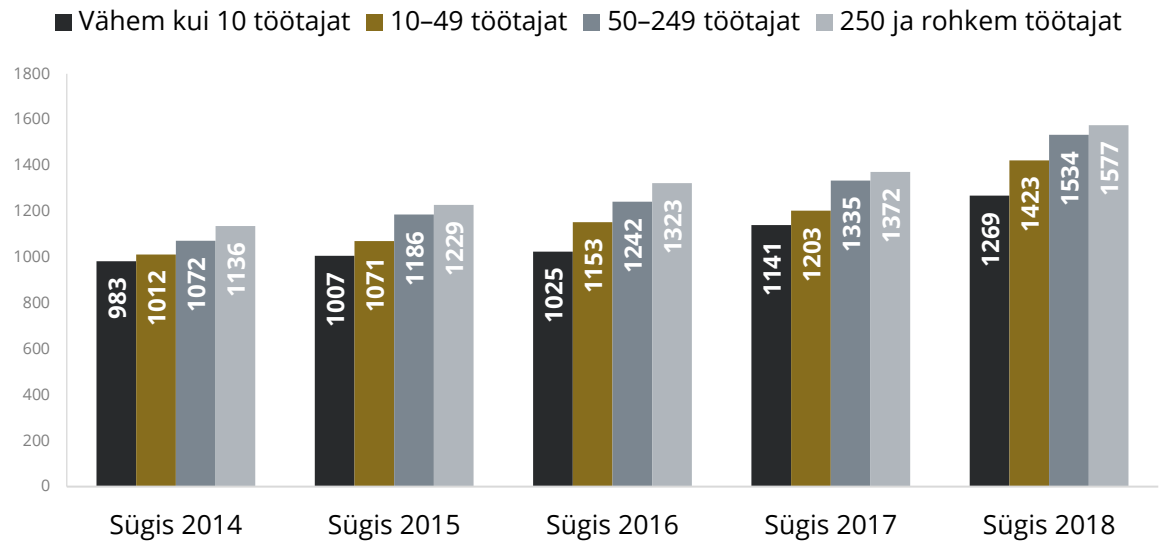
Allikas: Palgainfo Agentuuri töötajate küsitlus

Töötasud on väiksemates organisatsioonides madalamad

Kui võrrelda töötajate töötasusid ettevõtete ja organisatsioonide töötajate arvu järgi, siis on näha, et väiksemates organisatsioonides on töötasud veidi madalamad. Kasvanud on töötasud aga kõigis organisatsioonides – nii suuremates kui ka väiksemates. Esimesel graafikul on toodud töötajate palgauuringu keskmised töötasud organisatsioonide suuruse järgi.

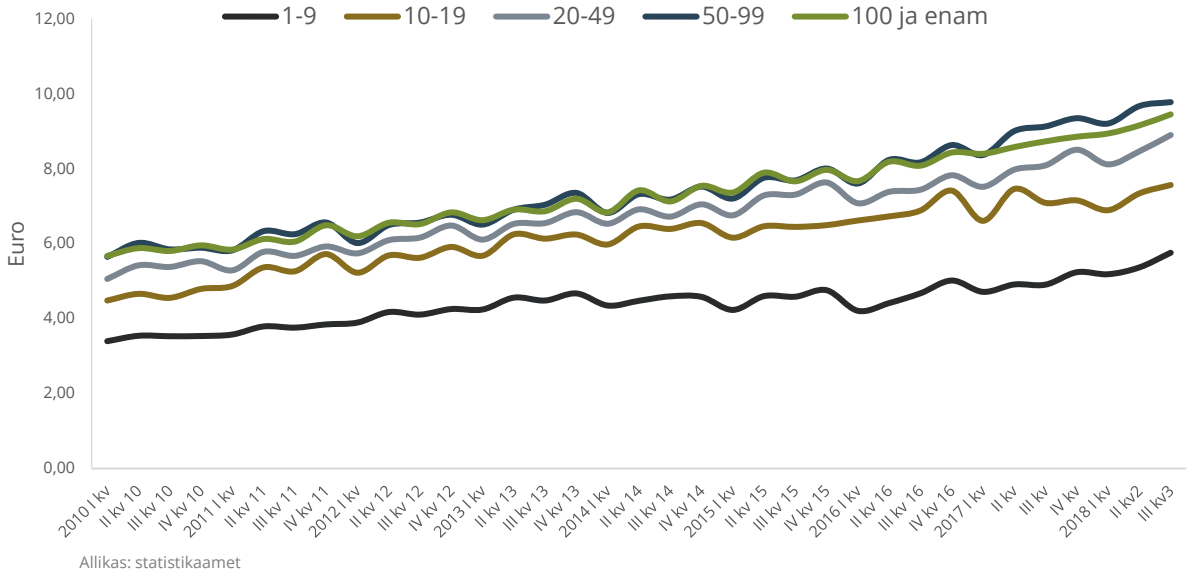
Ettevõtete majandusnäitajate statistika toob lühiajastatistikas välja töötajate töötatud tunnid ning palgakulu organisatsiooni töötajate arvu järgi. Teiselt graafikult on näha, et 1–9 töötajaga ettevõtetes on palgakulu töötatud tunni kohta üsna oluliselt madalam kui suuremates ettevõtetes, kuigi viimasel ajal on see veidi kiiremini tõusma hakanud. Väikeettevõtete arv on viimastel aastatel kasvanud, samuti on suurenenud töötajate arv, kes töötavad väiksemates ettevõtetes. Seega on ka väikeettevõtete mõju tööturule ja palkadele suurenenud.

Töötajate keskmine brutotöötasu organisatsiooni suuruse järgi

Allikas: Palgainfo Agentuuri töötajate küsitlus

Ettevõtete palgakulu töötatud tunni kohta

Allikas: statistikaamet

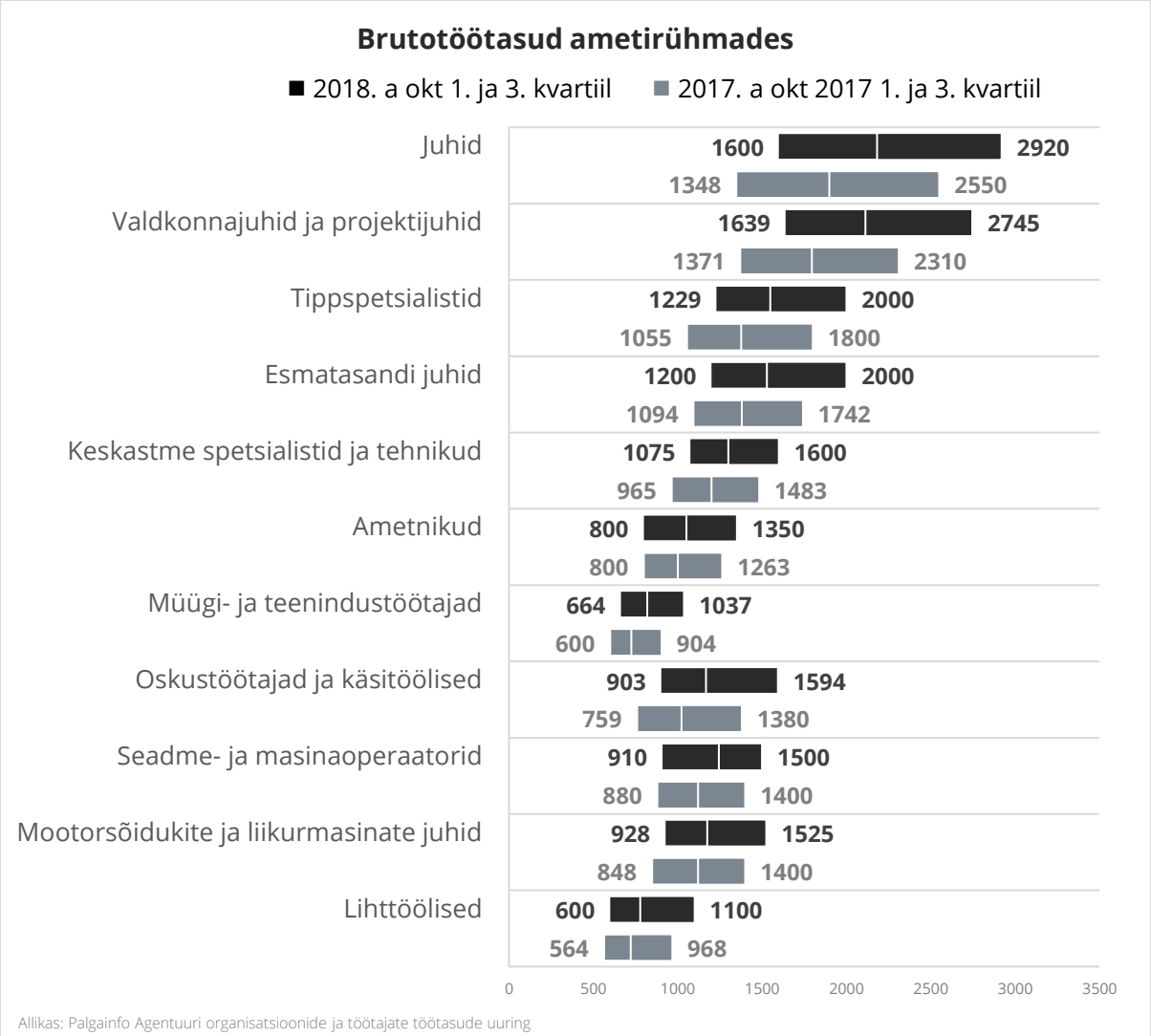
Brutotöötasud ametirühmades

Allpool oleval graafikul on esitatud **organisatsioonidelt ja töötajatelt** töötasu uuringuga kogutud töötasude statistiline analüüs ametirühmade lõikes. Organisatsioonide esitatud andmetes on aluseks organisatsiooni keskmine töötasu vastaval ametil, et suurema töötajate arvuga organisatsioonide töötasud ei hakkaks analüüsis domineerima.

Tumedam tulp näitab 2018. aasta oktoobri brutotöötasude 1. ja 3. kvartiili, keskel on näidatud valge joonega brutotöötasu mediaan vastavas ametirühmas. Seega on 25% töötasudest tulba vasakpoolsest piirist madalamad ja 25% töötasudest tulba parempoolsest piirist kõrgemad. Helehall tulp näitab sama analüüsi oktoobri 2017 töötasude kohta.

Kuna statistikaamet muutis ametite klassifikaatori kaheksakohaliseks, vaadati üle ka agentuuri uuringutes esindatud ametinimetused ja nende koodid ning ühtlustati statistikaameti kasutatava klassifikaatori koodidega. Sellega seoses tõsteti ameteid ka ametirühmade kaupa ringi ja osa varem juhtide ametirühmas olnud ameteid liikus projektijuhtide ja valdkonnajuhtide rühma. Esitatud graafikul on andmete võrreldavuse huvides muudetud ka 2017. aasta sügise uuringus esindatud ametite ametirühmasid.

Aastaga on rohkem muutunud valdkonnajuhtide ja projektijuhtide, samuti oskus- ja käsitööliste töötasud. Vähem on muutunud ametnike ning seadme- ja masinaoperaatorite töötasud.

Allikas: Palgainfo Agentuuri organisatsioonide ja töötajate töötasude uuring

Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

Brutotöötasud maakondades

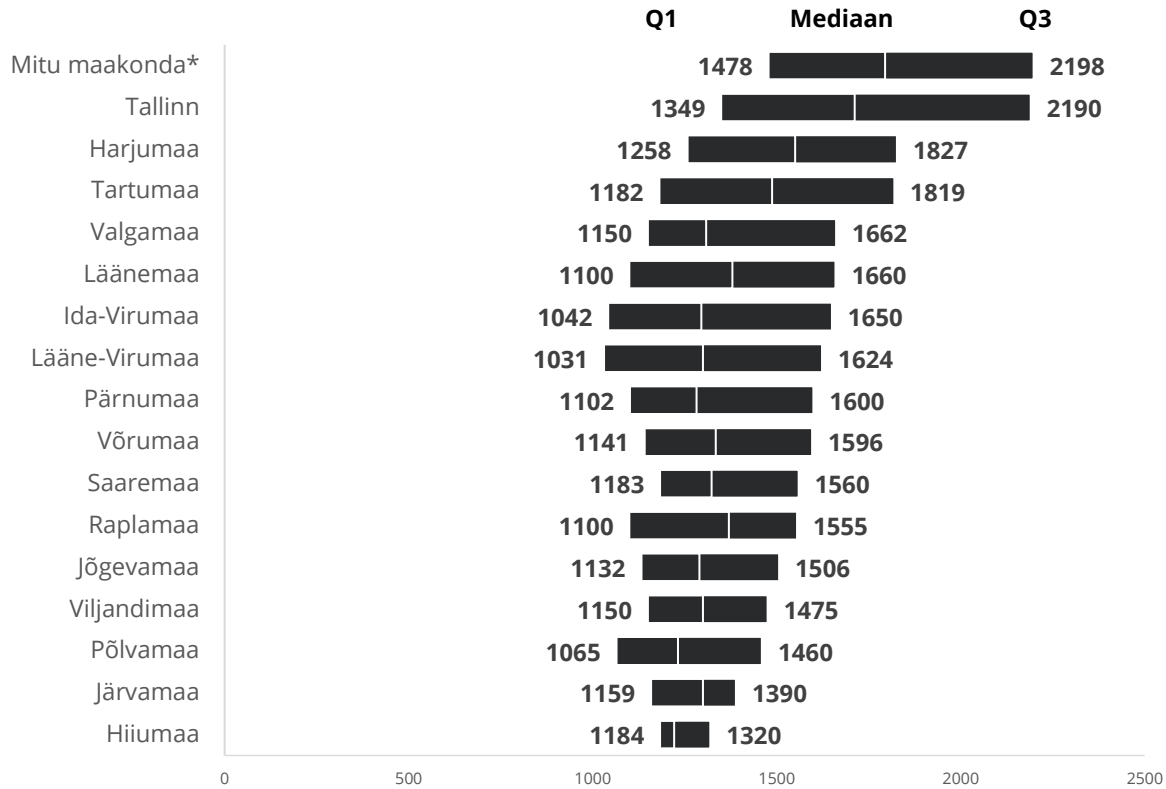
Organisatsioonide palgauuringus küsitakse organisatsiooni tegutsemispiirkondi, töötajate palgauuringus töö asukohta. Mõlemas uuringus saab märkida mitu maakonda. Allpool oleval graafikul on esitatud **organisatsioonidelt ja töötajatelt** töötasu uuringuga kogutud töötasude statistiline analüüs organisatsiooni tegutsemise piirkonna ja töötajate puhul töö asukoha järgi. Vaatluse all on kolme ametirühma: tippspetsialistid, müügi- ja teenindustöötajad ning oskus- ja käsitöölised. Nendes ametirühmades oli kõigi maakondade lõikes rohkem vastajaid.

Tulp näitab 2018. aasta oktoobri brutotöötasude 1. ja 3. kvartiili, keskel on valge joonega näidatud brutotöötasu mediaan vastavas ametirühmas. Seega on 25% töötasudest tulba vasakpoolsest piirist madalamad ja 25% töötasudest tulba parempoolsest piirist kõrgemad.

Graafikud näitavad, et töötasud on kõrgemad organisatsioonides, mis tegutsevad mitmes maakonnas (graafikul „Mitu maakonda“). Tallinnas on küll mediaantöötasu kõrgem, kuid ka töötasude erinevused suuremad.

Palgainfo Agentuuri töötasude profiandmebaasis saab samuti võrrelda töötasusid maakondade lõikes. Võrdluse tegemisel peab arvestama, et maakondades mõjutavad osade ametite ja ametirühmade töötasusid nende organisatsioonide töötasud, mis tegutsevad mitmes maakonnas ning mille töötasud on suhteliselt kõrgemad.

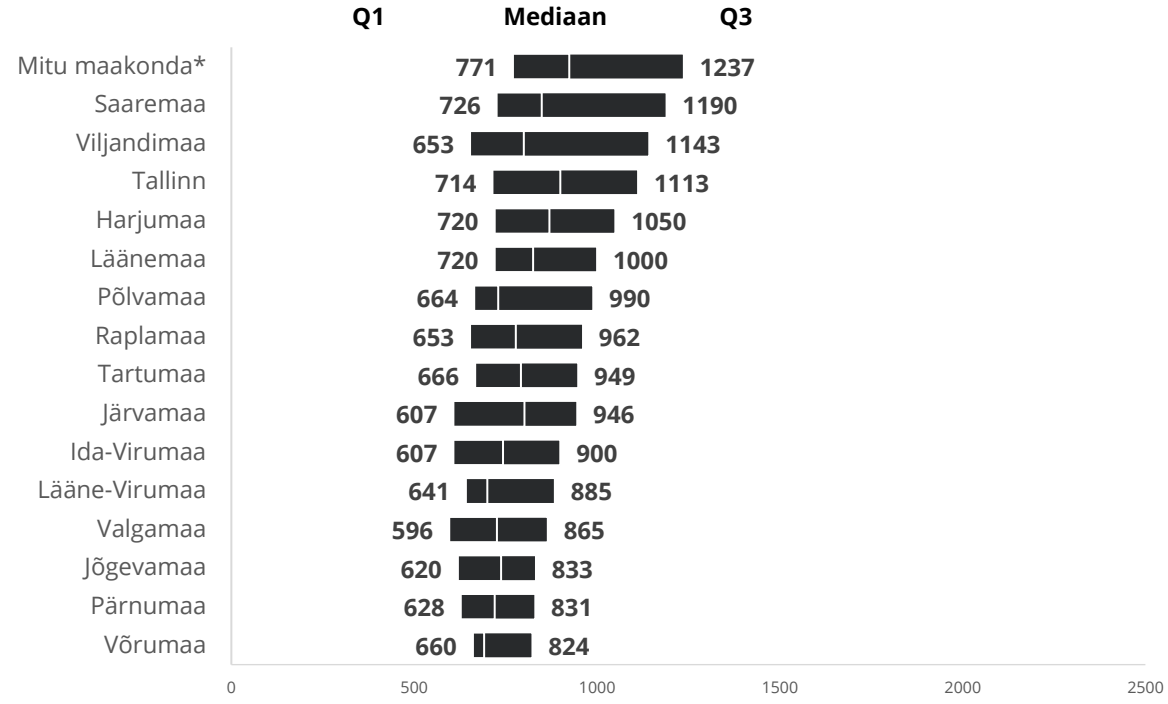
Tippspetsialistide brutotöötasude vahemikud maakondades, okt 2018

Allikas: Palgainfo Agentuuri organisatsioonide ja töötajate töötasude uuring.
*Mitu maakonda – organisatsioon tegutseb mitmes maakonnas, töötaja tööasukoht on liikuv ja mitmes maakonas

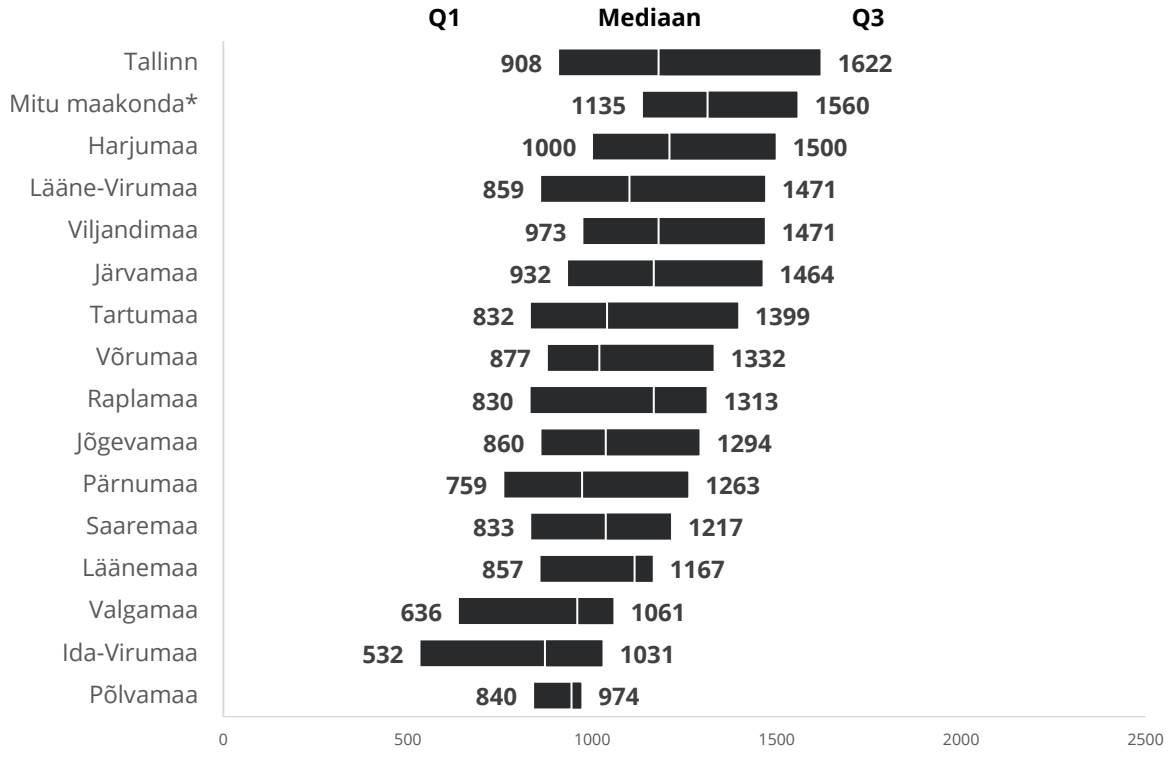
Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

Müügi- ja teenindustöötajate brutotöötasude vahemikud maakondades, okt 2018

Allikas: Palgainfo Aagentuuri organisatsioonide ja töötajate töötasude uuring
*Mitu maakonda – organisatsioon tegutseb mitmes maakonnas, töötaja tööasukoht on liikuv ja mitmes maakonas

Oskus- ja käsitööliste brutotöötasude vahemikud maakondades, okt 2018

Allikas: Palgainfo Agentuuri organisatsioonide ja töötajate töötasude uuring
*Mitu maakonda – organisatsioon tegutseb mitmes maakonnas, töötaja tööasukoht on liikuv ja mitmes maakonas

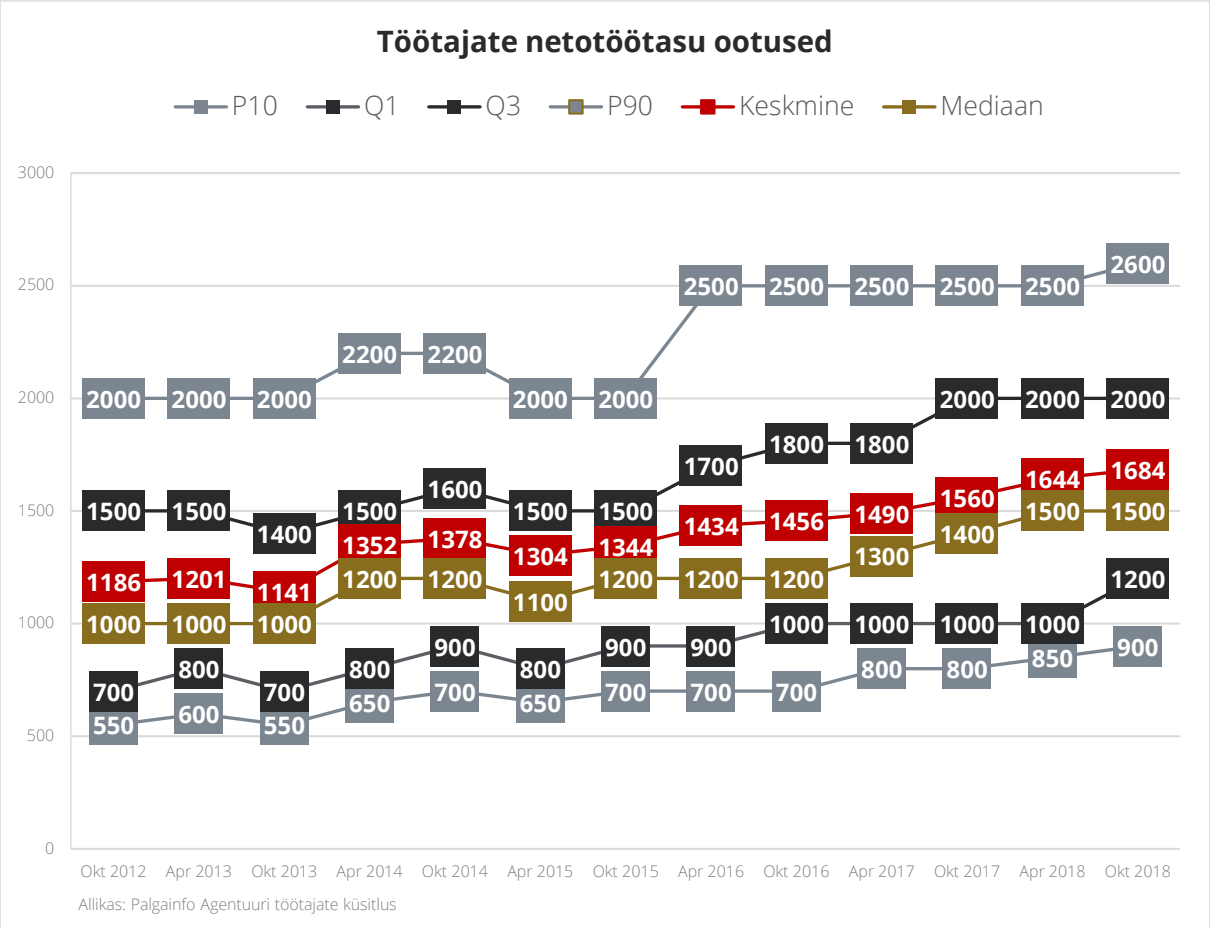
Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

Töötajate netotöötasu ootused

Töötajate palgaootuse mediaan on kasvanud aastaga 100 euro võrra

Töötajate palgaootuse mediaan kasvas aastaga saja euro võrra ning oli 1500 eurot neto. Erinevused palgaootustes on vähenenud – poolte uuringus osalenud töötajate netopalga-ootus jäi 2018. aasta sügisel 1200–2000 euro vahele, aasta tagasi 1000–2000 euro vahele (1. ja 3. kvartiil). Töötajate keskmine netopalgaootus kasvas aastaga 7,9%: aasta tagasi oli keskmine netopalgaootus 1560 eurot, 2018. aasta sügisel 1684 eurot. Aasta varem oli netopalgaootuse kasv 7,1%. 2018. aasta sügisel oli rohkem kasvanud 1. kvartiil ehk piir, millest 25% palgaootustest on madalamad.

Töötajate küsitluses palutakse vastajatel märkida, millistel ametitel nad sooviksid töötada ja milline on nende netotöötasu ootus nendel ametitel täistööajaga töötamisel. Märkida saab mitu ametit. Töötajate palgaootus on töötajate unistuste palk ning iseloomustab lisaks ka töötajate soove tööalaselt edasi liikuda, samuti palganumbrit, mille pärast suure tõenäosusega ollakse valmis töökohta vahetama. Palgaootus kasvab tavaliselt koos palgaga. Keskmiselt moodustab tegelikult saadav palk 70–75% soovitud palgast.

Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

Palgaootused ametirühmades on kasvanud keskmiselt 100 euro võrra

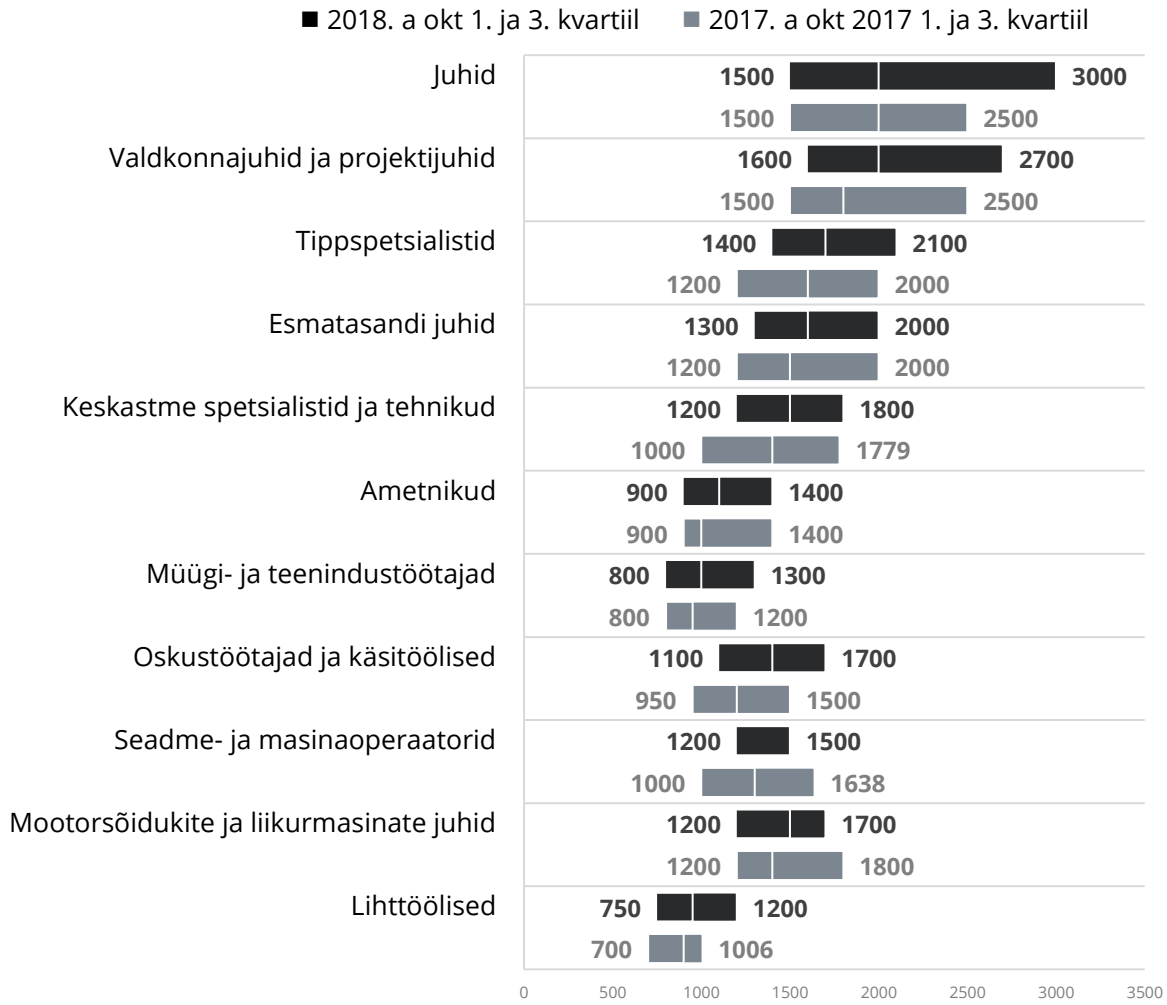
2017. aasta sügisega võrreldes kasvas netopalgaootuse mediaan kõikides ametirühmades, v.a juhtide ametirühmas. Tippspetsialistide, esmatasandi juhtide, keskastme spetsialistide, ametnike ning mootorsõidukijuhtide palgaootuse mediaan kasvas 100 euro võrra.

Müügi- ja teenindustöötajate ning lihttööliste palgaootuse mediaan kasvas 50 euro võrra.

Valdkonnajuhtide ja projektijuhtide, oskus- ja käsitööliste ning seadme- ja masinaoperaatorite palgaootuse mediaan kasvas 200 euro võrra.

Netotöötasu ootuse arvutamisel on võetud arvesse kõigi uuringus osalenute vastused, kes vastavas ametirühmas töötada soovisid ning oma palgasoovi märkisid. Graafikul on toodud ka 1. ja 3. kvartiil, mille vahele jäävad poolte vastajate palgaootused. Mediaan netopalgaootus on märgitud valge joonega.

Netotöötasu ootuste muutused ametirühmades

Allikas: Palgainfo Agentuuri töötajate küsitlus

Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

Palgasurveindeks

Palgasurve on vähenenud

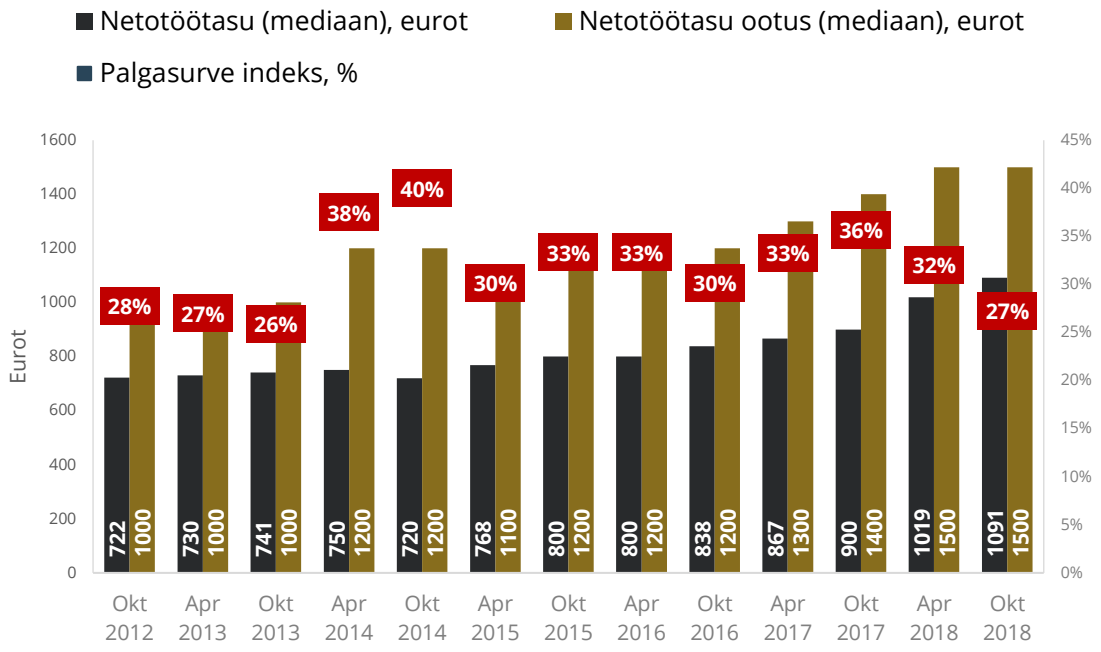
Palgainfo Agentuur arvutab palgasurveindeksi järgmiselt: kõigepealt lahutatakse töötaja netopalgasoovist tema tegelik netotöötasu ning seejärel jagatakse saadud summa töötaja netopalgasooviga. Seega iseloomustab palgasurveindeks töötajate saadava ja soovitud palga erinevusi.

Palgasurve vähenemist 2018. aastal on ühelt poolt mõjutanud palkade kasv – mida rohkem vastab töötasu töötaja ootustele, seda väiksem on ka palgasurve.

Teisalt on saadava ja oodatud palga erinevuste vähenemist mõjutanud muudatused maksuvaba tulu arvestamises, mis jätab osadele töötajatele rohkem raha kätte ning vähendab seeläbi palgasurvet.

Samuti mõjutab palgasurveindeksit uuringu metoodika, mis brutotöötasude ümberarvutamisel netotöötasudeks võtab arvesse maksimaalselt lubatud maksuvaba tulu määra. Seetõttu on tegelikud netotöötasud veidi madalamad ning palgasurveindeks veidi kõrgem.

Töötajate netotöötasu ja netotasu ootus

Allikas: Palgainfo Agentuuri töötajate küsitlus

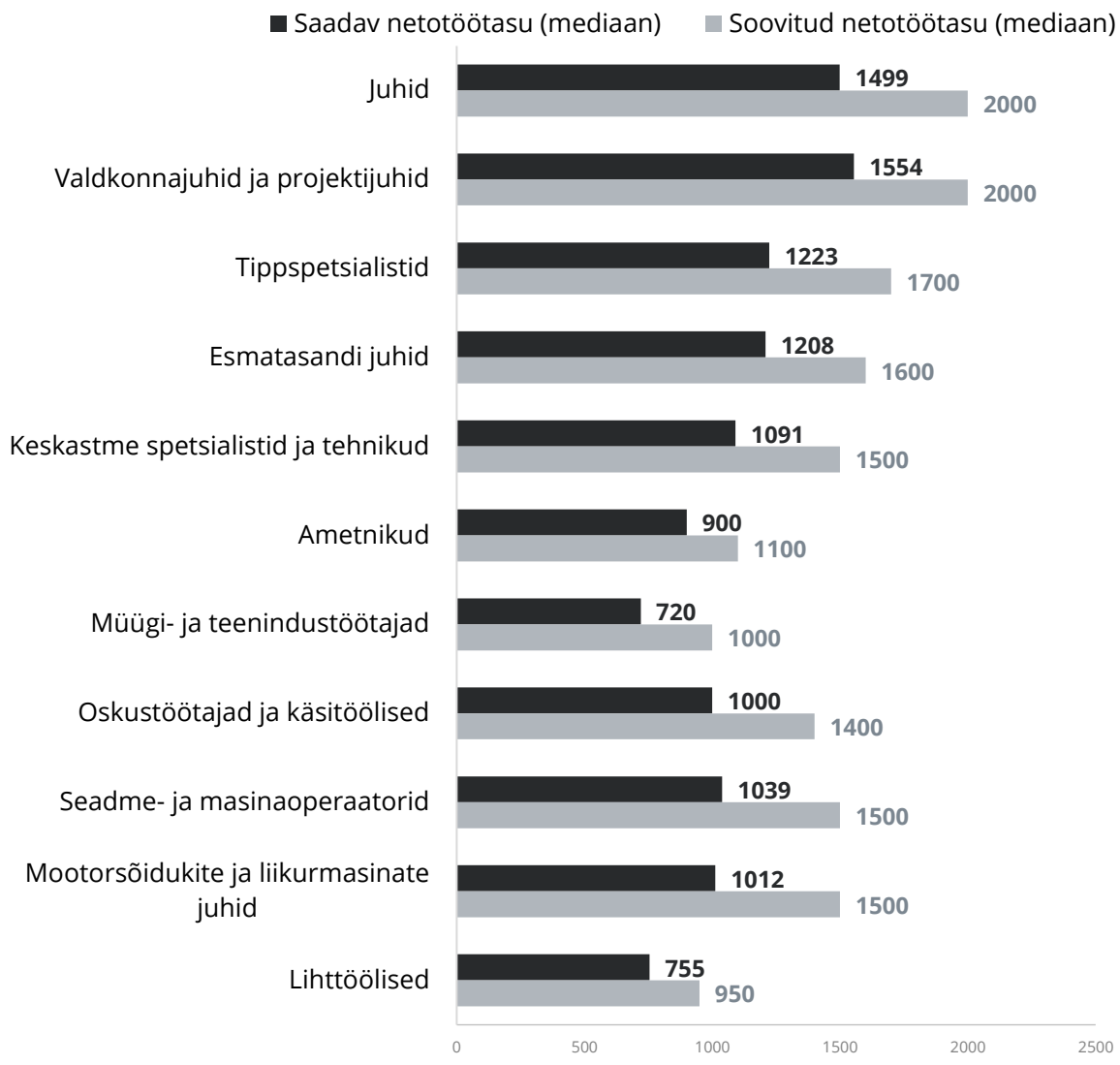
Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

Palgasurve on vähenenud kõikides ametirühmades

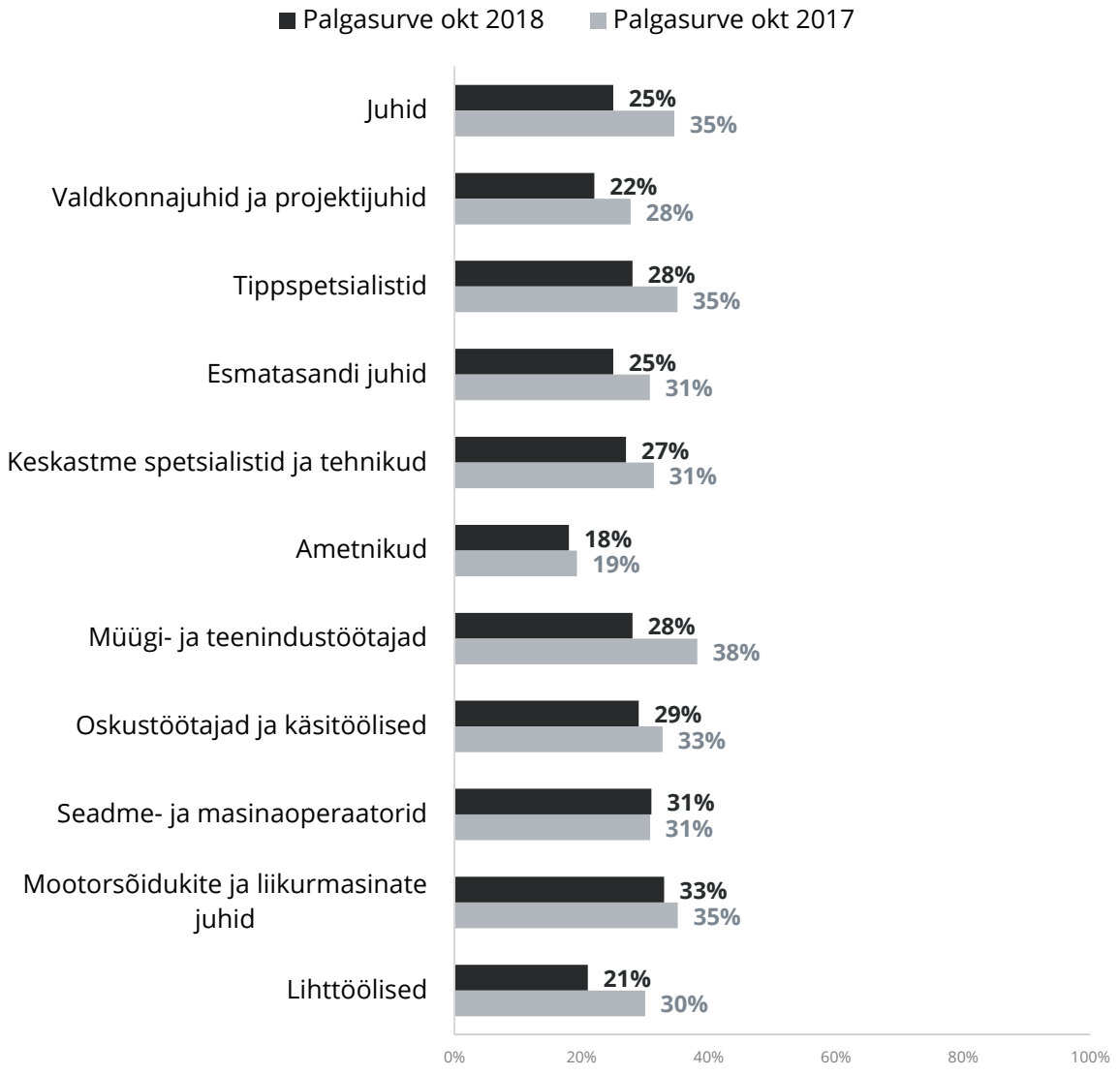
Saadava ja oodatava palga võrdlus näitab, et palgasurve on vähenenud kõigis ametirühmades ehk saadava ja oodatud palga erinevus on vähenenud. Nagu eespool öeldud, mõjutavad seda mingil määral muudatused maksuvaba tulu arvestamises ning uuringu metoodika.

Kõige suurem on oodatud palga ja saadava palga erinevus mootorsõidukite ja liikurmasinajuhtide ning seadme- ja masinaoperaatorite ametirühmades. Kõige väiksem on palgasurve ametnike ametirühmas.

Netotöötasud ja netotöötasu ootused ametirühmades

Allikas: Palgainfo Agentuuri töötajate küsitlus

Allikas: Palgainfo Agentuuri töötajate küsitlus

Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

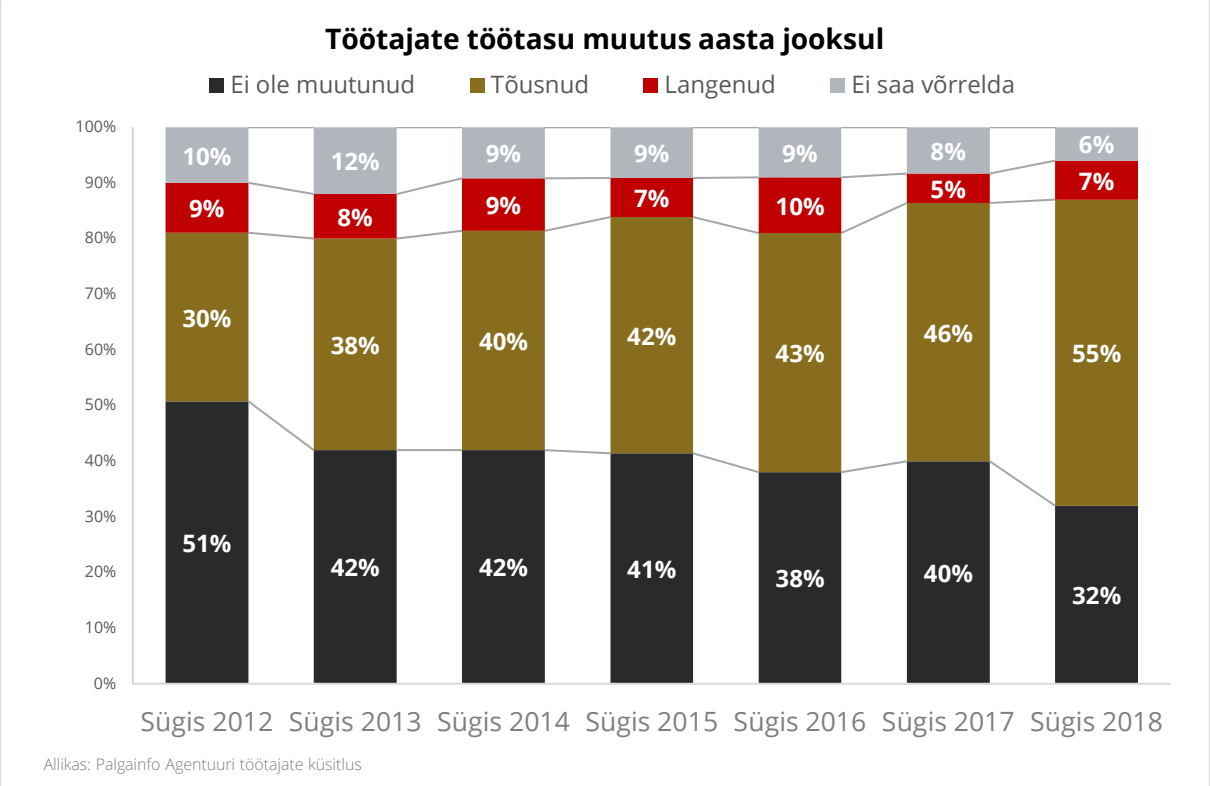
Töötajate hinnangud töötasude muutustele

Üle pooltel töötajatel oli aasta jooksul töötasu tõusnud

Lisaks perioodide võrdlemisele kasutab Palgainfo Agentuur töötasude muutuste analüüsimiseks ka uuringus osalejate hinnanguid enda või oma organisatsiooni töötasude muutustele.

Kui perioodide võrdlus sisaldab nii nende töötajate töötasusid, kellel töötasu on aasta jooksul tõusnud, kui ka neid, kelle töötasu ei ole muutunud või on vähenenud, siis hinnangute analüüs näitab, kui paljudel töötajatel või kui paljudes organisatsioonides on töötasud muutunud.

Üle pooltel (55%) uuringus osalenud töötajatest oli töötasu aasta jooksul (nov 2017 – okt 2018) tõusnud, ligi kolmandikul (32%) töötasu muutunud ei olnud, 7%-l oli töötasu langenud ja 6% ei saanud töötasu muutust hinnata, kuna ei töötanud aasta tagasi.

Allikas: Palgainfo Agentuuri töötajate küsitlus

Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

Töötajate osatähtsus, kelle töötasu aasta jooksul kasvas, on suurenenud kõigis ametirühmades

Ametirühmade lõikes oli rohkem töötajaid, kelle töötasu oli aasta jooksul tõusnud, tipp-spetsialistide, samuti esmatasandi juhtide ning seadme- ja masinaoperaatorite seas.

Oskus- ja käsitöölistest, mootorsõidukijuhtidest ning lihttöölistest oli töötasu aasta jooksul tõusnud alla pooltel, teistes ametirühmades oli üle poole neid töötajaid, kelle töötasu aasta jooksul tõusnud oli. Lihttööliste ning müügi- ja teenindustöötajate seas oli teiste ametirühmadega võrreldes veidi rohkem neid, kes ei saanud oma töötasu muutust hinnata, kuna ei töötanud aasta tagasi samal ajal.

Võrreldes 2017. aasta sügisega oli 2018. aasta sügisel kõigis ametirühmades rohkem neid töötajaid, kelle töötasu oli aasta jooksul tõusnud.

Töötajate osatähtsus, kelle töötasu oli aasta jooksul tõusnud, ametirühmade lõikes

Allikas: Palgainfo Agentuuri töötajate küsitlus

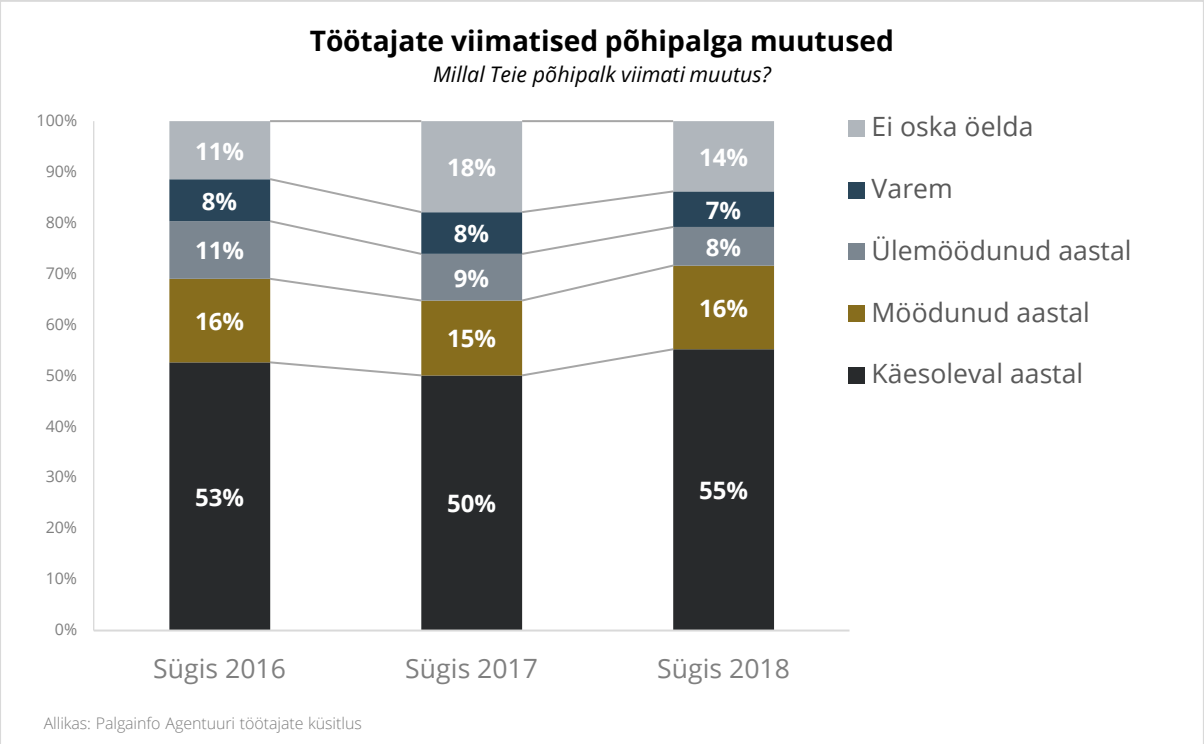
Põhipalk muutus 2018. aastal üle pooltel uuringus osalejatel

Kuna töötasu muutuse taga võivad olla nii põhipalga muutused kui ka lisatasude kõikumised, küsitakse töötajatelt eraldi, millal nende põhipalk viimati muutus.

Üle pooltel (55%-l) uuringus osalenud töötajatest oli põhipalk viimati muutunud 2018. aastal, 16%-l 2017. aastal ja 15%-l varem.

14% töötajatest ei osanud öelda, millal nende põhipalk viimati muutus. Rohkem oli neid, kes ei osanud seda öelda, müügi- ja teeninduse-töötajate, oskustööliste ja lihttööliste seas.

Seega on võrreldes eelmiste aastatega kasvanud nende töötajate osatähtsus, kelle töötasu, sh põhipalk, on viimastel aastatel muutunud.

Allikas: Palgainfo Agentuuri töötajate küsitlus

Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

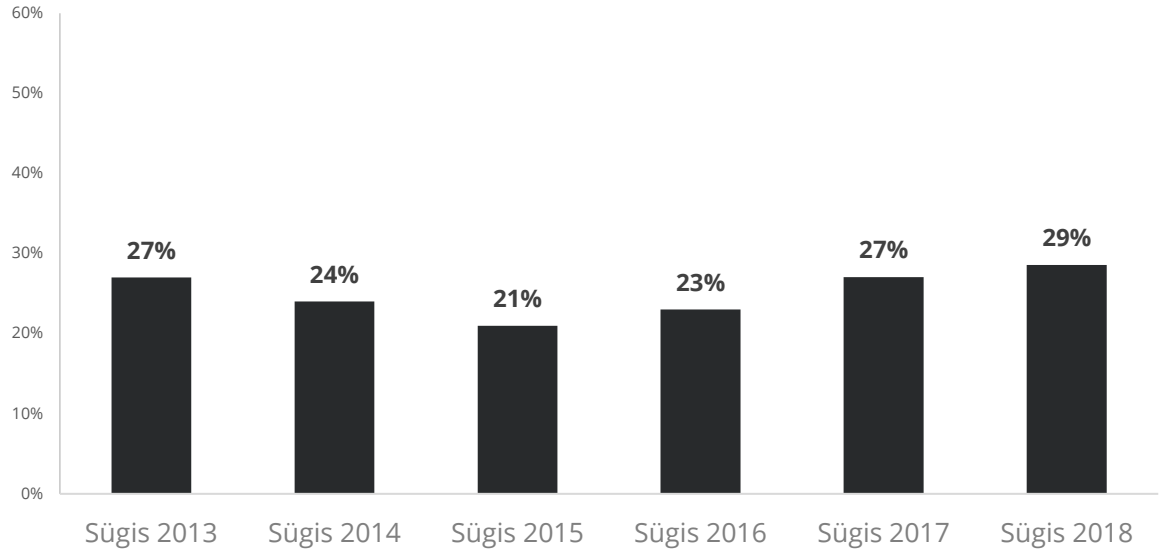
Oma töötasu kasvu prognoosis 29% töötajatest

Töötajatelt küsiti, kuidas nad arvavad, kas nende netotöötasu muutub lähema kuue kuu jooksul. 29% 2018. aasta sügisel uuringus osalenud töötajatest prognoosis, et nende töötasu kasvab lähema kuue kuu jooksul. Üle kolmandiku vastajatest (37%) ei osanud öelda, kas nende netotöötasu muutub ning ligi kolmandik (32%) arvas, et nende töötasu ei muutu. 2% vastajate hinnangul nende töötasu langeb lähemal ajal.

Võrreldes varasemate küsitlustega oli mõnevõrra rohkem neid töötajaid, kes prognoosisid oma töötasu kasvu.

Oma töötasu kasvu prognoosinud töötajad

Vastajate osatähtsus, kes arvasid, et nende töötasu kasvab lähemal kuuel kuul

Allikas: Palgainfo Agentuuri töötajate küsitlus

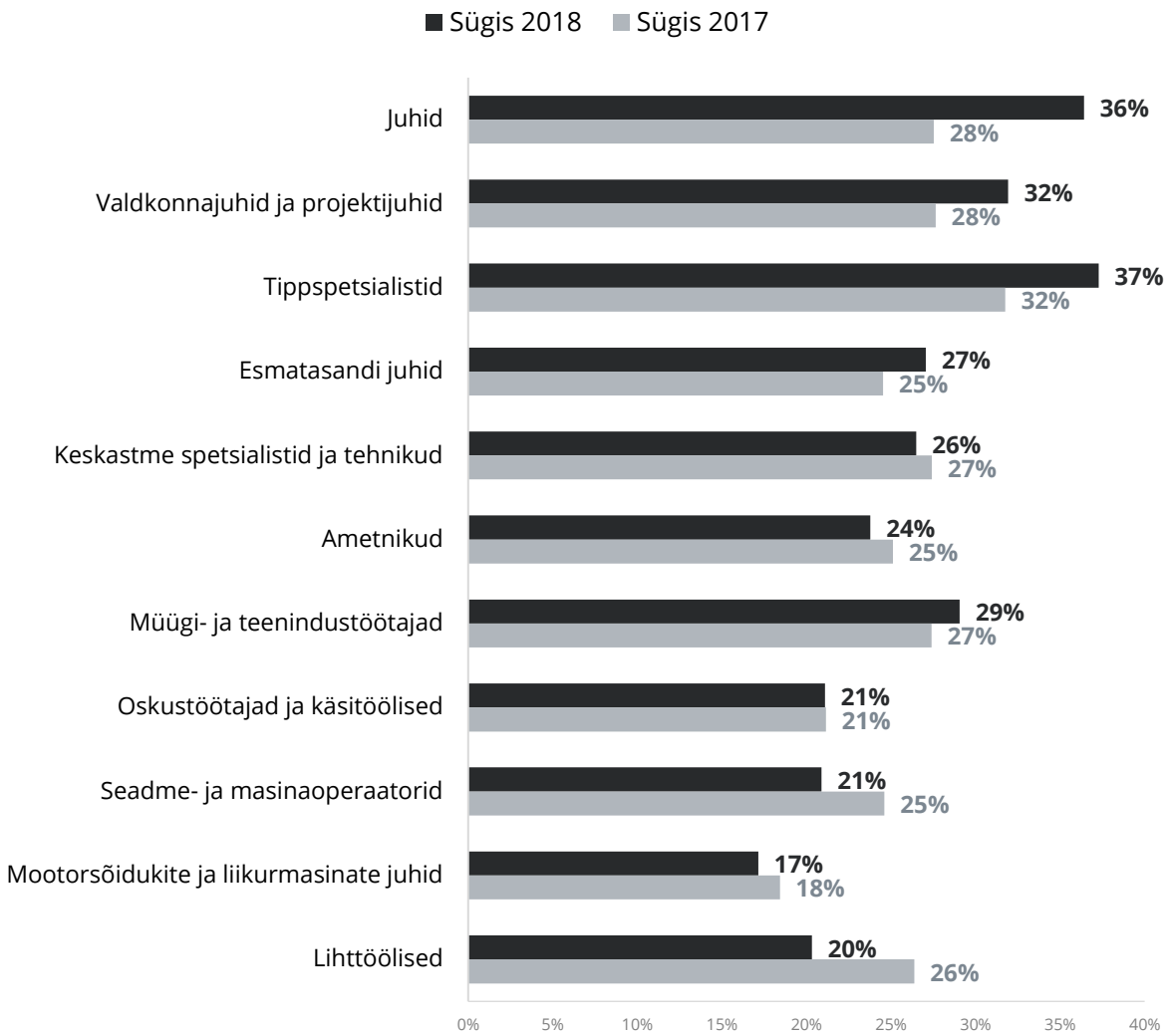
Töötasu kasvu suhtes on optimistlikumad juhid ja tippspetsialistid

Ametirühmade võrdluses ennustasid oma töötasu kasvu sagedamini juhid ja tippspetsialistid.

Võrreldes 2017. aastaga on just juhid ja spetsialistid oma töötasu kasvu suhtes optimistlikumalt meelestatud.

Oma prognoosides olid tagasihoidlikumad lihttöölised, mootorsõidukite juhid, seadme- ja masinaoperaatorid ning oskus- ja käsitöölised.

Töötajate osatähtsus, kes prognoosisid oma töötasu kasvu, ametirühmade lõikes

Allikas: Palgainfo Agentuuri töötajate küsitlus

Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

Põhipalkade muutused organisatsioonides

Põhipalgad on tõusnud ligi pooltes organisatsioonides

Viimase kuue kuu (aprill–september 2018) jooksul olid töötajate põhipalgad tõusnud pea pooltes (48%) 2018. aasta oktoobris korraldatud tööandjate küsitluses osalenud organisatsioonides. Pooled uuringus osalenutest märkisid, et nende organisatsioonis ei ole põhipalgad viimasel kuuel kuul muutunud.

2018. aasta kevadel korraldatud küsitluses osalenutest ligi veerand (23%) prognoosis põhipalkade kasvu, 19% ei osanud öelda, kas põhipalgad muutuvad ning muutust ei kavandanud üle pooled (57%) organisatsioonid. Seega on põhipalkasid tõstnud rohkem organisatsioone, kui seda esialgu prognoosis.

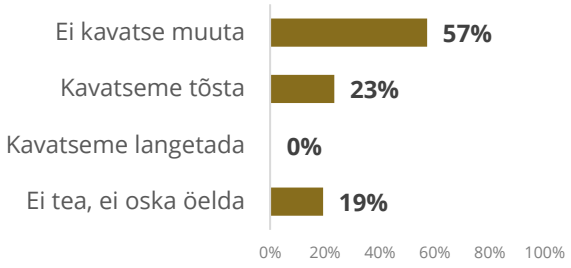
Sarnast tulemust on näidanud ka varasemad uuringud, et tegelikult tõstab palkasid suurem hulk organisatsioone, kui seda prognoosib.

Tavaliselt koostatakse tööjõukulude eelarve sügisel ning palkasid korrigeeritakse sellele vastavalt aasta esimeses pooles. Lisaks kavandatud muutustele mõjutavad tegelikku palgatõusu ka individuaalsed kokkulepped ja töötajate vahetumine, mida ei osata alati täpselt prognoosida.

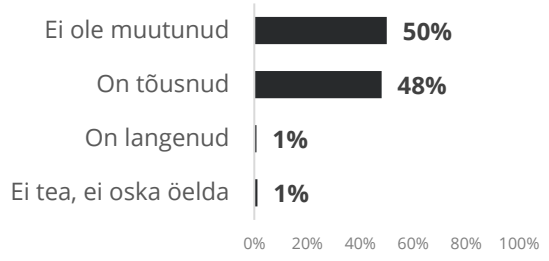
Aasta tagasi, sügisel 2017 korraldatud uuringus osalejatest oli viimase poole aasta jooksul töötajate põhipalkasid muutnud veidi rohkem organisatsioone – 52% vastajatest.

Järgmise kuue kuu jooksul (oktoober 2018 – märts 2019) kavatseb töötajate põhipalkasid tõsta 40% uuringus osalenud organisatsioonidest. Üle kolmandiku (36%) organisatsioonidest ei plaani põhipalkade muutust ning veerand (24%) ei oska öelda, kas põhipalgad muutuvad. Aasta tagasi oli neid organisatsioone, kus plaaniti põhipalkasid tõsta, veidi rohkem – 44%.

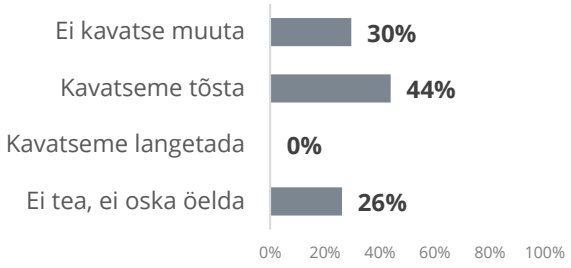
Prognoos 2018. a kevadel. Kas kavatsete põhipalkasid järgneva kuue kuu jooksul muuta?

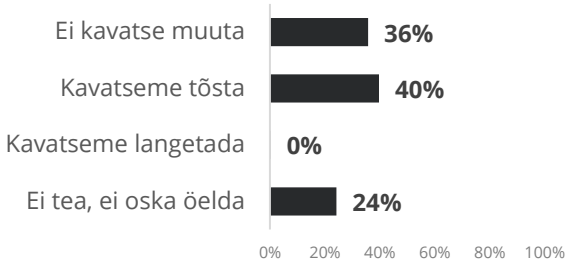
Tegelik 2018. a sügisel. Kas põhipalgad on viimase kuue kuu jooksul muutunud?

Prognoos 2017. a sügisel. Kas kavatsete põhipalkasid järgneva kuue kuu jooksul muuta?

Prognoos 2018. a sügisel. Kas kavatsete põhipalkasid järgneva kuue kuu jooksul muuta?

Allikas: Palgainfo Agentuuri organisatsioonide küsitlus

Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

Põhipalgad kasvavad rohkem suuremates ettevõtetes ja organisatsioonides

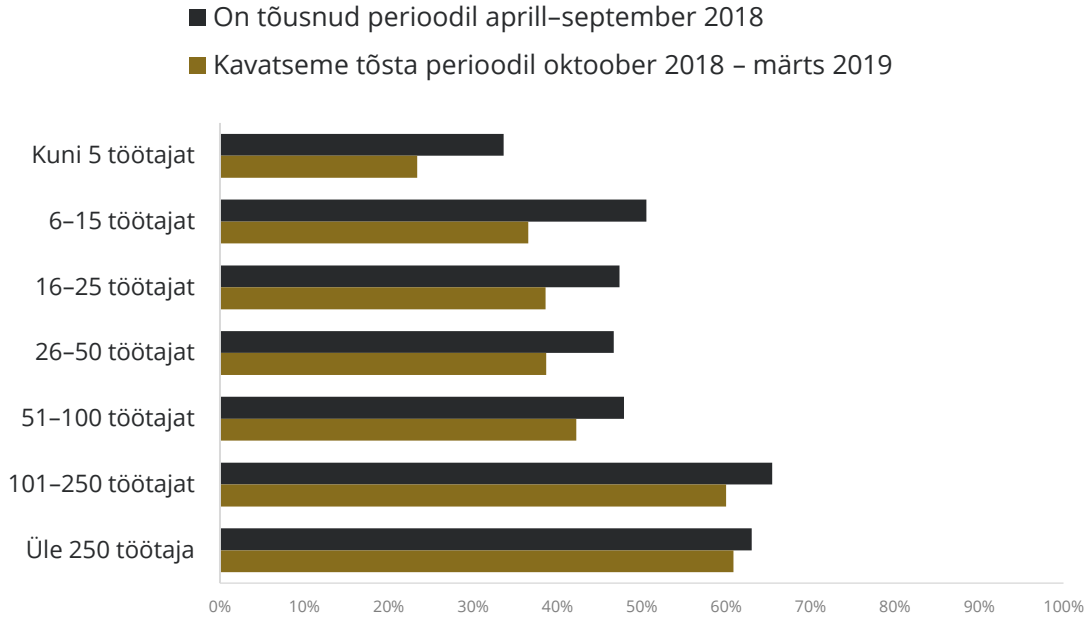
Põhipalgad olid viimase kuue kuu jooksul tõusnud rohkem kui pooltes üle 100 töötajaga organisatsioonides. Ka järgneva kuue kuu jooksul veavad põhipalkade kasvu rohkem suuremad organisatsioonid. Väiksemate organisatsioonide esindajate seas oli vähem neid, kes põhipalkade tõusu prognoosisid.

Põhipalkasid oli tõstnud rohkem ettevõtteid panganduse ja kindlustuse tegevusalal, samuti masinate ja seadmete remondi ning hoolduse alal. Ka majutuses ja toitlustuses olid põhipalkasid tõstnud rohkem kui pooled uuringus osalenud organisatsioonid.

Vähem oli põhipalkasid tõstnud organisatsioone riigiasutuste, põllumajanduse ja muude teenindavate tegevuste valdkonnas. Töötlevas tööstuses olid üle pooled (53%) organisatsioonid viimase kuue kuu jooksul põhipalkasid tõstnud, kaubanduses veidi vähem kui pooled (48%).

Järgmisel kuuel kuul kavatsevad rohkem kui pooled organisatsioonid põhipalkasid tõsta haldus- ja abitegevuste, hariduse ning infotehnoloogia ja telekommunikatsiooni tegevusaladel.

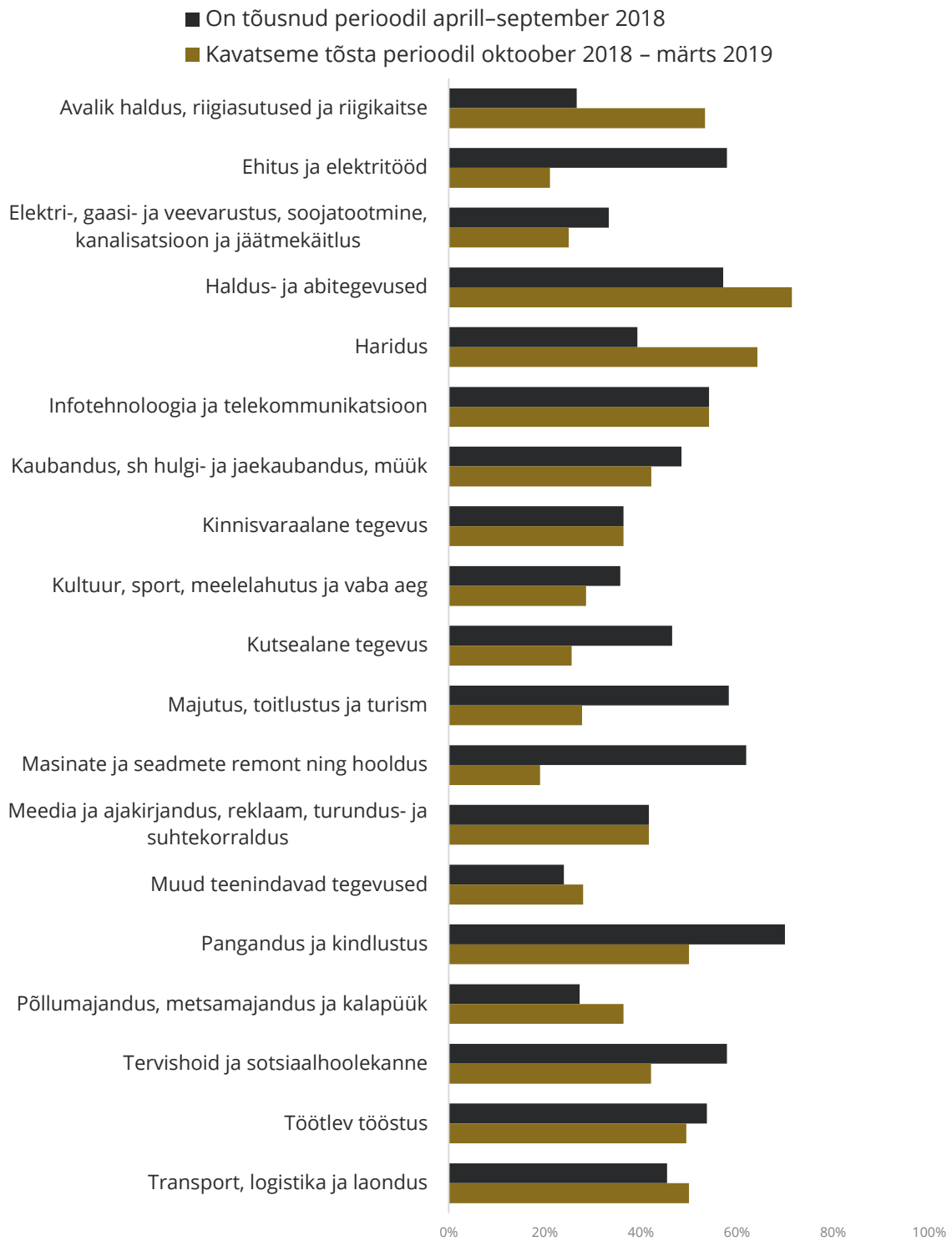
Põhipalkade toimunud ja kavandatud tõus organisatsiooni töötajate arvu järgi

Allikas: Palgainfo Agentuuri organisatsioonide küsitlus

Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

Põhipalkade toimunud ja kavandatud tõus tegevusalade järgi

Allikas: Palgainfo Agentuuri organisatsioonide küsitlus

Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

Rohkem on tõusnud tippspetsialistide põhipalgad

Uuringus osalenud tööandjatelt küsiti, millistes töötajate gruppides on nad põhipalkasid viimase kuue kuu jooksul muutnud. 17% uuringus osalenutest märkis, et nende organisatsioonis on kõigi töötajate põhipalkasid tõstetud.

Ülejäänud organisatsioonides oli tõstetud mõnede töötajate gruppide põhipalkasid. Rohkem oli vastajaid, kelle organisatsioonis oli tõstetud spetsialistide ja oskustööliste põhipalkasid. Vähem oli organisatsioone, kus oli korrigeeritud kontoritöötajate põhipalkasid.

Viimase kuue kuu jooksul toimunud põhipalkade muutus jäi enamasti **5–6%** piiresse – kolmandik (32%) kõigi töötajate põhipalkasid tõstnud organisatsioonidest märkis just selle vahemiku. Ligi veerand (24%) kõigi töötajate põhipalkasid muutnud organisatsioonidest oli teinud seda 3–4% ulatuses.

Lihttööliste ja klienditeenindajate põhipalga tõus jäi sagedamini 9–10% ringi ja seda mõjutab ilmselt nii alampalga kasv kui ka töötajate puudus.

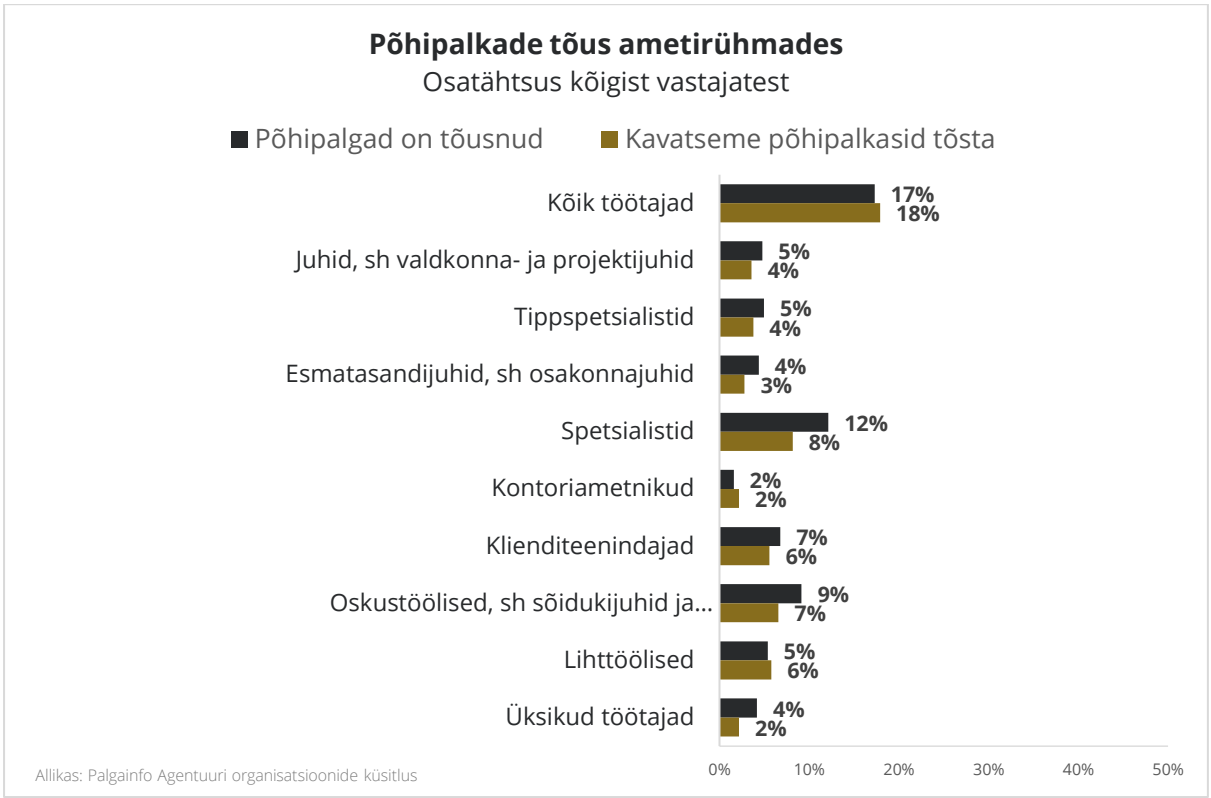
Oskustööliste palgatõus jäi sagedamini 5–6% piiresse, aga üsna paljud organisatsioonid olid tõstnud oskustööliste põhipalka ka 9–10%.

Tippspetsialistide põhipalkasid oli tõstetud 9–10%, aga ka 11–20%.

Esmatasandi juhtide põhipalkade kasv jäi kolmandikul juhtudest 5–6% piiresse, üle pooled esmatasandi juhtide põhipalkasid muutnud organisatsioonid olid tõstnud seda üle 9%.

Järgmise kuue kuu jooksul plaanis tõsta kõigi töötajate põhipalkasid 18% uuringus osalenutest. Veidi rohkem oli neid, kes kavatsesid tõsta spetsialistide ja oskustööliste põhipalkasid.

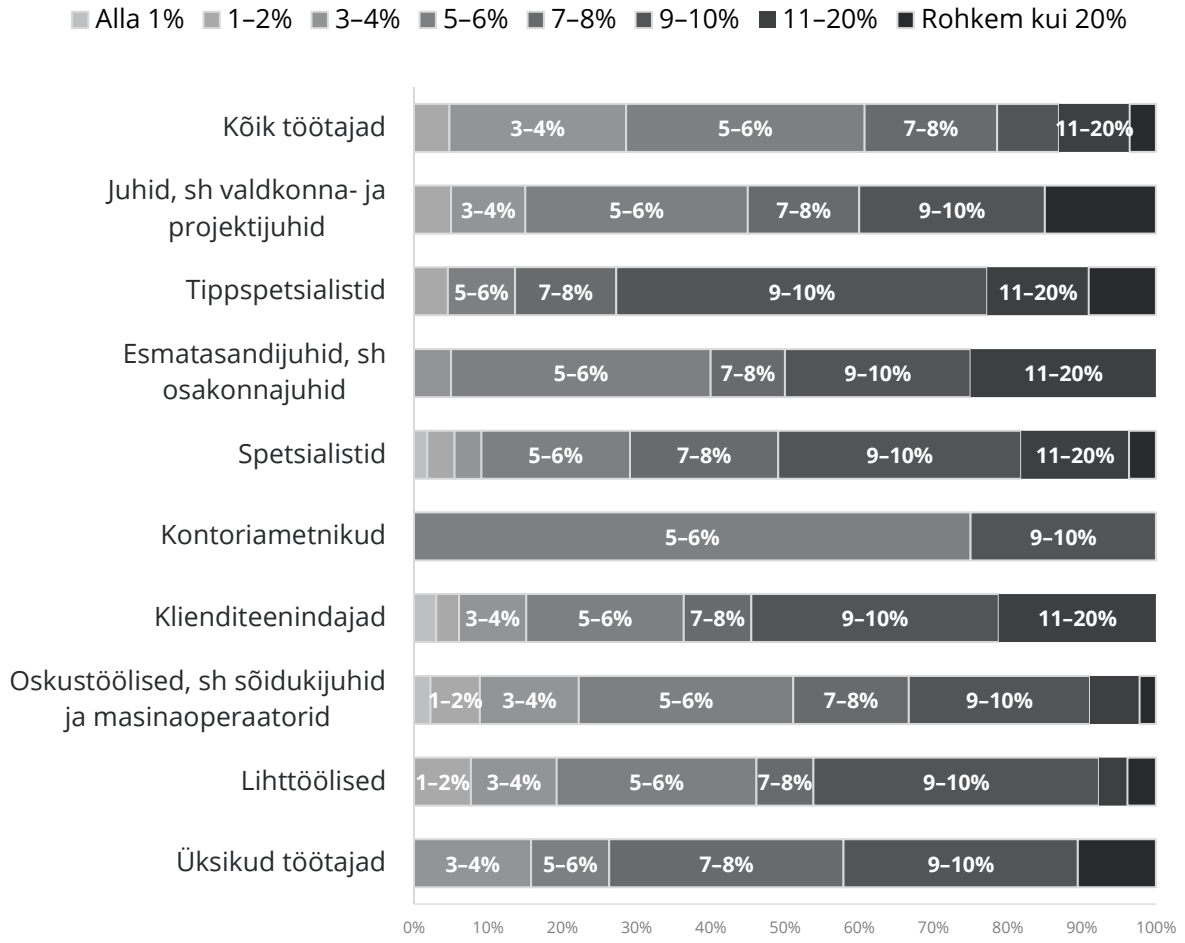
Kõigi töötajate kavandatud põhipalga tõus jääb **3–4% ja 5–6% ringi**. Tippspetsialistide ja esmatasandi juhtide kavandatud põhipalga tõusuks märgiti sagedamini 9–10%. Teistes ametirühmades oli kavandatud põhipalga tõus sagedamini 3–4% ja 5–6%.

Allikas: Palgainfo Agentuuri organisatsioonide küsitlus

Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

Keskmine viimase kuue kuu jooksul toimunud põhipalkade muutus ametirühmades, sügis 2018

Allikas: Palgainfo Agentuuri organisatsioonide küsitlus

Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

Põhipalkade muutuste põhjused

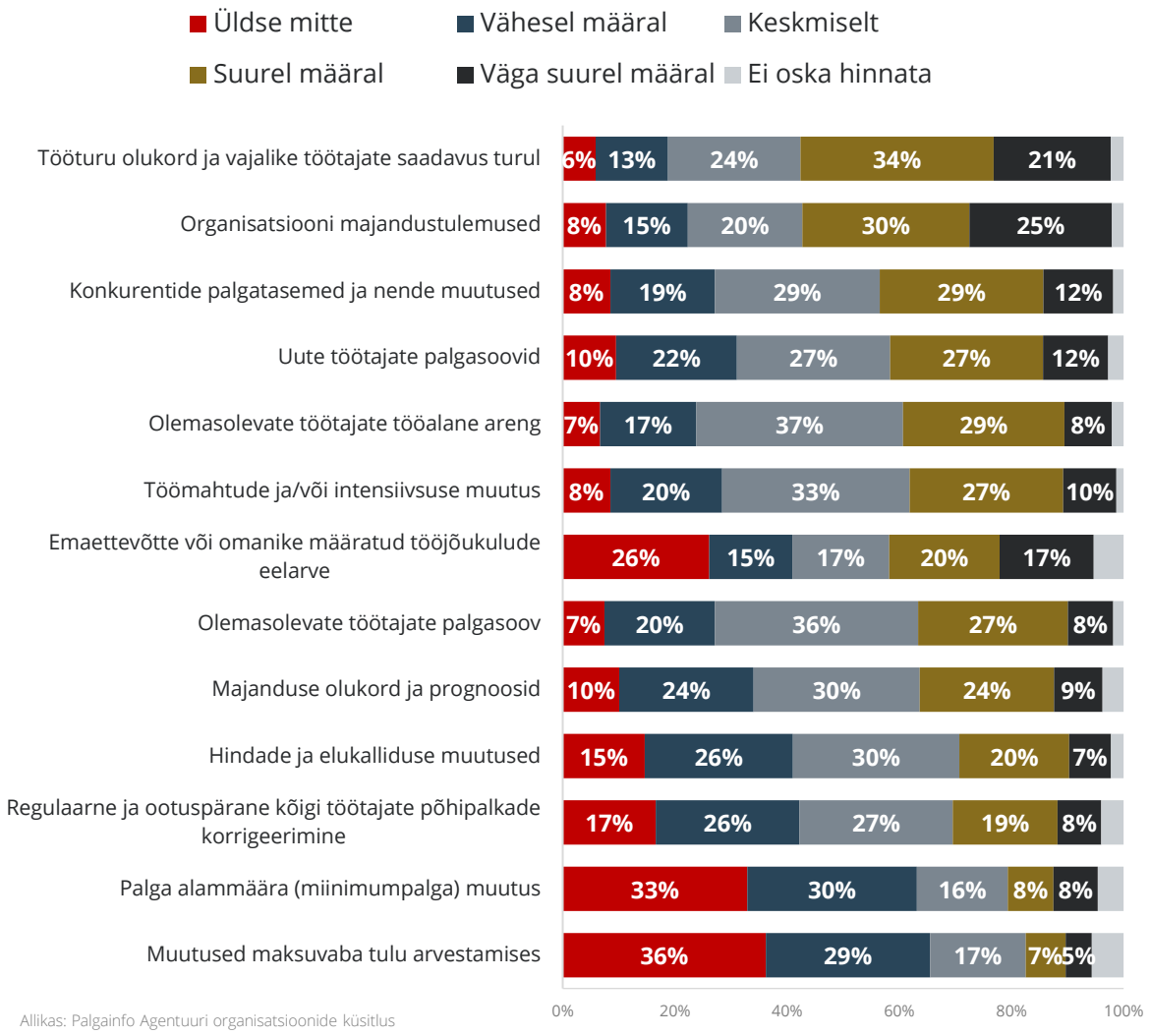
Tööjõupuudus sunnib tööandjaid jätkuvalt põhipalkasid tõstma

Uuringus osalejatelt küsiti, millised tegurid mõjutavad nende organisatsioonis põhipalkade muutmise või muutmata jätmise otsust kõige enam. Vastajate hinnangul mõjutavad palkade muutmise otsust kõige enam organisatsiooni majandustulemused ning tööturu olukord ja vajalike töötajate saadavus turul.

Emaettevõtte või omanike tööjõukulude eelarve mõjutab palkade muutmise otsust väga suurel määral 17% organisatsioonides, 26% organisatsioonides see otsust ei mõjuta.

Muutused maksuvaba tulu arvestamises suurema osa (65%) organisatsioonide põhipalkade muutmise otsust mõjutanud ei ole või on teinud seda vähesel määral. Palga alammäära muutus ei ole samuti enamiku (63%) organisatsioonide palkade muutmise otsuseid mõjutanud.

Põhipalkade muutmise või muutmata jätmise otsust mõjutavad tegurid organisatsioonides

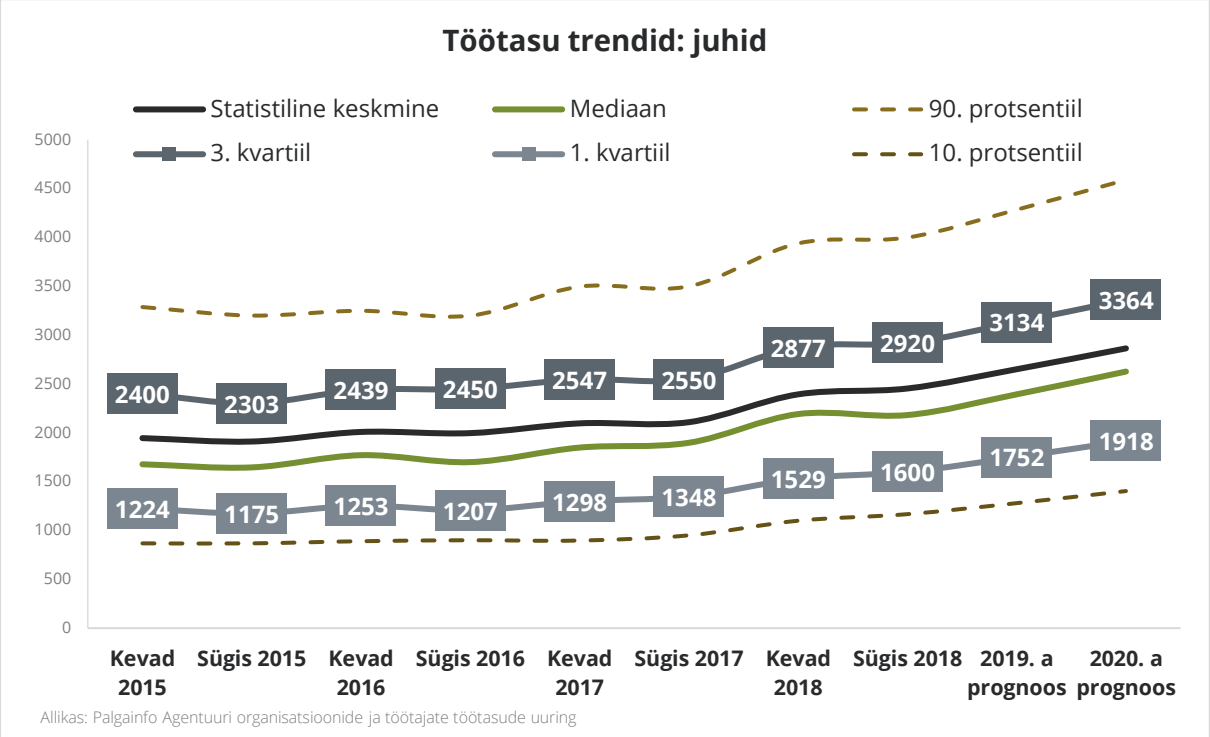
Allikas: Palgainfo Agentuuri organisatsioonide küsitlus

Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

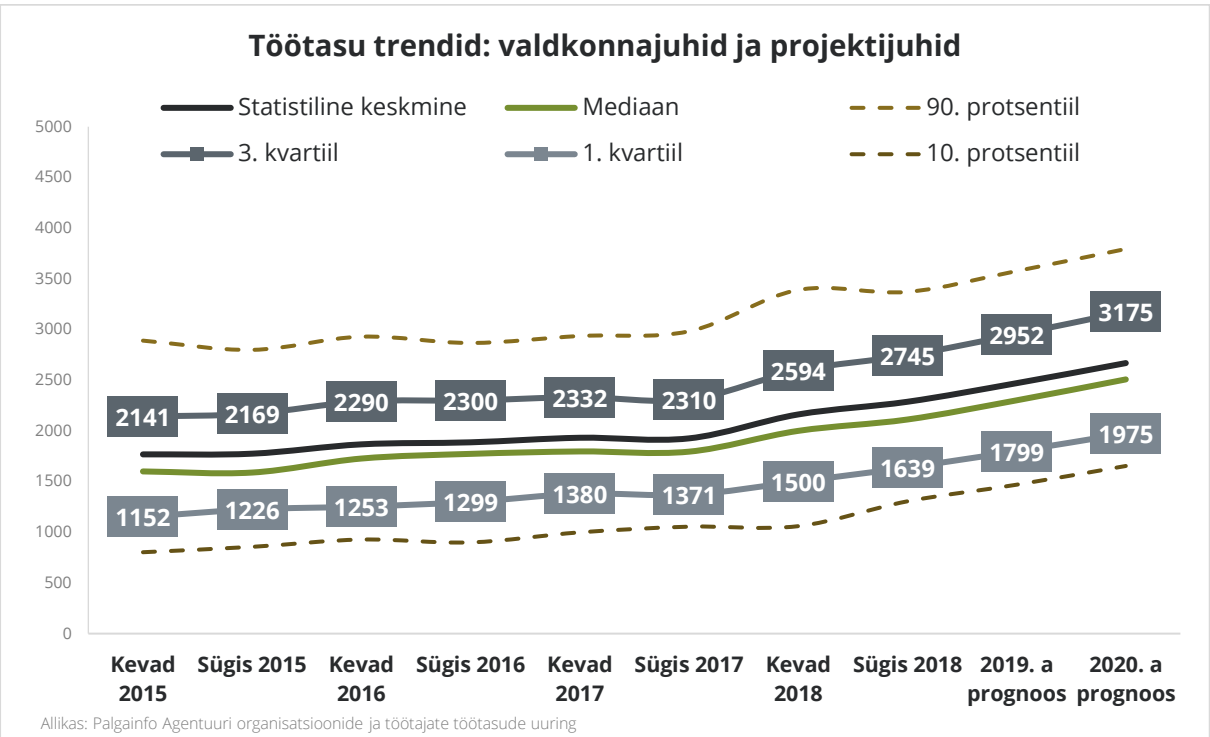
Töötasude prognoosid ametirühmades

Järgnevatel graafikutel on esitatud organisatsioonidelt ja töötajatelt kogutud brutotöötasude 10. ja 90. protsentiil, 1. ja 3. kvartiil ning keskmine ja mediaan Palgainfo Agentuuri uuringute põhjal.

Ametid kuuluvad ametirühmadesse vastavalt 2018. aasta sügisese uuringu jaotusele, et andmed oleks võrreldavad. 2019. ja 2020. aasta prognoos on tehtud kahe eelneva aasta keskmise töötasu muutuse põhjal.

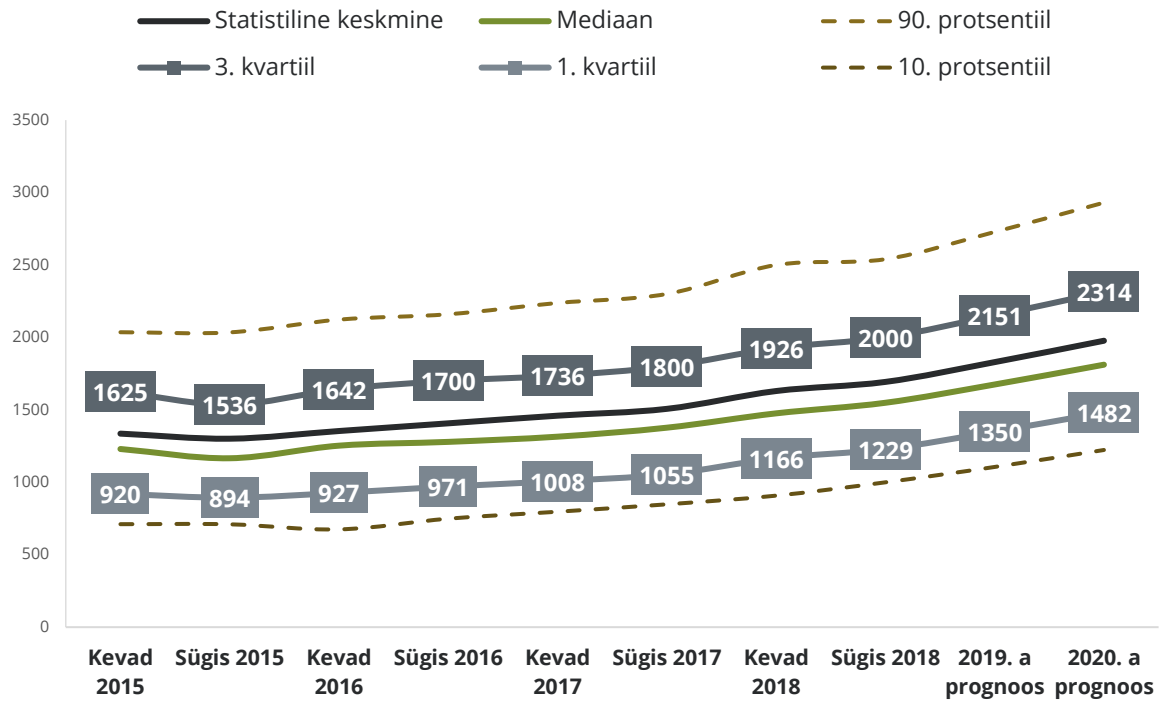
Allikas: Palgainfo Agentuuri organisatsioonide ja töötajate töötasude uuring

Allikas: Palgainfo Agentuuri organisatsioonide ja töötajate töötasude uuring

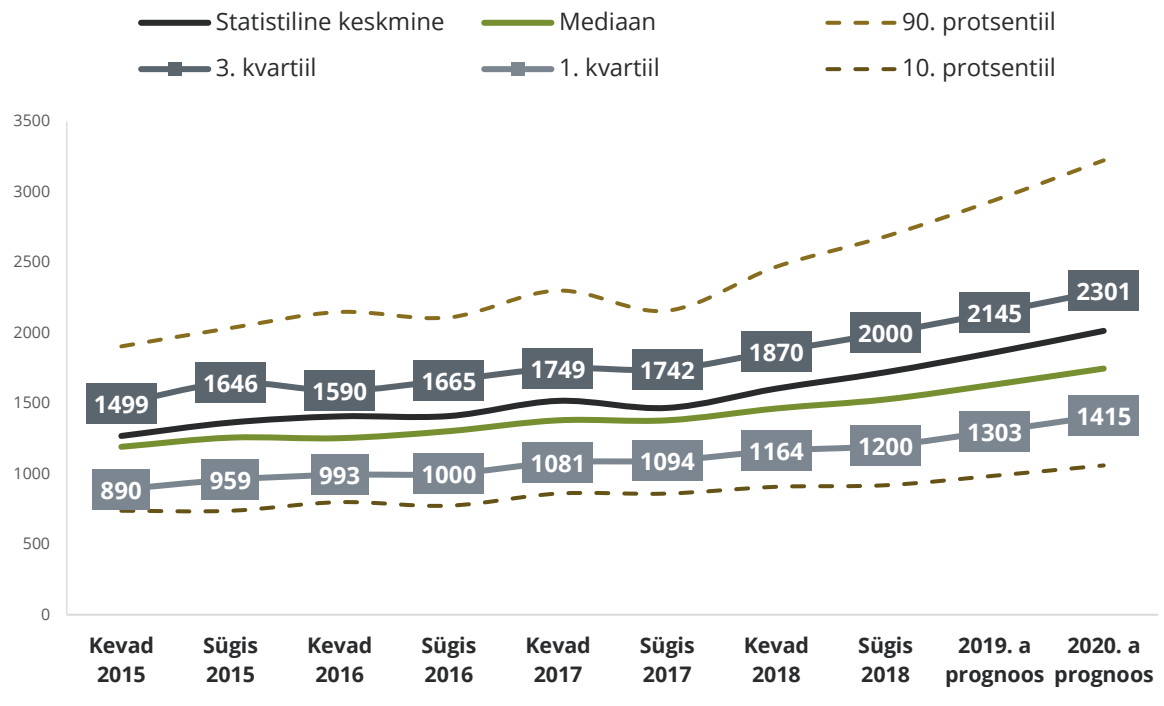
Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

Töötasu trendid: tippspetsialistid

Allikas: Palgainfo Agentuuri organisatsioonide ja töötajate töötasude uuring

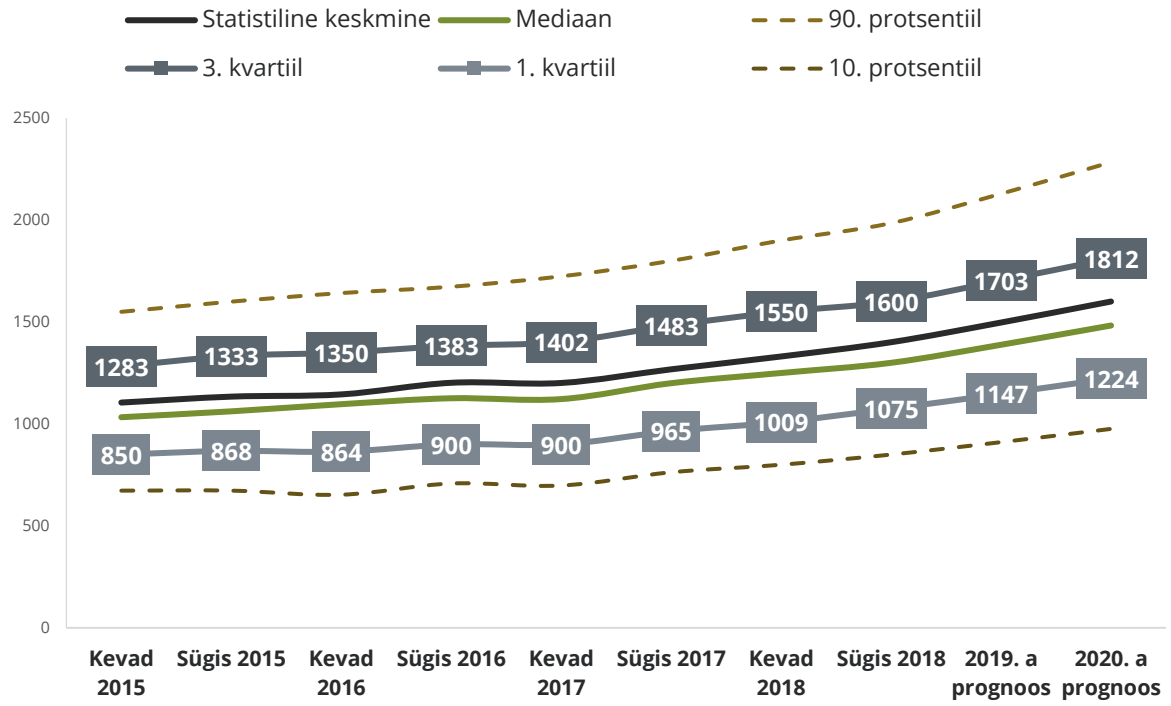
Töötasu trendid: esmatasandi juhid

Allikas: Palgainfo Agentuuri organisatsioonide ja töötajate töötasude uuring

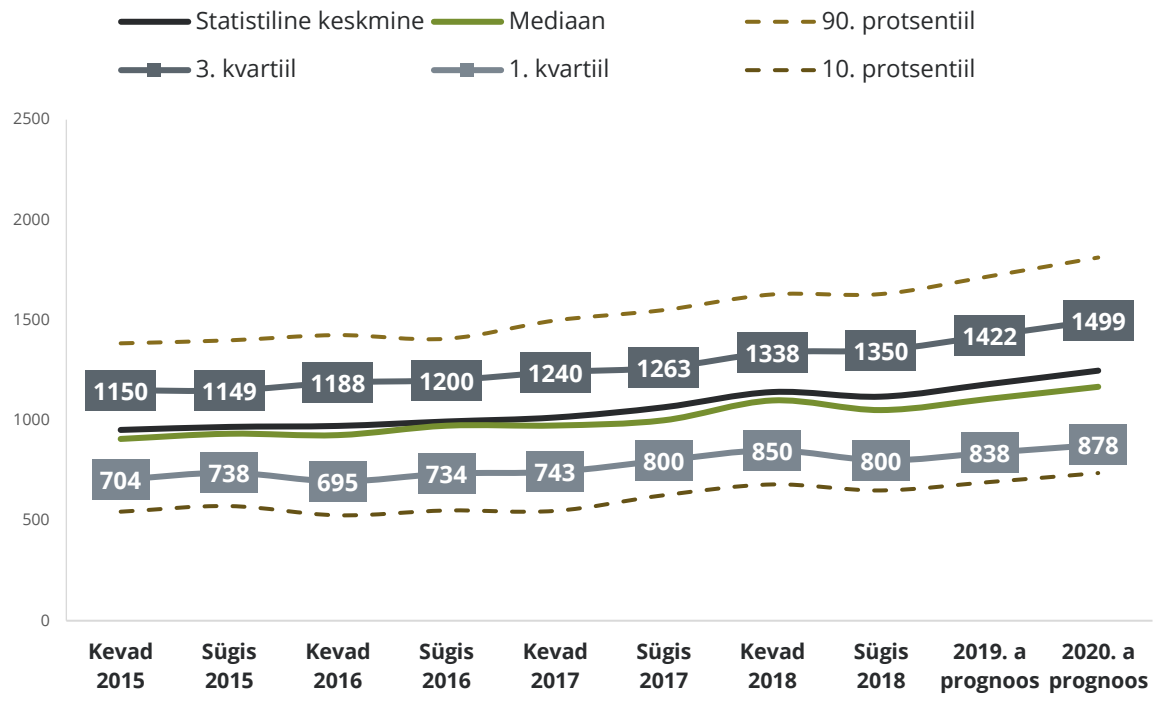
Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

Töötasu trendid: keskastme spetsialistid ja tehnikud

Allikas: Palgainfo Agentuuri organisatsioonide ja töötajate töötasude uuring

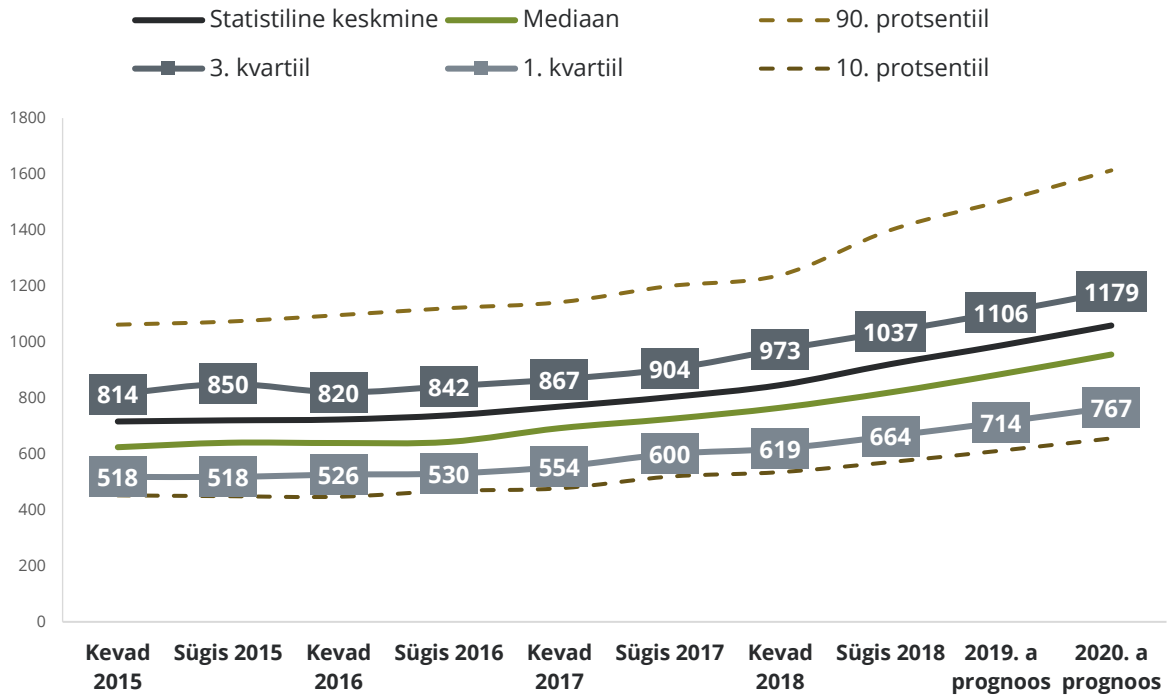
Töötasu trendid: ametnikud

Allikas: Palgainfo Agentuuri organisatsioonide ja töötajate töötasude uuring

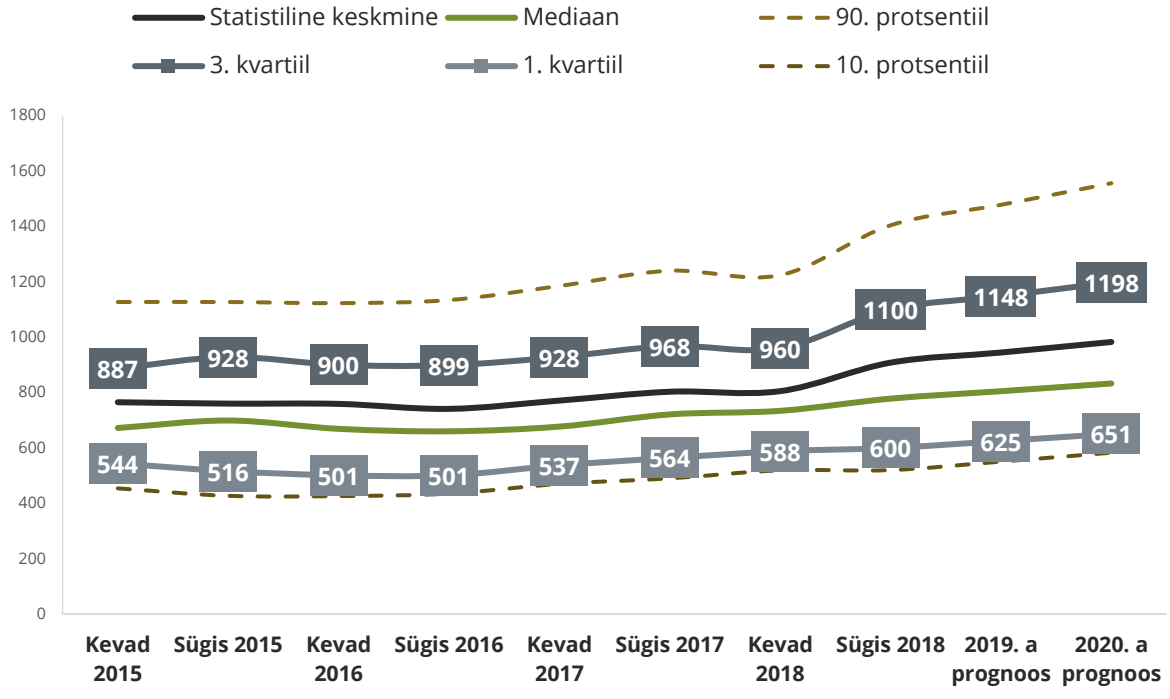
Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

Töötasu trendid: müügi- ja teenindustöötajad

Allikas: Palgainfo Agentuuri organisatsioonide ja töötajate töötasude uuring

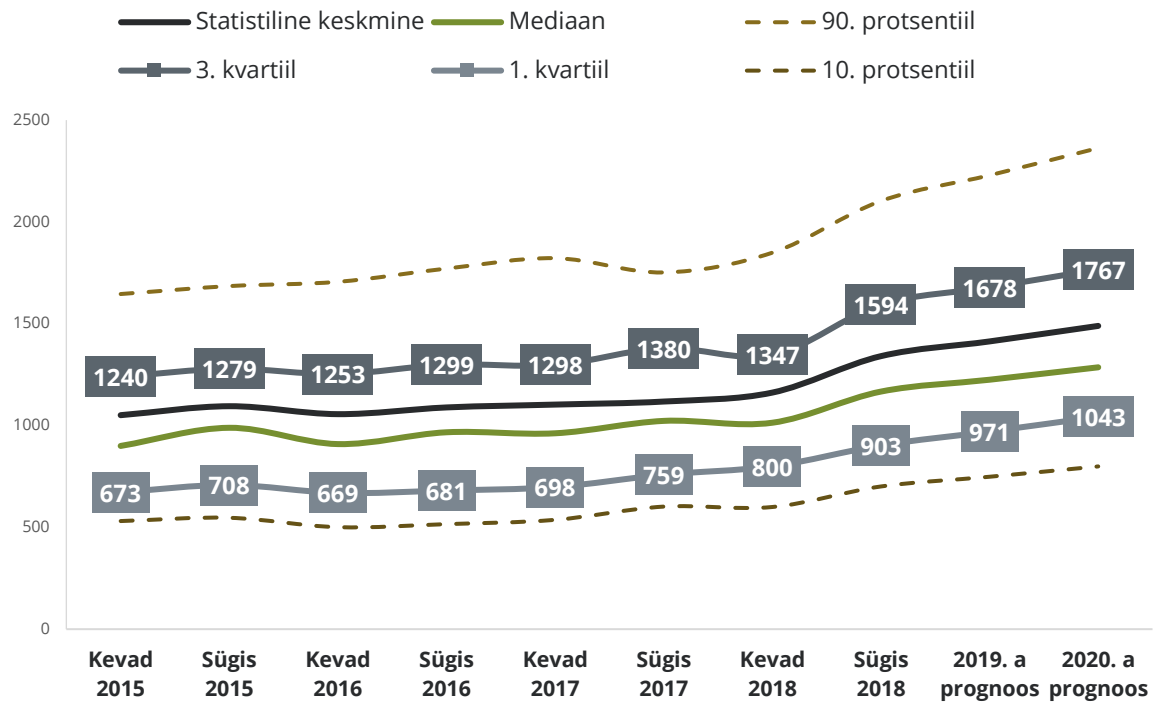
Töötasu trendid: lihttöölised

Allikas: Palgainfo Agentuuri organisatsioonide ja töötajate töötasude uuring

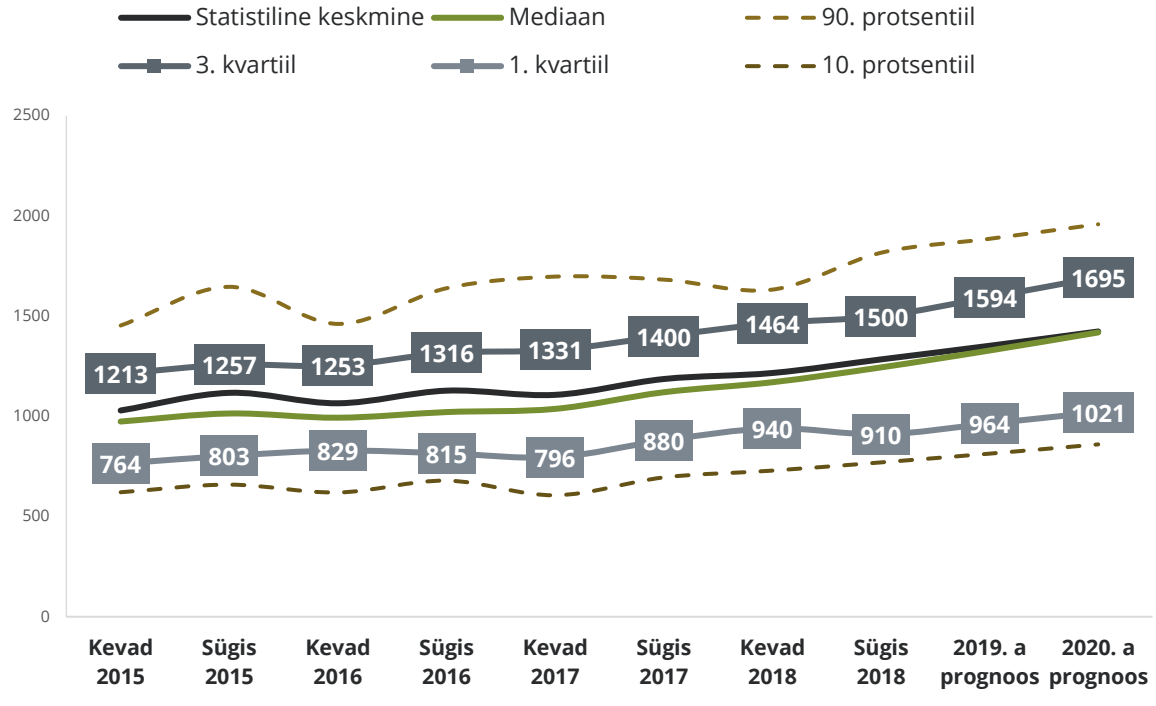
Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

Töötasu trendid: oskustöötajad ja käsitöölised

Allikas: Palgainfo Agentuuri organisatsioonide ja töötajate töötasude uuring

Töötasu trendid: seadme- ja masinaoperaatorid

Allikas: Palgainfo Agentuuri organisatsioonide ja töötajate töötasude uuring

Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

LISATASUD

Lisatasude maksmise eesmärgid ja toimimise eeldused

Enamik ettevõtetest ja organisatsioonidest maksab töötajatele lisaks põhipalgale mingeid lisatasusid. Lisatasude maksmisel võib olla mitmeid eesmärke, küsimus on, kas nendele on mõeldud ja kas need ka eesmärgipäraselt toimivad.

Lisatasude maksmise eesmärgid

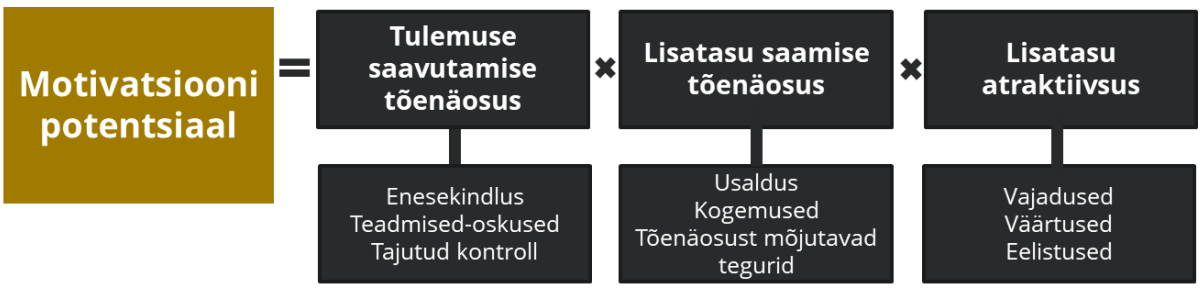
- **Kompenseerida lisatöö või ebamugavused**, nt ületunnitöö, öösel töötamine.
- **Aidata töötajal majanduslikult paremini toime tulla**, nt toetused isiklike sündmuste puhul, tähtpäevade preemiad.
- **Ergutada mingit käitumist, mugavustsoonist väljumist** (prääник), nt tulemustasud müügi vm tulemuste pealt.
- **Hoida ära mingit käitumist, reeglite rikkumist ja lohakust** (piits), nt kvaliteeditasud tööjuhenditest kinnipidamise, praagi puudumise vm alusel.
- **Tagada õiglane tasustamine sarnastel töödel, kus töötajate tulemused on erinevad**, nt tükitöö tasu.
- **Tunnustada panustamist ja häid tulemusi**, nt tulemustasud ja preemiad.
- **Suurendada lojaalsust ja seotust organisatsiooniga**, nt lojaalsuspreemiad organisatsiooni tähtpäevade puhul.
- **Kommunikeerida organisatsiooni väärtusi**, nt lisatasu staaži eest, tööjuubeli preemiad, preemiad töökorraldust parandavate ettepanekute vm eest.
- **Maandada rahavoogude kõikumisest tulenevaid riske**, nt organisatsiooni käibe või kasumiga seotud tulemustasud, mille suurust töötajad otseselt mõjutada ei saa.

Lisatasude süsteemi toimimise eeldused

Professor Victor Vroomi ootuste teooria järgi baseerub inimese tegutsemine ootusel, et tegevusele järgneb mingi tulemus ehk hüvitus. Ootuste mudel sisaldab kolme muutujat: ootus ehk toimetuleku tõenäosus, hüvituse tõenäosus ja hüvituse atraktiivsus. Motivatsioon tegutseda tekib, kui kõik need kolm muutujat on positiivsed. See tähendab, et kui üks tegur on null, siis tegutsemisajendit ei teki.

Vroomi ootuste teooria aitab hästi lahti mõtestada lisatasude süsteemi toimimise peamised eeldused.

Esimene eeldus on, et lisatasu teenimine peab olema töötaja jaoks atraktiivne, st lisaraha peab olema tema jaoks oluline väärtus ning kaaluma üles teised väärtused. Kui töötaja jaoks on olulisem väärtus mõnus äraolemine, vaba aeg vms, siis lisatasu teda tegutsema ei pane. Lisatasu atraktiivsus sõltub ka lisatasu suurusest. Kui lisatasu on liialt väike ja töötaja jaoks olulist tarbimisväärtust ei oma, ei muuda ta lisatasu nimel ka oma käitumist.

Victor Vroom, ootuste teooria

Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

Teine eeldus lisatasude süsteemi toimimisel on see, et töötaja hindaks lisatasu saamise tõenäosust suureks, st ta peab lisatasude süsteemist aru saama ja seda usaldama. Kui töötaja on kogenud pettumust – lisatasu on jäänud saamata või on oodatust väiksem vms, siis ei hinda ta lisatasu saamist tõenäoliseks ega pinguta selle nimel.

Kolmas eeldus on, et töötaja hindaks lisatasu saamiseks vajalikku tulemust saavutatavaks. Kui töö eesmärgid või normid tunduvad üle jõu käivad, siis töötaja pigem loobub. Hinnang tulemuse saavutatavusele sõltub töötaja oskustest ja teadmistest, enesehinnangust ning sellest, kuivõrd kindlalt ta ennast mingites tööolukordades tunneb.

Palgainfo Agentuuri uuringutes eristatakse järgmisi lisatasusid:

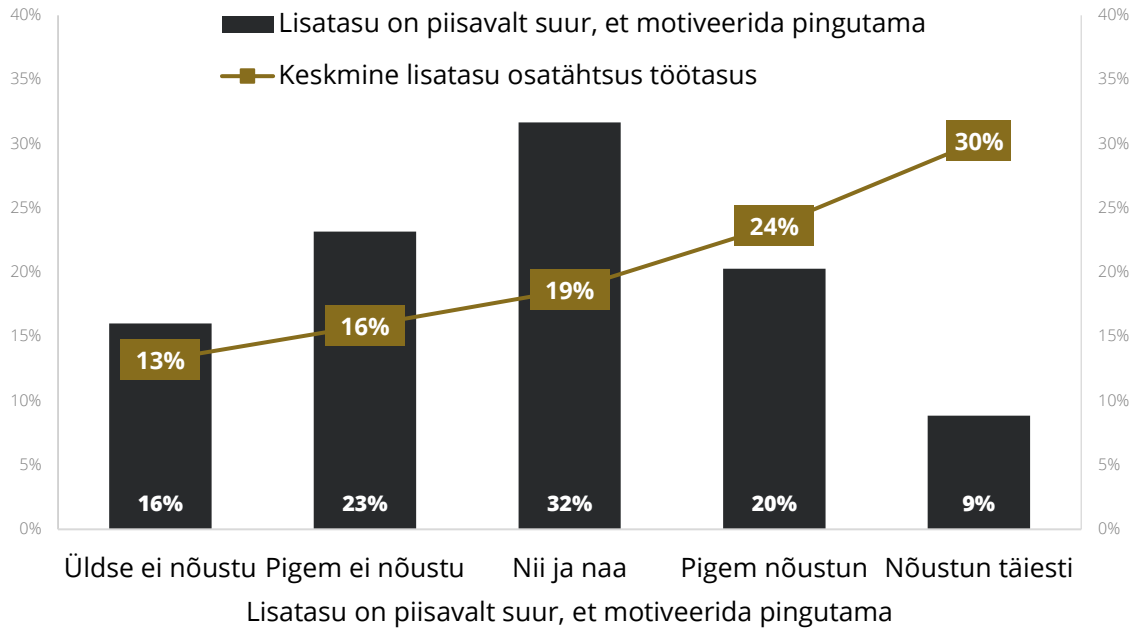
- **seadusega ettenähtud lisatasud**, sh lisatasu öösel või riiklikel pühadel töötamise eest ning ületunnitöötasu,
- **tulemustasu**, sh individuaalsed ja meeskondlikud tulemustasud, regulaarsed ja ebaregulaarsed tulemustasud käibelt, kasumilt vm, tükitöötasu, kvaliteeditasu jm,
- **muud lisatasud**, nt staažitasu, töötaja asendamise tasu jm.

Agentuuri uuringute tulemused näitavad, et kõige sagedamini makstakse töötajatele ületunnitasu ning erinevaid tulemustasusid.

Agentuuri uuringud näitavad, et töötajad ei ole sageli rahul lisatasude teenimisvõimalusega. Rahulolematumad on need, kellele ei maksta üldse lisatasusid, aga ka lisatasude saajate seas on üsna suur hulk rahulolematuid.

Kõige enam mõjutab lisatasude teenimisvõimalusega rahulolu see, kas süsteemi peetakse **õiglaseks ning lisatasu piisavalt suureks**, et see motiveeriks pingutama. Lisatasusid hindavad motiveerivaks töötajad, kelle **töötasust moodustavad lisatasud üle 20%**.

Nõustumine väitega lisatasu motiveerivuse kohta ja keskmine lisatasu osatähtsus töötasus

Allikas: Palgainfo Agentuuri töötajate küsitlus, sügis 2017

Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

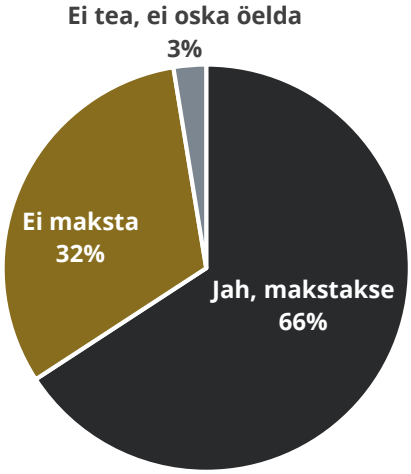
Kolmandik organisatsioone on 2018. aastal muutnud lisatasude maksmise süsteeme

Mitmed organisatsioonid on viimastel aastatel muutnud lisatasude maksmise süsteeme, selgus sügisel 2018 korraldatud küsitluse tulemustest. Organisatsioonide tööturu- ja palgauuringu küsitluses osalejatel paluti märkida, kas nende organisatsioonis makstakse töötajatele mingeid lisatasusid. 66% vastajatest märkis, et lisatasusid makstakse. Sagedamini maksti öösel või riiklikel pühadel töötamise lisatasu, igakuiselt arvestatavat individuaalset tulemustasu ning aasta, poolaasta või muu perioodi preemiaid.

Organisatsioonide esindajatelt, kus töötajatele lisatasusid maksti, küsiti, millal lisatasude süsteemi viimati muudeti. Üle pooltes (52%) organisatsioonides oli lisatasude süsteemi kahe viimase aasta jooksul muudetud, 2018. aastal oli lisatasude süsteeme muudetud kolmandikus organisatsioonides, kus lisatasusid maksti.

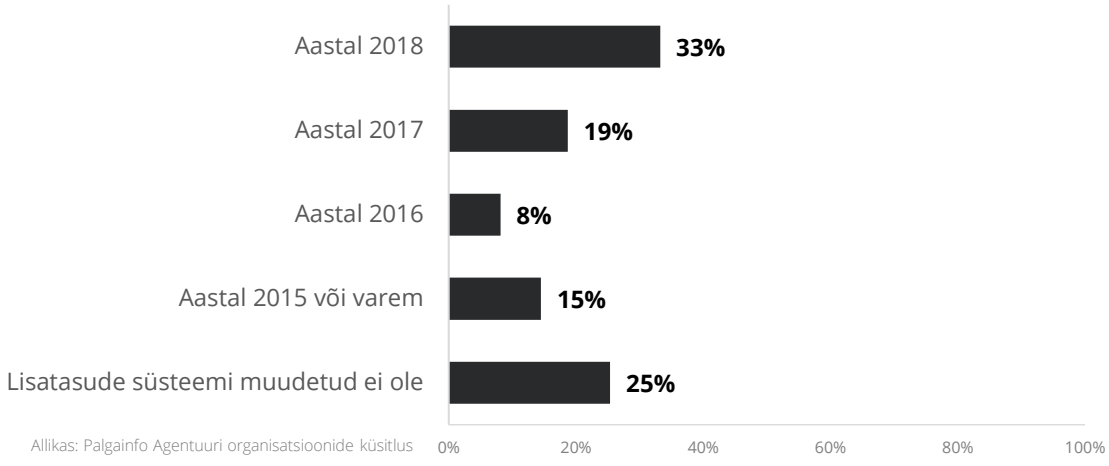
Enamikus (84%) organisatsioonides on lisatasude süsteemi muutus toonud kaasa töötasu suurenemise, seda just lisatasude osatähtsuse suurenemise tõttu.

Lisatasude maksmine organisatsioonides

Allikas: Palgainfo Agentuuri organisatsioonide küsitlus

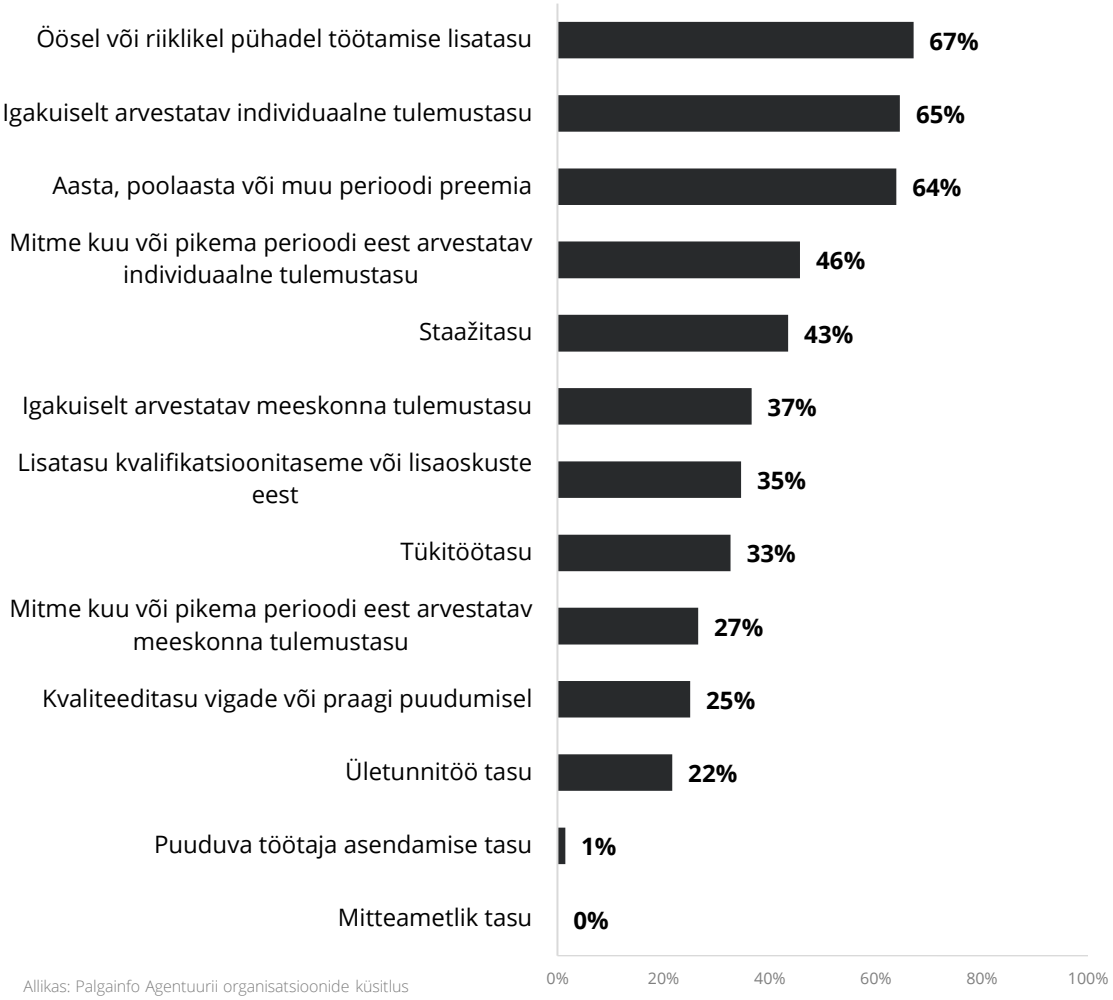
Lisatasude süsteemi viimatine muutmine

Allikas: Palgainfo Agentuuri organisatsioonide küsitlus

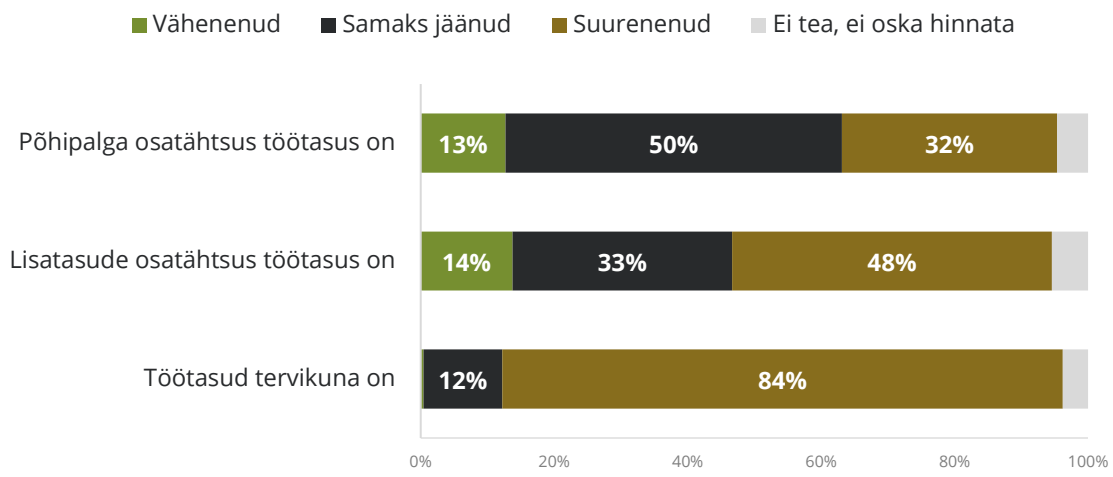
Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

Organisatsioonides makstavad lisatasud

Allikas: Palgainfo Agentuurii organisatsioonide küsitlus

Lisatasude viimatise muutmise mõjud

Allikas: Palgainfo Agentuuri organisatsioonide küsitlus

Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

Muutuvpalga osatähtsus

Keskmine muutuvpalga osatähtsus oli 23%

Palgainfo Agentuuri uuringutes mõistetakse muutuvpalga all igakuiselt makstavaid lisatasusid, sh seadusega ettenähtud lisatasusid, tulemustasusid ning muid regulaarseid tööga seotud tasusid.

Töötajate töötasude uuringus mõjutab lisatasude märkimist see, kas vastajad eristavad oma töötasus lisatasusid ning kas nad teavad, millises summas mingit lisatasu maksti.

Kui võrrelda organisatsioonidelt ja töötajatelt kogutud andmeid lisatasude kohta, on näha, et organisatsioonide esitatud andmetes on lisatasude saajate osatähtsus suurem, samas lisatasude osatähtsus töötasus väiksem. Sarnased olid ka 2015., 2016. ja 2017. aasta sügisel korraldatud küsitluste tulemused. Sellest võib järeldada, et kui lisatasu on väike, siis töötaja ei erista või tunneta seda ning jätab lisatasu saamise ka küsitluses märkimata.

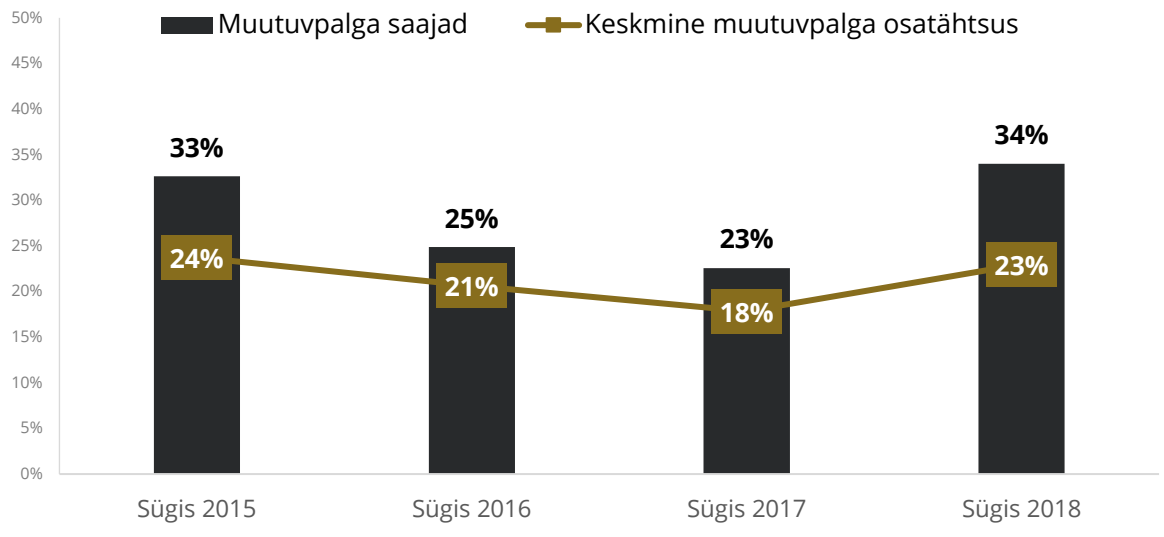
Organisatsioonide ja töötajate töötasude uuringu tulemused näitavad, et lisatasude ehk **muutuvpalga keskmine osatähtsus 2018. aasta oktoobri töötasus oli 23%**.

Keskmise muutuvpalga osatähtsuse arvutamisel on võetud arvesse ainult need vastused, kus oli märgitud, et oktoobris lisatasusid maksti. Välja on jäetud ebaregulaarsed preemiad, näiteks aasta või poolaasta preemiad.

Organisatsioonide töötasude uuringu puhul on arvestatud keskmise muutuvpalga osatähtsusega ameti töötasus, st organisatsiooni töötajate arvuga muutuvpalga analüüsimisel arvestatud ei ole, et vältida suurema töötajate arvuga organisatsioonide suurt mõju tulemustele.

Võrreldes varasemate uuringutega on suurenenud nii lisatasude saajate osatähtsus kui ka lisatasu osatähtsus töötasus. Seda näitavad nii organisatsioonidelt kui ka töötajatelt kogutud töötasude andmed. Sama kinnitasid ka organisatsioonide veebiküsitluse tulemused – mitmed organisatsioonid on muutnud lisatasude skeeme, mille tulemusena on suurenenud töötasud ja lisatasude osatähtsus töötasus. Lisatasude suurenemist on toetanud ilmselt ka korralik majanduskasv, kuna tulemustasud on seotud ettevõtete majandustulemustega.

Muutuvpalga saajate ja muutuvpalga osatähtsus

Allikas: Palgainfo Agentuuri organisatsioonide ja töötajate töötasude uuring

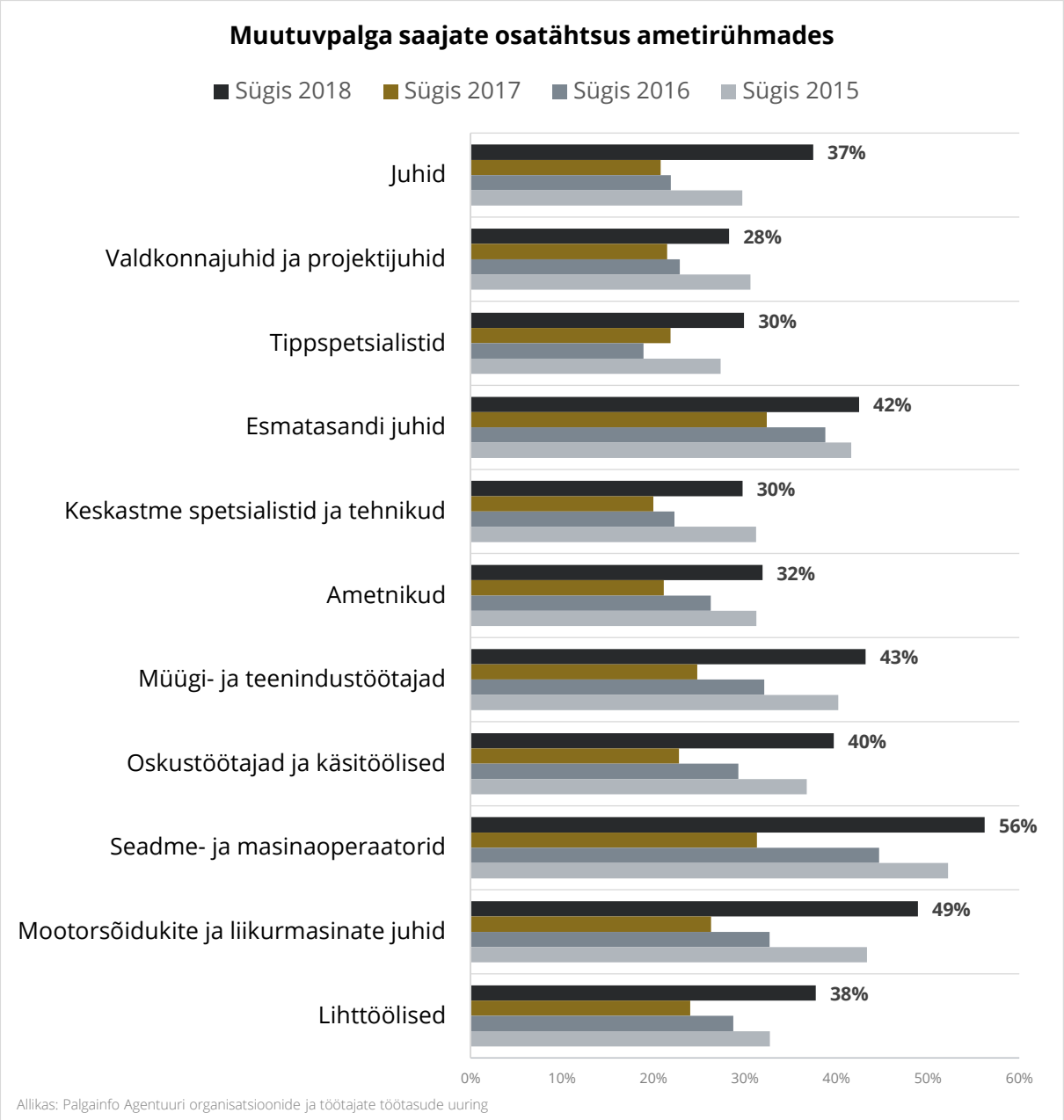
Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

Muutuvpalk ametirühmades

Muutuvpalga saajate osatähtsus on suurenenud peaaegu kõigis ametirühmades

Töötasude uuringute tulemused näitavad, et muutuvpalga saajate osatähtsus on kahe varasema aastaga võrreldes suurenenud peaaegu kõigis ametirühmades ning sarnaneb 2015. aasta andmetega. Kõige rohkem on muutuvpalga saajaid seadme- ja masina-operaatorite ning mootorsõidukite ja liikurmasinate juhtide ametirühmades.

Graafikul on esitatud organisatsioonidelt ja töötajatelt kogutud andmed ning need näitavad muutuvpalga saajate osatähtsust ametirühmas oktoobris 2015, 2016 , 2017 ja 2018.

Allikas: Palgainfo Agentuuri organisatsioonide ja töötajate töötasude uuring

Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

Muutuvpalga osatähtsus töötasus on suurenenud kõigis ametirühmades

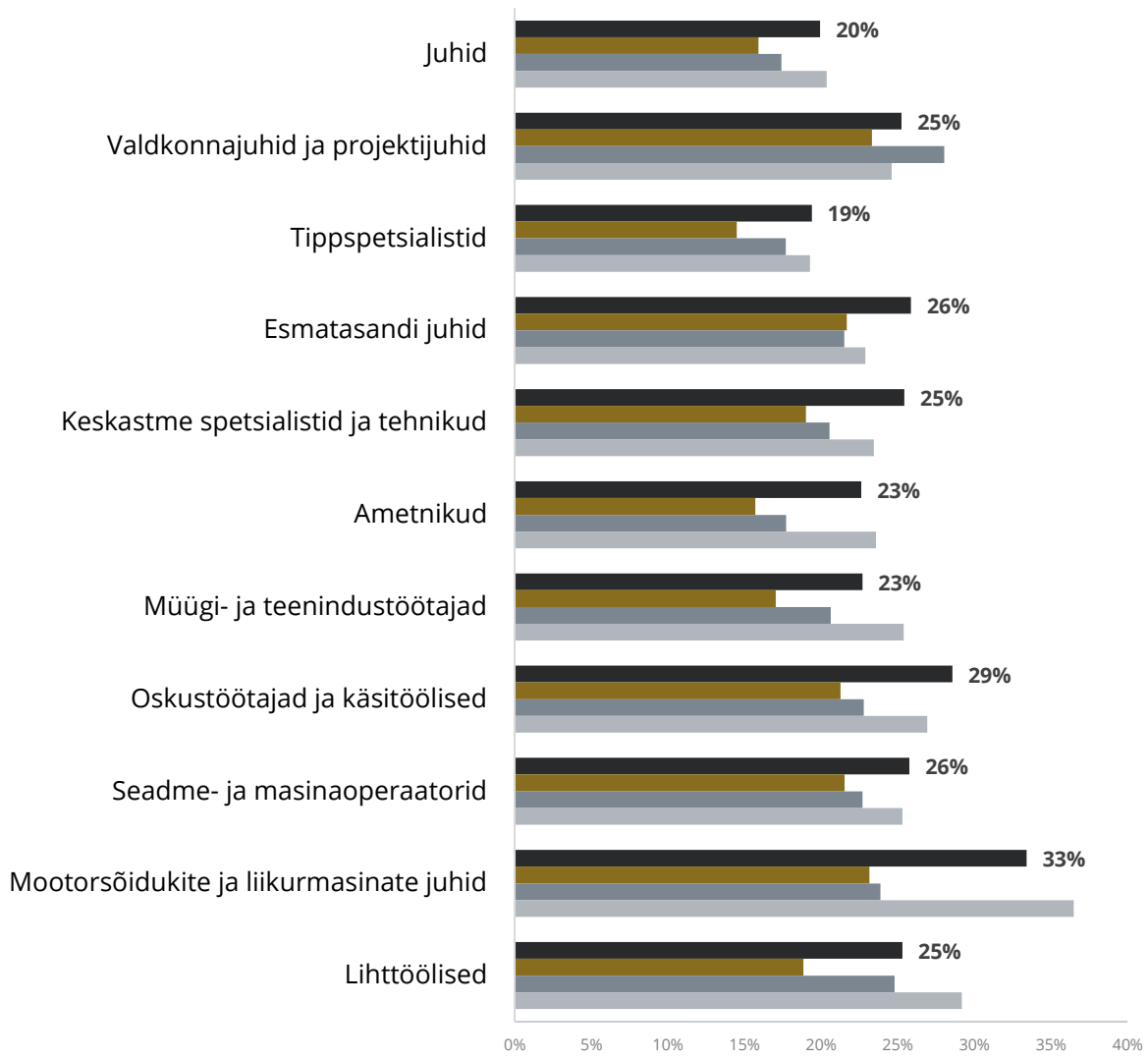
Kui keskmine muutuvpalga ehk lisatasude osatähtsus töötasus oli 2018. aasta oktoobris 23%, siis ametirühmade lõikes see mõnevõrra varieerub. Kõikides ametirühmades on muutuvpalga osatähtsus töötasus kahe varasema uuringuga võrreldes suurenenud ja sarnaneb 2015. aasta sügise tasemele.

Muutuvpalga osatähtsus töötasus on keskmisest suurem mootorsõidukite ja liikurmasinate juhtide ning oskus- ja käsitööliste ametirühmades, kus mängivad rolli nii ületunnitasud kui ka tulemustasud.

Muutuvpalga saajate arvu kasv ja muutuvpalga osatähtsuse suurenemine töötasus näitab, et töötasude kasv ei tulene ainult põhipalkade kasvust, vaid seda on mõjutanud ka lisatasude suurenemine. Kui majanduskasv aeglustub, siis võib ka lisatasude osatähtsus töötasus taas väheneda.

Muutuvpalga osatähtsus on arvestatud nende ametite töötasude põhjal, kus maksti erinevaid lisatasusid.

Muutuvpalga keskmine osatähtsus töötasus ametirühmade lõikes

Allikas: Palgainfo Agentuuri organisatsioonide ja töötajate töötasude uuring

Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

Kvartali, poolaasta, aasta vm preemiad

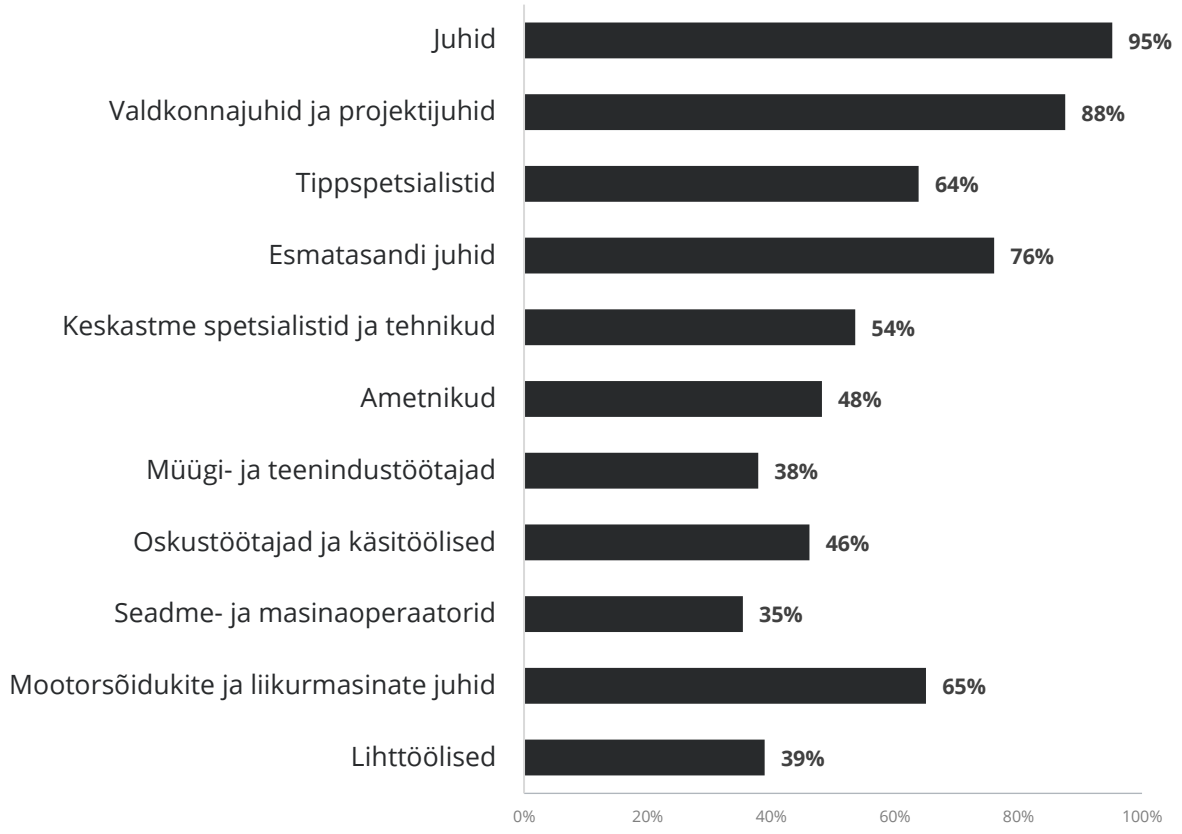
18% töötajatest oli saanud poole aasta jooksul preemiaid

Töötajate küsitluses paluti vastajatel märkida, kas ja millises summas nad on saanud viimase kuue kuu (mai–okt 2018) jooksul aasta-, poolaasta- või kvartalipreemiaid. 18% uuringus osalejatest märkis, et nad on saanud preemiaid. Rohkem oli preemiate saajaid juhtide seas – üle 20%. Teistes ametirühmades oli preemiate saajaid üle 10%.

Poolaasta jooksul makstud preemiad olid kõige suuremad juhtidel, sh valdkonna ja projektijuhtidel ning esmatasandi juhtidel, kelle töö eesmärgid ja tulemustasud on tavaliselt pikemaajalised. Suuremad olid juhtide preemiad IKT ja ehitusvaldkonnas, kus need ületasid mõnede näidete puhul töötasu mitmekordselt. Väiksemad olid ebaregulaarsed preemiad müügi- ja teenindustöötajatel ning seadme- ja masinaoperaatoritel.

Graafikul on toodud poole aasta jooksul saadud preemiate suurus võrreldes oktoobrikuu töötasuga. Näiteks juhtide poole aasta jooksul saadud preemiad moodustasid keskmiselt 95% oktoobrikuu töötasust.

Poolaasta jooksul makstud kvartali, poolaasta, aasta vm pikema perioodi preemiate keskmine osatähtsus oktoobri töötasust ametirühmade lõikes

Allikas: Palgainfo Agentuuri töötajate küsitlus

Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

MUUD TULUD

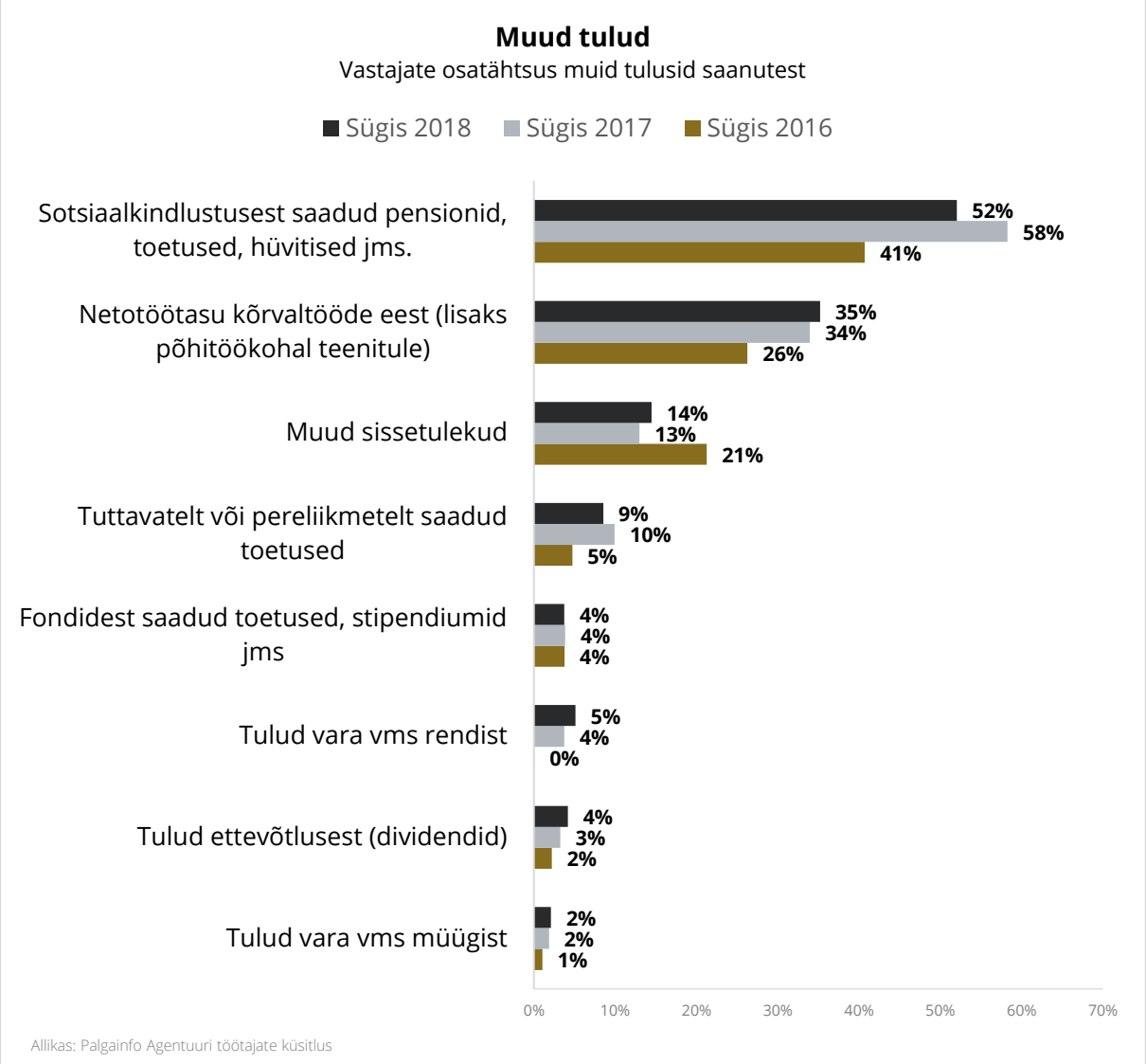
Muid tulusid sai 24% töötajatest

Töötajate küsitluses osalejatelt küsiti, kas neil oli 2018. aasta oktoobris töötasu kõrval muid sissetulekuid. Samuti küsiti seda 2016. ja 2017 aasta sügisel korraldatud uuringutes.

2018. aasta sügisel uuringus osalenud töötajatest sai muid tulusid 24%, aasta tagasi uuringus osalenud töötajatest 27%. Kõige rohkem oli vastajaid, kes said pensione, toetusi või hüvitisi.

35% muid tulusid saanud töötajatest said lisaks põhitöökohal teenitud tasule töötasu ka mujal tehtud kõrvaltööde eest. Kõrvaltöödega teeniti keskmiselt 361 eurot kätte. Rohkem oli kõrvaltööde tegijaid tippspetsialistide seas, kellest 13% tegi kõrvaltöid.

Statistikaameti tööturustatistika näitab kõrvaltöö tegijate hulga mõningast suurenemist. Kui 2010. aastal oli kõrvaltöö tegijaid 28 300, siis 2017. aastal 35 900, mis on 5,5% hõivatutest. Rohkem tehti kõrvaltöid tippspetsialistide ametirühmas.

Allikas: Palgainfo Agentuuri töötajate küsitlus

Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

RAHULOLU TÖÖTASUGA

Töötasude võrdlus ja õiglus

Palgainfo Agentuuri uuringud näitavad, et töötasuga rahulolu mõjutavad ühelt poolt töötasu suurus ja sellega toimetulek, teiselt poolt **töötasu õiglus**. Töötasude õigluse tunnetamine sünnib oma töötasu võrdlemisel nii oma panuse kui ka teiste töötajate panuse ja töötasuga.

Psühholoogiaprofessor John Stacey Adamsi õigluse teooria seletab, kuidas kujuneb töötaja tunnetus oma töötasu õigluse või ebaõigluse suhtes. Töötaja võrdleb enda tööalast panust ehk sisendit sellega, mida ta vastu saab.

Sisendid on näiteks kulutatud aeg, haridus, töökogemused ja oskused, aga ka energia, loobumised ning emotsionaalne panustamine. **Väljundid** ehk kogu tasu on palga ja lisatasude kõrval ka töötingimused ja keskkond, soodustused ning erinevad mitterahalised hüved, nt tööalased arenguvõimalused, inspireeriv juht ja toredad töökaaslased.

Lisaks oma panuse ja tasu kaalumisele võrdlevad töötajad end teiste sarnast tööd tegevate inimeste panuse ja tasuga ning annavad hinnangu, kas need on õiglases suhtes või mitte.

Kui töötaja panus ja tasu on tasakaalus nii oma töö kui ka teistega võrreldes, tajutakse töötasu õiglasena, kui panus ja tasu on tasakaalust väljas, tajutakse töötasu ebaõiglasena. Ebaõiglasena tajutud töötasu häirib ja tekitab rahulolematust, samuti paneb see püüdlema tasakaalu ja õigluse saavutamist. Kui panust tajutakse suuremana kui tasu, küsitakse palka juurde või hakatakse oma panust optimeerima. Kui tasu tunnetatakse ebaõiglaselt suurena võrreldes panusega, hakatakse rohkem pingutama või hoopis veendakse end, et ollakse selle vääriline.

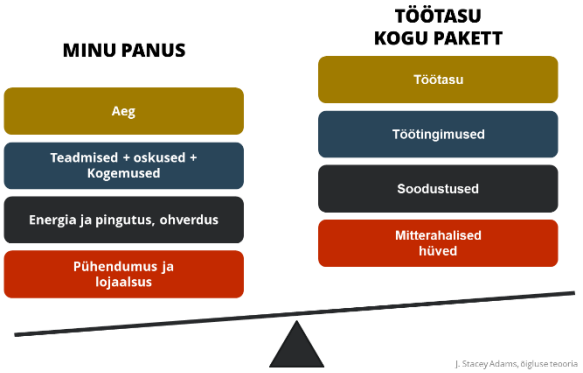
Igal juhul mõjutab töötasu ebaõiglasena tunnetamine töötajate käitumist ja eriti töö tulemusi.

Palgainfo Agentuuri töötajate küsitluste tulemused näitavad, et kolmandik töötajatest ei pea oma töötasu õiglaseks ja veidi üle 10% nõustub täiesti väitega, et nende töötasu on õiglane. Oma töötasu peab täiesti konkurentsivõimeliseks kümnendik töötajatest.

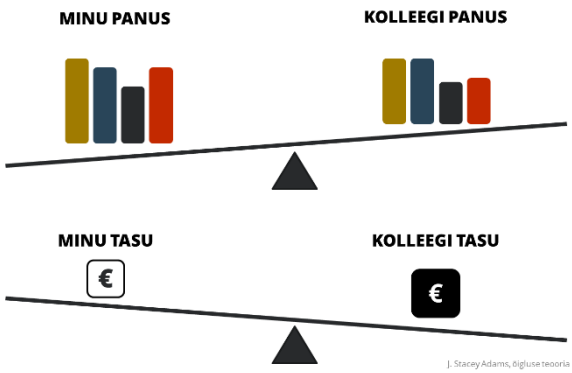
Seega tunnetab suur hulk töötajaid ebaõiglust või kahtleb selles, kas nende töötasu on õiglane.

Just seepärast põhinevad Palgainfo Agentuuri **töötasude analüüsid võrdlusel**, et anda nii töötajatele kui ka tööandjatele infot otsustamaks, kas töötasud on õiglased või mitte.

TÖÖTASU ÕIGLUS: SISEND JA VÄLJUND

TÖÖTASU VÕRDLUS JA ÕIGLUS

Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

Toimetulek töötasuga

Töötajate toimetulek töötasuga on paranenud

Töötasuga rahulolu üks kõige olulisemaid eeldusi on see, et töötaja tuleks oma töötasuga majanduslikult toime. Hinnangud toimetulekule sõltuvad töötajate ootustest oma elukvaliteedile – millist toimetulekut peetakse heaks, millist kehvaks.

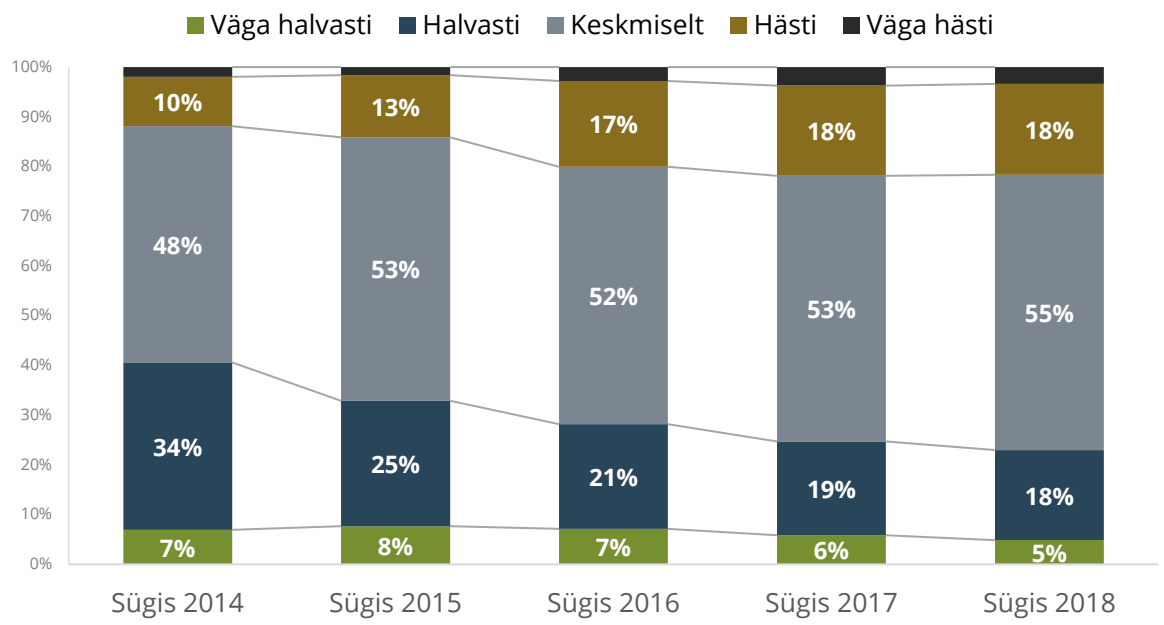
Samuti sõltub toimetulek sellest, milline on töötaja elukorraldus – kellega ja kus koos elatakse.

Töötajate toimetulek oma töötasuga on aasta-aastalt paranenud. Kui 2014. aasta sügisel oli oma töötasuga kehvasti toimetulijaid 41%, siis 2018. aasta sügisel oli neid 23%.

Oma töötasuga tulid keskmiselt toime rohkem kui pooled (55%) töötajatest, hästi või väga hästi sai hakkama viiendik (21%).

Hinnang töötasuga toimetulekule

Kui hästi võimaldab Teie töötasu majanduslikult toime tulla?

Allikas: Palgainfo Agentuuri töötajate küsitlus

Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

Keskmiselt toimetulevad töötajad teenisid 1402 eurot

Töötasuga toimetulekut mõjutab eelkõige töötasu suurus. Oma toimetulekut keskmiseks hindavate töötajate keskmine brutotöötasu oli 2018. aasta oktoobris 1402 eurot, aasta tagasi 1219 eurot. Seega teenisid keskmiselt toimetulevad töötajad veidi üle statistikaameti avaldatud keskmise brutokuupalga (1291 eurot III kvartalis 2018) ja veidi alla töötajate palgauuringu keskmise (1458 eurot oktoobris 2018).

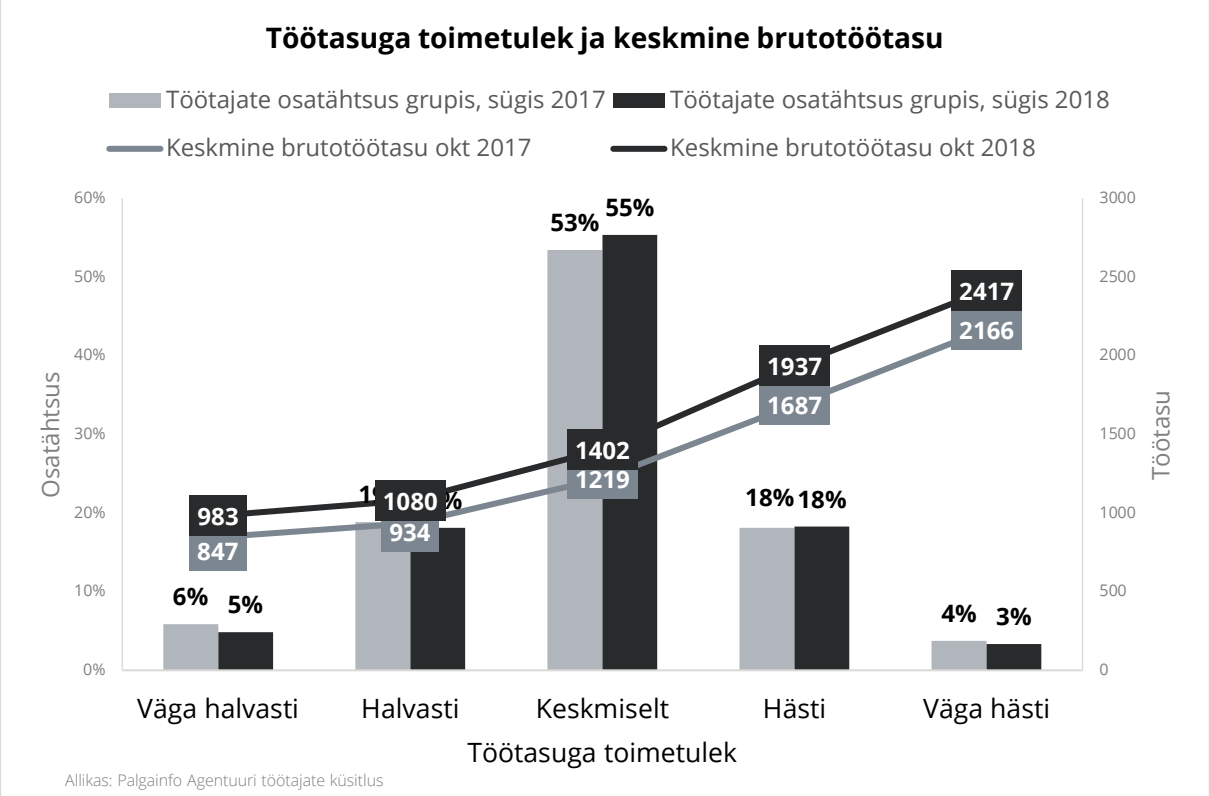
Hästi toimetulevate töötajate keskmine brutokuutöötasu 2018. aasta oktoobris oli 1937 eurot, kehvasti toimetulevate töötajate keskmine brutotöötasu 1080 eurot.

Mingil määral mõjutab hinnangut oma toimetulekule ülalpeetavate arv leibkonnas. Töötajate uuringus küsiti osalejatelt, mitu sissetulekut omavat ja mitu sissetulekut mitteomavat liiget on nende leibkonnas.

Kõige rohkem oli vastajate seas leibkondade esindajaid, kus oli kaks sissetulekuga liiget ja mitte ühtegi ülalpeetavat või üks ülalpeetav. Samuti oli rohkem ühe leivateenijaga ja mitte ühegi ülalpeetavaga ning kahe leivateenija ja kahe ülalpeetavaga leibkondade esindajaid.

Veidi kehvemaks hindasid oma toimetulekut vastajad, kelle leibkonnas oli üks sissetulekut omav liige ja kaks või rohkem ülalpeetavat. Paremini tulid toime kahe leivateenijaga leibkonnad, kellel ei olnud ülalpeetavaid.

Laenukohustus hinnanguid toimetulekule ei mõjutanud. Töötajatelt küsiti, kas neil on laenukohustus, sh järelmaks, liising vms. 66% märkis, et neil on laenukohustus. Laenukohustusega ja laenukohustuseta vastajate hinnangud oma toimetulekule olid väga sarnased.

Allikas: Palgainfo Agentuuri töötajate küsitlus

Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

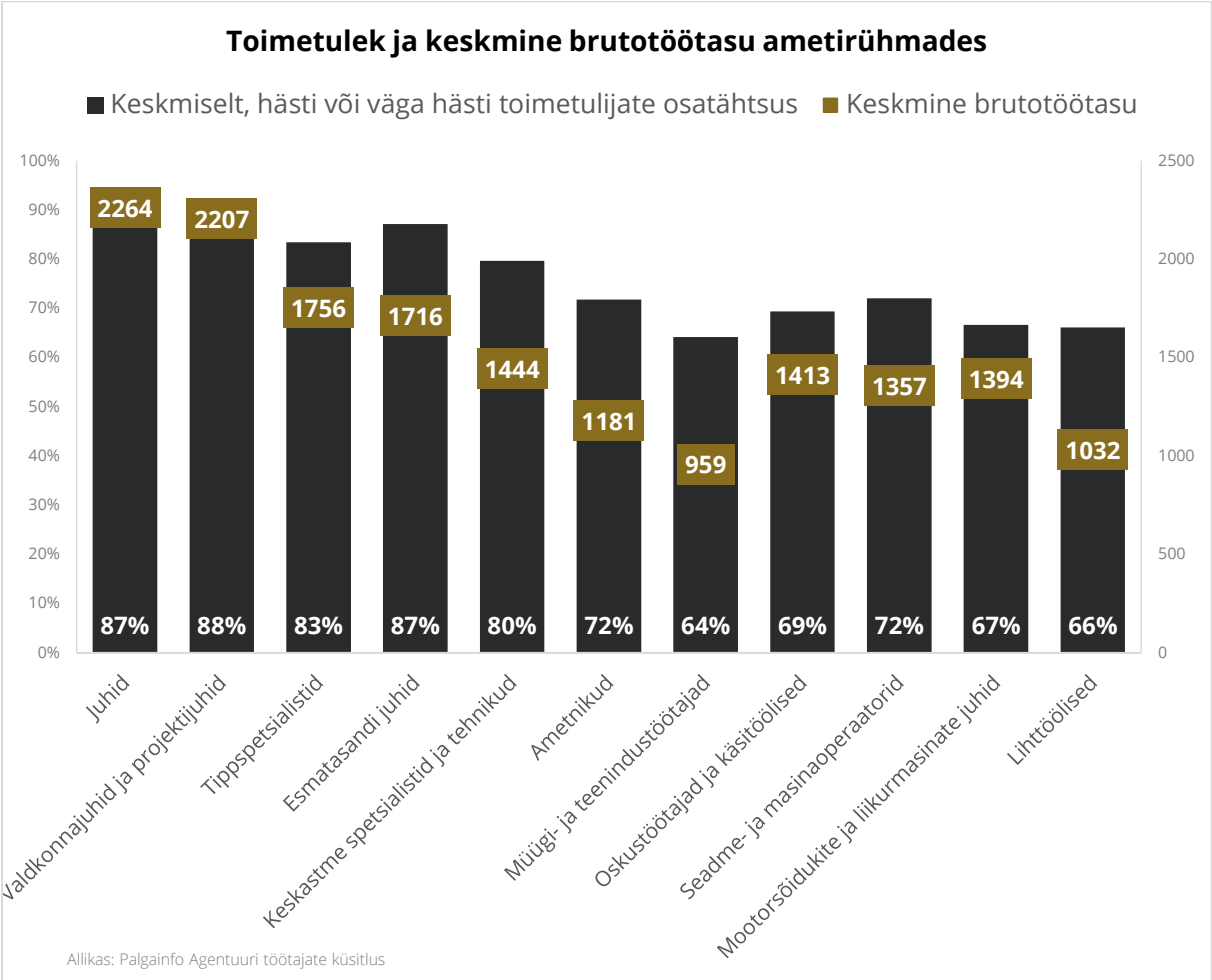
Kehvemini tulevad toime müügi- ja teenindustöötajad ning lihttöölised

Ametirühmade lõikes tulid oma töötasuga paremini toime juhid ja spetsialistid, kehvemini müügi- ja teenindustöötajad ning lihttöölised. Juhtidest märkis 87%, et nad tulevad oma töötasuga keskmiselt, hästi või väga hästi toime, kuid oli ka neid, kes hindasid oma toimetulekut kehvaks või väga kehvaks (13%).

Müügi- ja teenindustöötajatest hindas oma toimetulekut keskmiseks, heaks või väga heaks 64%, 36% leidis, et tuleb oma töötasuga kehvasti või väga kehvasti toime.

Lihttöölistest märkis 66%, et tuleb oma töötasuga keskmiselt, hästi või väga hästi toime, kehvasti või väga kehvasti sai hakkama kolmandik (34%) lihttöölistest.

Keskmiselt, hästi või väga hästi toimetulevate töötajate keskmine brutotöötasu on erinev. Kui juhid tulevad keskmiselt, hästi või väga hästi toime üle 2000-eurose brutotöötasuga, siis oma toimetulekule sama hinnangu andnud müügi- ja teenindustöötajad teenisid keskmiselt 959 eurot (bruto).

Allikas: Palgainfo Agentuuri töötajate küsitlus

Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

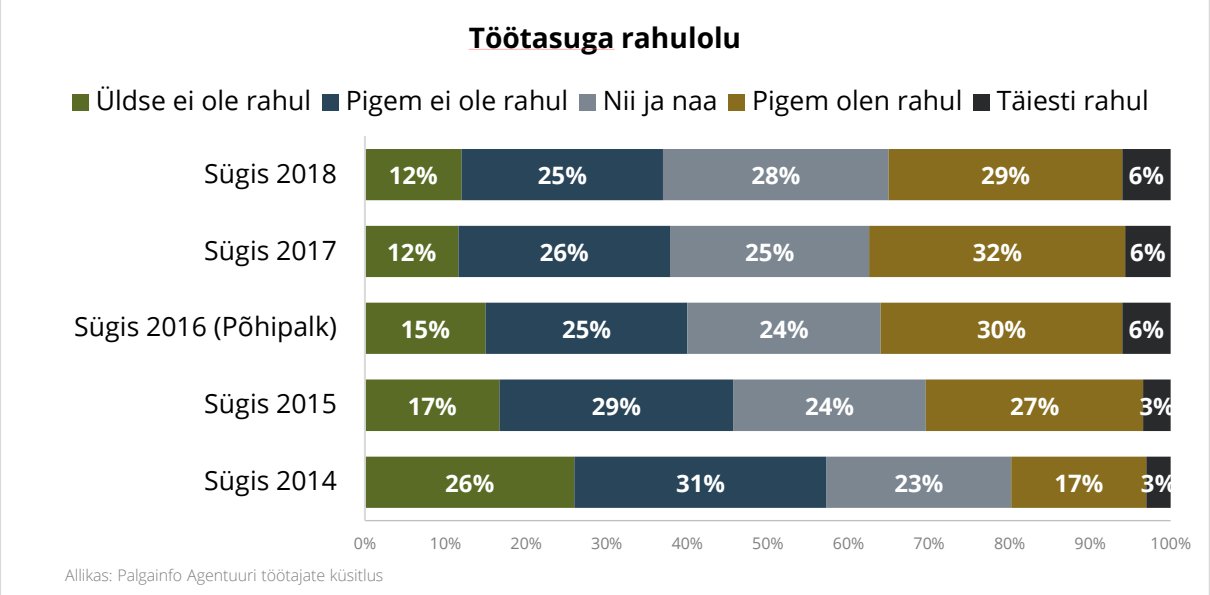
Rahulolu töötasuga

Töötasuga rahulolevate töötajate osatähtsus on vähenenud

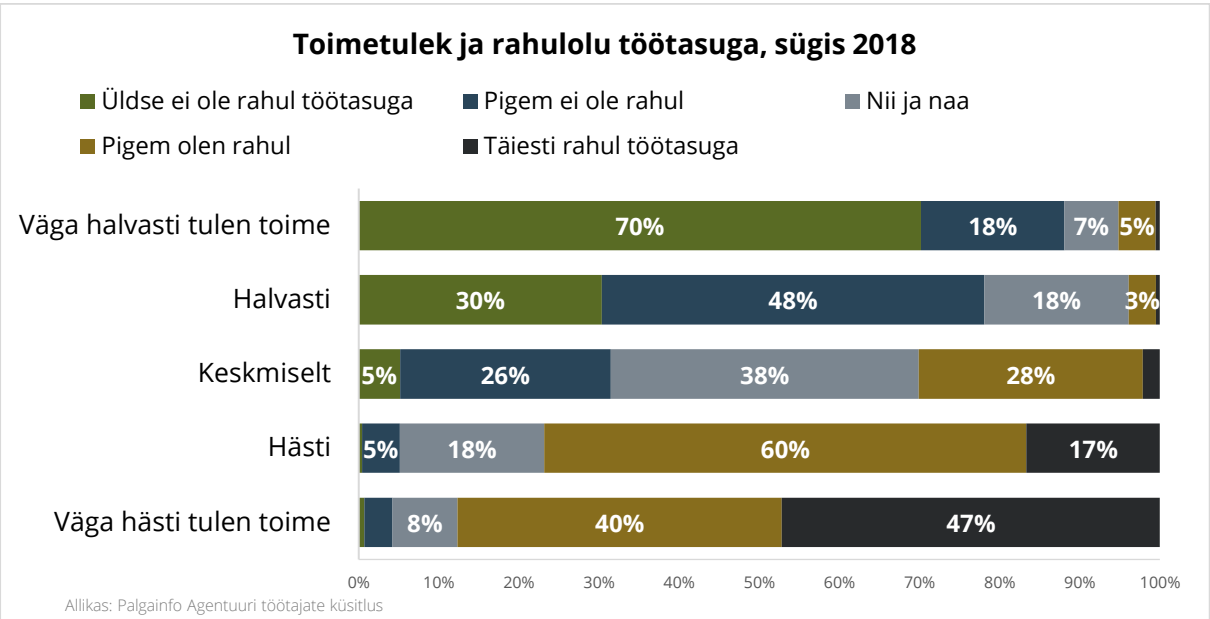
Töötajate küsitluse tulemused näitavad, et töötasuga rahulolevate töötajate osatähtsus on eelmiste uuringutega võrreldes veidi kahanenud, vaatamata töötasude kasvule ja toimetuleku paranemisele. Kui alates 2014. aasta sügisest on töötasuga rahulolevate töötajate osatähtsus järjest kasvanud ja rahulolematute oma vähenenud, siis 2018. aasta sügisel oli rahuolematuid peaaegu sama palju kui aasta tagasi.

Sügisel 2014, 2015, 2017 ja 2018 küsiti töötajatelt, kuivõrd rahul on nad oma töötasuga. 2016. aasta sügisel küsiti rahulolu põhipalgaga.

Töötasuga rahulolu mõjutab töötasu tase ja toimetulek töötasuga. Töötajatest, kes tulevad oma töötasuga hästi või väga hästi toime, on suurem osa ka oma töötasuga rahul. Töötajatest, kes tulevad oma töötasuga kehvasti toime, ei ole enamik ka töötasuga rahul. Samas tuleb töötasuga rahulolematuse põhjuseid otsida ilmselt mujalt, kui toimetulekust, mis on viimasel ajal paranenud.

Allikas: Palgainfo Agentuuri töötajate küsitlus

Allikas: Palgainfo Agentuuri töötajate küsitlus

Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

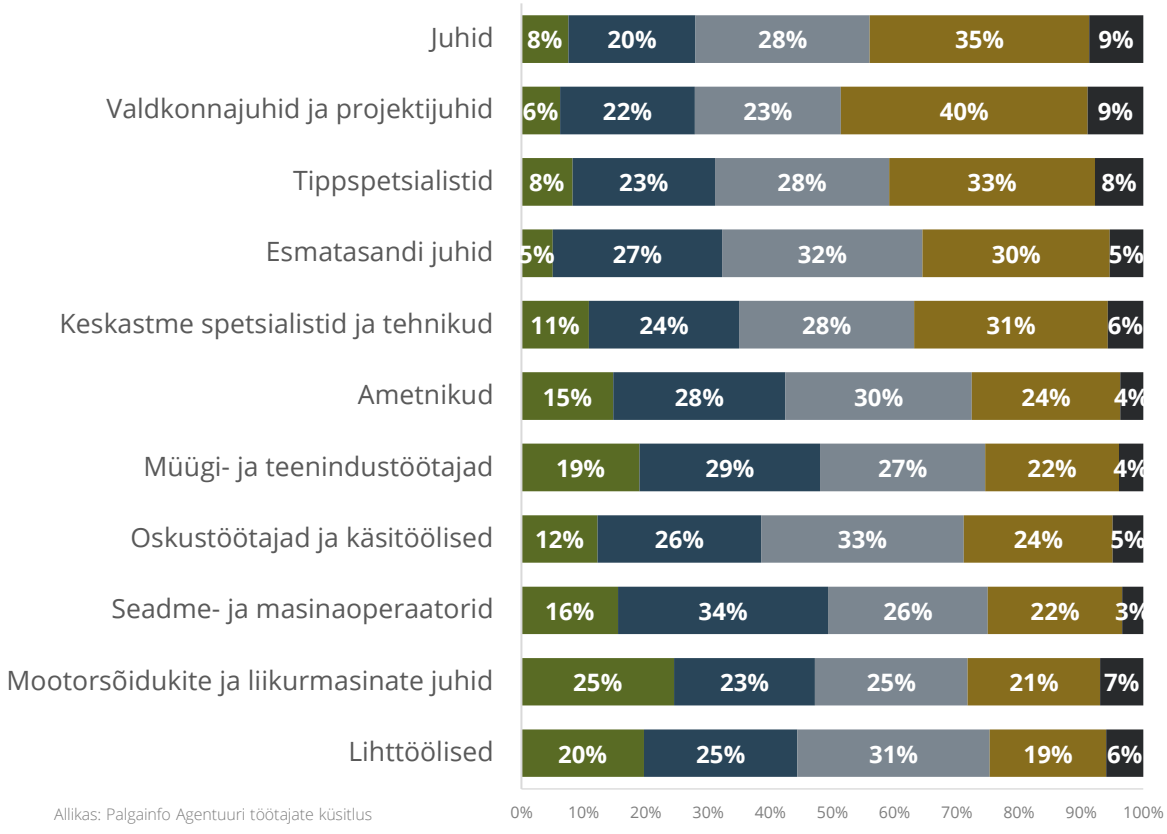
Müügi- ja teenindustöötajatest üle poole ei ole oma töötasuga rahul

Ametirühmade lõikes oli oma töötasuga rahulolevaid töötajaid rohkem juhtide ja spetsialistide seas, vähem müügi- ja teenindustöötajate ning lihttööliste seas.

Müügi- ja teenindustöötajatest ligi pooled (48%) ei ole oma töötasuga rahul, lihttöölistest olid rahulolematud 45%.

Kõige rohkem oli töötasuga rahulolevaid töötajaid juhtide (44%) ning valdkonnajuhtide ja projektijuhtide (49%) ametirühmades.

Töötasuga rahulolu ametirühmade lõikes, sügis 2018

Allikas: Palgainfo Agentuuri töötajate küsitlus

Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

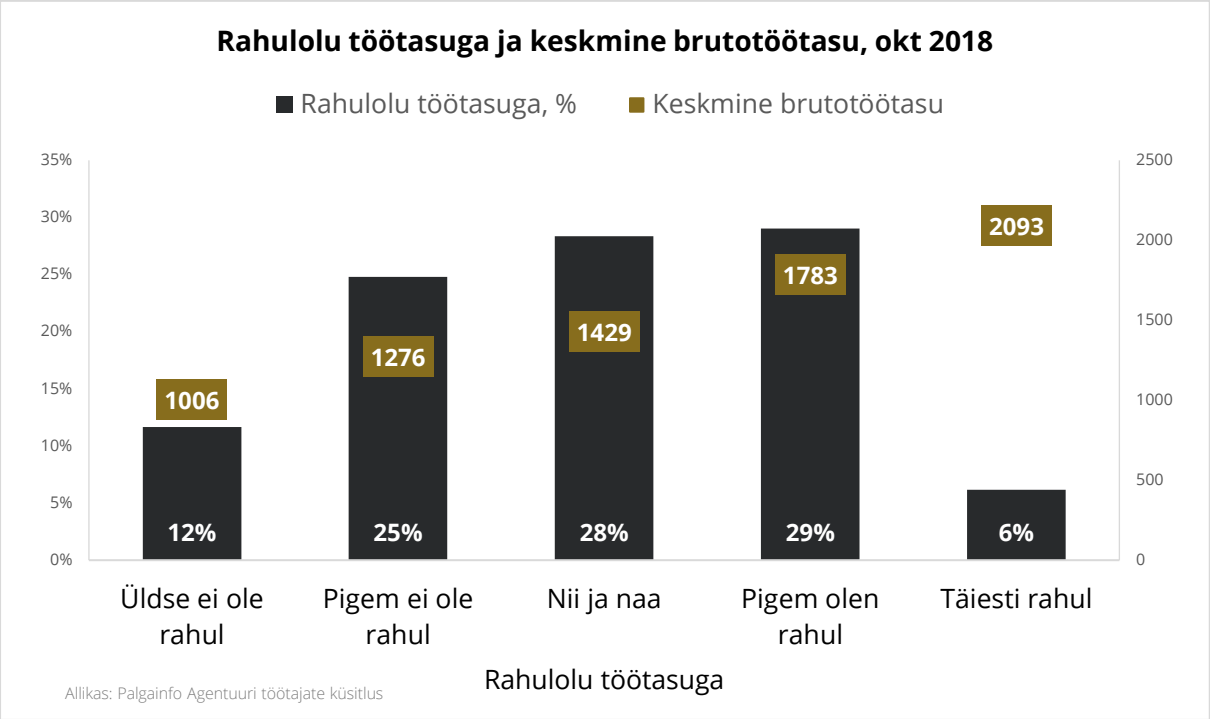
Töötasuga rahulolevad töötajad teenisid keskmiselt 1783 eurot

Töötasuga rahulolu on seotud töötasu suurusega. Oma töötasuga rahulolevad töötajad teenisid keskmiselt 1783 eurot või rohkem (bruto).

Graafikul on toodud uuringus osalenud töötajate jaotus töötasuga rahulolu järgi ning keskmine brutotöötasu vastavas grupis.

Oma töötasuga pigem rahulolematud töötajad teenisid keskmiselt 1276 eurot (bruto).

Ametirühmade lõikes on töötasuga rahulolevate töötajate keskmised brutotöötasud üsna erinevad. Oma töötasuga pigem rahulolevad juhid teenisid keskmiselt 2548 eurot, müügi- ja teenindustöötajad 1083 eurot ja lihttöölised 1195 eurot (bruto).

Allikas: Palgainfo Agentuuri töötajate küsitlus

Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

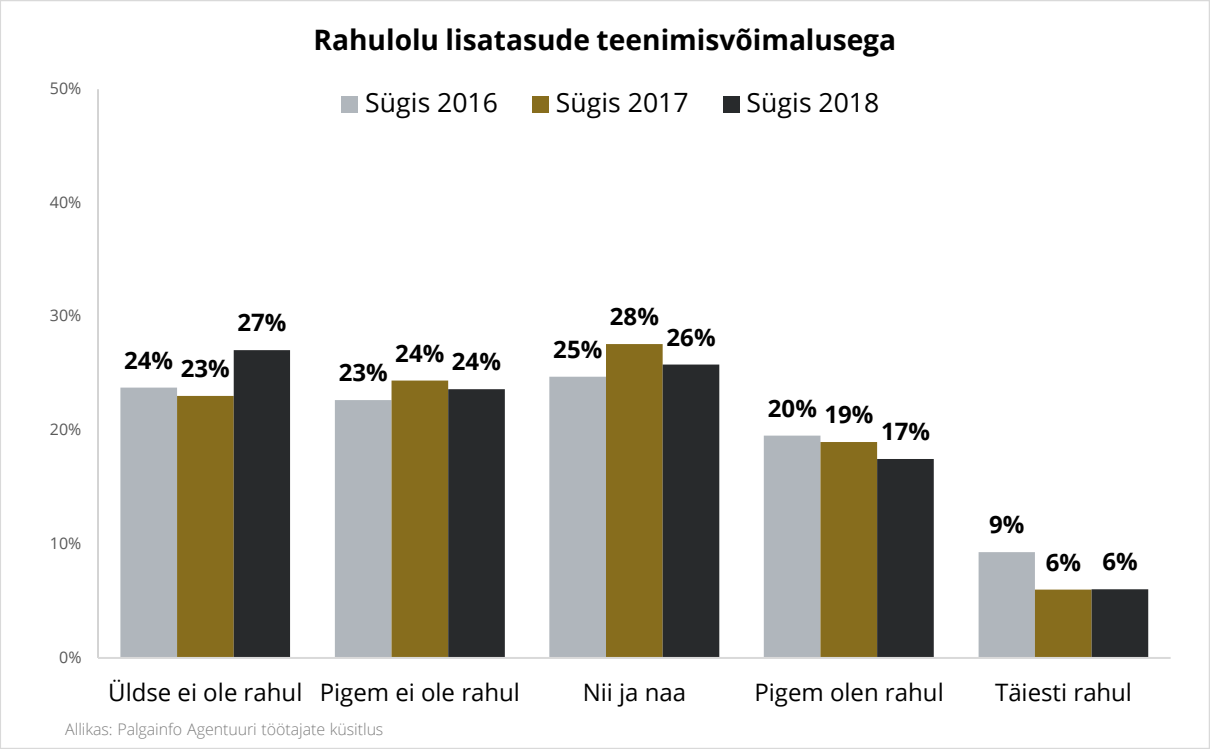
Rahulolu lisatasude teenimisvõimalusega

Üle pooled töötajatest ei ole rahul lisatasude teenimisvõimalusega

Palgainfo Agentuuri küsitluste tulemused näitavad, et töötasu osadest – põhipalgast, soodustustest ja kogu töötasust – on rahulolematus lisatasude teenimisvõimalusega kõige suurem. 2018. aasta sügisel korraldatud küsitluses osalejatest ei olnud lisatasude teenimisvõimalusega rahul üle pooled (51%).

Lisatasude teenimisvõimalusega rahulolevate töötajate osatähtsus on vähenenud ning lisatasude teenimisvõimalusega rahulolematute osatähtsus suurenenud. Samas on töötajate osatähtsus, kellele makstakse lisatasusid, suurenenud.

Lisatasude teenimisvõimalustega täiesti rahul olevate töötajate 2018. aasta oktoobri töötasust moodustasid lisatasud üle 30%.

Allikas: Palgainfo Agentuuri töötajate küsitlus

Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

Rahulolu lisatasude teenimisvõimalusega on vähenenud

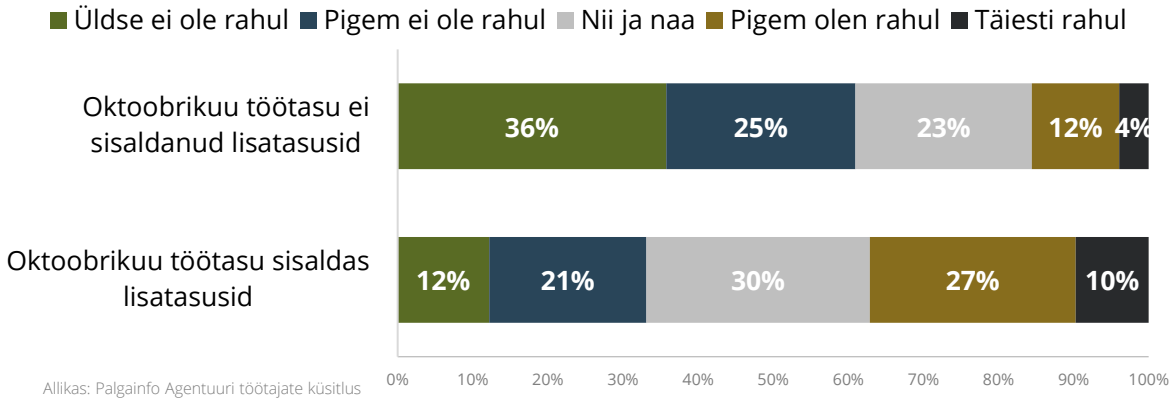
Rahulolu lisatasude teenimisvõimalusega mõjutab see, kas töötajal on võimalus lisa teenida. Rahulolematumad on need töötajad, kellele ei maksta lisatasusid.

Sügisel 2018 uuringus osalenud töötajatest, kellele maksti oktoobri töö eest ka lisatasusid, oli lisatasude teenimisvõimalusega rahul 37%. Rahulolematuid oli 33%. Töötajatest, kelle oktoobrikuu töötasu ei sisaldanud lisatasusid, oli lisatasude teenimisvõimalusega rahul 16% ja rahulolematud oli 61%.

Sügisel 2017 uuringus osalenud töötajatest, kellele maksti viimase kuue kuu jooksul tööga seotud lisatasusid, oli lisatasude teenimisvõimalusega rahul kolmandik (34%). Lisatasude teenimisvõimalusega ei olnud sügisel 2017 rahul 34% lisatasu saajatest. 2017. aastal oli lisatasude teenimisvõimalustega rahulolevaid töötajaid vähem kui 2016. aastal.

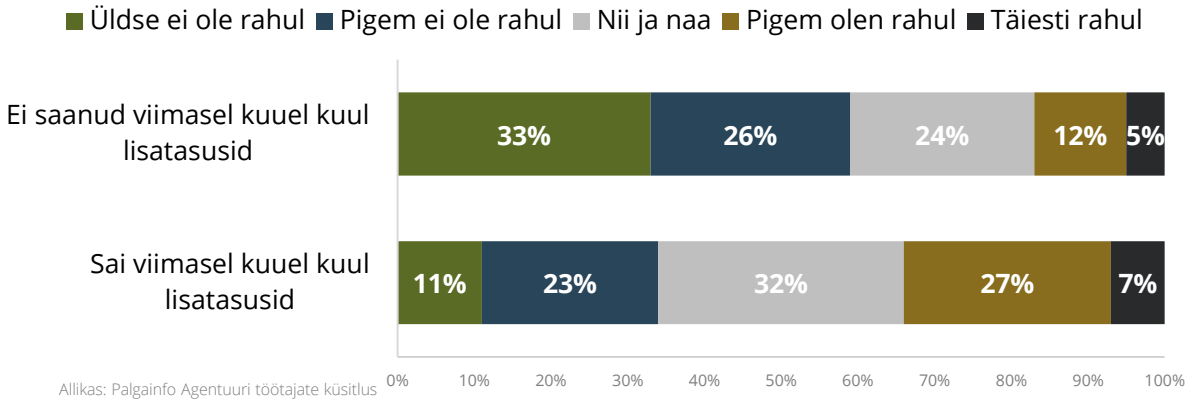
Seega võib öelda, et rahulolematus lisatasude teenimisvõimalusega kasvab, vaatamata sellele, et lisatasude saajate osatähtsus on suurenenud, samuti lisatasude osatähtsus töötasus. Lisatasude teenimisvõimalusega rahulolu mõjutab lisaks lisatasude suurusele ka nende õiglasena tajumine.

Rahulolu lisatasude teenimisvõimalusega, sügis 2018

Allikas: Palgainfo Agentuuri töötajate küsitlus

Rahulolu lisatasude teenimisvõimalusega, sügis 2017

Allikas: Palgainfo Agentuuri töötajate küsitlus

Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

KOKKUVÕTE

Väljaanne „Palgainfo trendid“ ilmub kaks korda aastas. Väljaande esimene osa annab ülevaate tasustamise trendidest Eesti palgastatistika ning Palgainfo Agentuuri tööturu- ja palgauuringu tulemuste põhjal.

Ülevaade palgastatistikast

Statistikaameti andmetel oli keskmine brutokuupalk 2018. aasta III kvartalis 1291 eurot ja kasvas möödunud aasta sama perioodiga 7,5%. Keskmine brutokuupalk kasvas kõigil tegevusaladel ja maakondades.

Reaalpalk, milles on võetud arvesse tarbijahindade muutus, kasvas 2018. aasta III kvartalis 3,8%. Alates 2016. aasta teisest poolest on reaalpalk kasvanud aeglasemalt kui brutokuupalk, mis tähendab, et töötajate ostujõud ei kasva samas tempos palkadega.

Rahandusministeeriumi 2018. aasta suvine majandusprognoos ennustab 2019. aasta keskmiseks brutopalgaks 1385 eurot ja järgmise aasta keskmiseks palgaks 1458 eurot.

2 X 2 uuring 2018. aasta sügisel

Kokku osales oktoobris 2018 korraldatud organisatsioonide veebiküsitluses 505 organisatsiooni esindajat. Organisatsioonide veebiküsitlusega kogutakse tööandjate hinnanguid tööturu ja põhipalkade muutustele.

Töötajate uuringus osales novembris 2018 kokku 10 946 inimest, neist 89% ehk 9778 oli oktoobris tööga hõivatud, 11% ei töötanud. Töötajate küsitlusega kogutakse töötasude andmeid, samuti uuritakse töötajate hinnanguid oma töötasule ja tööturukäitumist.

Töötasude andmeid kogutakse organisatsioonidelt novembris. Andmeid ei pea esitama kõikide töötajate kohta, vaid ainult nende osas, kelle turuvõrdlus huvi pakub. Kokku esitasid organisatsioonid töötasude andmeid 31 967 töötaja kohta.

Kokku koguti töötasude andmeid **39 719 töötaja kohta**.

Töötasude muutused uuringu andmetel

Palgainfo Agentuuri töötajate tööturu- ja palgauuringus osalenute brutotöötasu (mediaan) kasvas aastaga 180 euro võrra

Töötajate uuringus osalenute keskmine netotöötasu ehk tasu, mis töötajad kätte said, oli 2018. aasta oktoobri töö eest 1193 eurot, keskmine brutotöötasu oli 1458 eurot.

Mediaantöötasu (neto) ehk piir, millest pooled töötajad teenisid vähem ja pooled rohkem, oli 1091 eurot, mediaan brutotöötasu oli 1300 eurot.

Võrreldes 2017. aasta sügisega kasvas keskmine netotöötasu 180 eurot ehk 17,8% ning mediaannetotöötasu kasv oli 191 eurot ehk 21,3%. Keskmise brutotöötasu kasv oli 15,1% ja mediaanbrutotöötasu kasv 16%.

Osaliselt on suhteliselt suure töötasu kasvu taga maksimaalse lubatud maksuvaba tulu arvestamine bruto- ja netotöötasude ümberarvutamisel. See mõjutab netotöötasude puhul rohkem 10. protsentiili ja 1. kvartiili muutusi.

Töötajate palgaootus

Töötajate palgaootuse mediaan kasvas aastaga saja euro võrra ning oli 1500 eurot neto. Erinevused palgaootustes on vähenenud – poolte uuringus osalenud töötajate netopalgaootus jäi 2018. aasta sügisel 1200–2000 euro vahele, aasta tagasi 1000–2000 euro vahele (1. ja 3. kvartiil). Töötajate keskmine netopalgaootus kasvas aastaga 7,9%: aasta tagasi oli keskmine netopalgaootus 1560 eurot, 2018. aasta sügisel 1684 eurot.

Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

Töötasude muutused töötajate hinnangul

Lisaks perioodide võrdlusele kasutab Palgainfo Agentuur töötasude muutuste analüüsimiseks ka osalejate hinnanguid enda või oma organisatsiooni töötasude muutustele. Üle pooltel (55%) uuringus osalenud töötajatest oli töötasu aasta jooksul (nov 2017 – okt 2018) tõusnud, ligi kolmandikul (32%) töötasu muutunud ei olnud, 7%-l oli töötasu langenud ja 6% ei saanud töötasu muutust hinnata, kuna ei töötanud aasta tagasi.

Põhipalkade muutused organisatsioonides

Palgainfo Agentuur kogub organisatsioonidelt põhipalkade muutuste andmeid tööturu-küsitluses. Organisatsioonidelt küsitakse, kui palju on põhipalgad muutunud võrreldes kuus kuud tagasi kehtinud põhipalkadega ning millist muutust kavandatakse järgmise kuue kuu jooksul.

Viimase kuue kuu (aprill–september 2018) jooksul olid töötajate põhipalgad tõusnud pea pooltes (48%) 2018. aasta oktoobris korraldatud tööandjate küsitluses osalenud organisatsioonides. Pooled (50%) uuringus osalenutest märkisid, et nende organisatsioonis ei ole põhipalgad viimasel kuuel kuul muutunud.

Järgmise kuue kuu jooksul (oktoober 2018–märts 2019) kavatses töötajate põhipalkasid tõsta 40% uuringus osalenud organisatsioonidest. Üle kolmandiku (36%) organisatsioonidest ei plaaninud põhipalkade muutust ning veerand (24%) ei osanud öelda, kas põhipalgad muutuvad.

Järgmise kuue kuu jooksul plaanis tõsta kõigi töötajate põhipalkasid 18% uuringus osalenutest. Kõigi töötajate kavandatud põhipalga tõus jääb 3–4% ja 5–6% ringi.

Tööandjate hinnangul mõjutavad palkade muutmise otsust kõige enam organisatsiooni majandustulemused ning tööturu olukord ja vajalike töötajate saadavus turul.

Lisatasude osatähtsus töötasus

Mitmed organisatsioonid on viimastel aastatel muutnud lisatasude maksmise süsteeme, selgus sügisel 2018 korraldatud küsitluse tulemustest. Enamikus (84%) organisatsioonides on lisatasude süsteemi muutus toonud kaasa töötasu suurenemise, seda just lisatasude osatähtsuse suurenemise tõttu.

Organisatsioonide ja töötajate töötasude uuringu tulemused näitavad, et lisatasude ehk muutuvpalga keskmine osatähtsus 2018. aasta oktoobri töötasus oli 23%. Võrreldes varasemate uuringutega on suurenenud nii lisatasude saajate osatähtsus kui ka lisatasu osatähtsus töötasus.

Töötasuga toimetulek

Töötajate tööturu- ja palgauuringus palutakse vastajatel hinnata oma toimetulekut töötasuga. Uuringute tulemused näitavad, et töötajate toimetulek oma töötasuga on aasta-aastalt paranenud. Oma töötasuga tulid keskmiselt toime rohkem kui pooled (55%) töötajatest, hästi või väga hästi sai hakkama viiendik (21%).

Rahulolu töötasuga

Töötajate küsitluse tulemused näitavad, et töötasuga rahulolevate töötajate osatähtsus on eelmiste uuringutega võrreldes veidi kahanenud, vaatamata töötasude kasvule ja toimetuleku paranemisele. Kui alates 2014. aasta sügisest on töötasuga rahulolevate töötajate osatähtsus järjest kasvanud ja rahulolematute oma vähenenud, siis 2018. aasta sügisel oli rahuolematuid peaaegu sama palju kui aasta tagasi. Samuti on vähenenud lisatasude teenimisvõimalusega rahulolevate töötajate osatähtsus vaatamata sellele, et lisatasude saajate osatähtsus on suurenenud, samuti lisatasude osatähtsus töötasus.

Palgainfo Agentuur tänab uuringu partnereid ja toetajaid, samuti kõiki osalejaid, kes oma vastustega panuse andsid. Järgmine andmete kogumine toimub mais 2019 ja uuringusse registreerumine on juba avatud.

Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

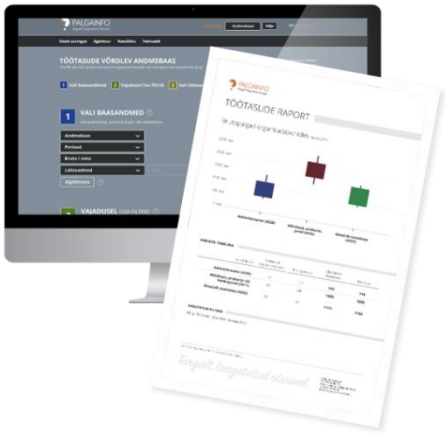
TÖÖTASUDE ANALÜÜSID

Palgainfo Agentuuri töötasude analüüsid on head abivahendid tööjõukulude planeerimisel, palgaläbirääkimistel ning organisatsiooni palgatasemete positsioneerimisel tööturul.

Vaata põhjalikumalt ja telli agentuuri kodulehelt.

Töötasude *online*-andmebaasid

24/7 iseteenindus

- Üle 400 ameti (ISCO neljakohaline kood) töötasude statistika
- Värsked andmed kaks korda aastas – juunis ja detsembris
- Töötasude võrdlus vastajate taustatunnuste järgi
- Päringu täpsustamiseks filtrite kasutamine
- Andmete eksportimine raporti (PDF), tabeli (CSV) või pildi (JPG) formaati
- Kõigi uuringus esindatud ametite töötasude statistilise analüüsi andmefail (XLSX)

Töötasude erianalüüsid

Tellimuse esitamisest hiljemalt kolme tööpäeva jooksul

- Turupositsiooni analüüsid
- Põhipalk ja lisatasud
- Organisatsioonisisesed töötasu erinevused
- Töötasu muutused
- Piirkondlikud erinevused
- Soodustused ja töötajate ootused

Väljaanne „Palgainfo trendid“

Kaks korda aastas põhjalik ülevaade palgaturust

- Töötasude muutuste põhjused
- Põhipalkade ja lisatasude muutused
- Töötajate toimetulek ja rahulolu töötasuga
- Töötajate palgaootused
- Prognoosid

Lisainfo ja abi tellimisel:
Laura Arro
E-post palgauuring@palgainfo.ee
Telefon 5688 5066

Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

Palgainfo Agentuuri
TEENUS

TÖÖTAJATE TAGASISIDE KÜSITLUS

1

MIKS

küsida töötajatelt tagasisidet?

Ära läinud töötaja asemele uue leidmine võtab aega ja kulu võib küündida tuhandetesse eurodesse. Rahulolematu töötaja negatiivne suhtumine viib tulemused alla ja kahjustab kliendirahulolu.

Töötajate meelolude teadmine ja juhtimine on ettevõtte eesmärkide saavutamisel võtmetähtsusega.

2

KUIDAS

küsida tagasisidet?

Kehvasti korraldatud küsitlus võib tekitada töötajates rahulolematust ja anda valesid tulemusi.

Palgainfo Agentuur aitab Teil läbi mõelda, kuidas koguda töötajatelt tagasisidet nii, et see ei halvendaks meelolusid, peegeldaks töötajate tegelikku suhtumist ning aitaks kaasa ettevõtte väärtuste edastamisele.

3

Miks kasutada

PALGAINFO AGENTUURI ABI?

Põhjalik kogemus küsitluste korraldamisel
Lai valik **testitud küsimusi**
Läbimõeldud **tehnilised lahendused**
Garanteeritud **anonüümsus** ja **usaldusväärsus**
Mahukas **võrdlusgruppide andmebaas**
Kiire andmetöötlus ja **visualiseeritud tulemuste** analüüs
Abi **tulemuste kasutamisel** ja muutuste kavandamisel
Oluline **kulude kokkuhoid**

Vaadake lähemalt

Küsige julgelt lisa, küsimustele vastab
Laura Arro
E-post palgauuring@palgainfo.ee
Telefon 5688 5066

Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.

REGISTREERUGE JÄRGMISESSE UURINGUSSE

Palgainfo Agentuur kutsub kõiki tööandjaid, töötajaid ja tööotsijaid osalema 2019. aasta kevadel korraldatavas tööturu- ja palgauuringus.

Uuringus osalejatele on tulemuste kokkuvõtted ja töötasude põhiandmebaasi kasutamine tasuta. Lisaks on agentuuri töötasude analüüsid uuringus osalejatele oluliselt soodsama hinnaga. Uuringus mitteosalejad saavad uuringu tulemused tellida.

Järgmine tööandjate ja töötajate küsitlus toimub aprillis ja mais 2019. Uuringusse registreerumine on juba avatud.

Uuring koosneb:

- Töötajate tööturu- ja palgauuringust.
- Organisatsioonide küsitlusest ja töötasude uuringust.

Uuringus osalejale pakume:

- Tasuta uuringu tulemuste kokkuvõtet.
- Palgainfo põhiandmebaasi kasutajakontot. Vaadake lähemalt.
- Töötasude analüüse soodushinnaga. Vaadake näidiseid.
- Agentuuri profipaketti soodushinnaga. Vaadake profipaketi pakkumist.
- Soodushinnaga osalemist uuringu tulemuste tutvustusüritusel.

Osalen uuringus

Autoriõigus: Palgainfo Agentuur, OÜ Tark tööandja. Levitamine ja reprodutseerimine ainult OÜ Tark tööandja kirjalikul loal.